

ÇUVALDIZ

Ersan KARAOĞLU

ACTAMEDYA

“Çuvaldızı kendimize batırıp öz eleştirimizi ülke menfaatleri paralelinde yapmaz ve politikalarımızı gözden geçirmezsek; 1. Körfez Savaşı sonrasındaki Muavenet Zırhlısı olayını (1992) unutturan Süleymaniye baskını (2003), yerini yeni şoklara bırakabilir.”

Ersan Karaoğlu

Ersan KARAOĞLU

ÇUVALDIZ

ACTAMEDYA

www.actamedya.com

Yayın Yönetmeni:

Selahaddin Koyuncu

Editörler:

Meral Karaoğlu - Ayşe Çal Koyuncu

Koordinatör:

Siret Koyuncu

Kapak Tasarım & Grafik

Ersan Karaoğlu & Murat Enes Özbaskın

Sayfa Düzeni

Bahattin Arvas
bahattin.arvas@tg.com.tr

Halkla İlişkiler:

Hatice Hande Kapan

Tel: 0541 3923393

E-Posta: *haticehandekapan@gmail.com*

ISBN: 978-975-978-605-8

Kültür Bakanlığı Yayımcı Sertifikası No: 24013

BASKI

İhlas Gazetecilik A.Ş.

29 Ekim Cad. No: 23 Yenibosna/İstanbul

Tel: (0212) 454 30 00

ACTAMEDYA

F. Çakmak Mah. Gençlik Sokak No: 20 Bahçelievler / İSTANBUL

Tel: 0555 5871692 **Faks:** 0212 654 9887

info@actamedya.com

İÇİNDEKİLER

Ersan Karaoğlu / 9

Sevgili Ersan Karaoğlu'nun Aziz Hâtırasına

Meral Karaoğlu / 12

Editörden

Selahaddin Koyuncu / 13

ÖN SÖZ

Ersan Karaoğlu / 25

BİRİNCİ BÖLÜM

ÇUVALDIZ

Hepsi Tesadüf mü? / 29

Kusursuz Tatbik İçin Tatbikat / 33

Irak'ta Gazeteci de Sıradan Hedef / 35

Mahmur İzlenimleri / 45

Saddam Dönemini Mumla Arayan İnsanlar / 46

"Türk Timi'nin Karargâhı" / 49

İlk Şok, 4 Temmuz 2003 / 51

O an / 57

5 Temmuz 2003, İlk Görüntüleri Dünya İzledi / 62

6 Temmuz 2003, Ankara-Washington-Bağdat Üçgeninde Diplomasi / 66

Tepki mi Tepkisizlik mi? / 69

Yakınıımızdaki Irak... / 71

7 Temmuz 2003, 3 Günlük Esarete Son / 73

Siviller Anlattı / 76

Türk Tim Komutanı'nın Ağzından Çuval Olayı / 78

NATO Tarihinde Bir İlk: Süleymaniye Baskını / 79

1 Mart Tezkeresi'nin Rövanşı mı? / 83

Cevabını Arayan Sorular / 86

Çuval Kime Ne Getirdi? / 90

İKİNCİ BÖLÜM

“ERSAN’IN ARDINDAN...”

Meslektaşlarının Kaleminden Ersan Karaoğlu:

“Hayata Her Zaman Pozitif Bakardı”

Ahmet Turan Söyler / 95

“En Zor Haberim Oldun”

Atıl Ayaz (Fox TV Muhabiri) / 96

“İyilik Meleğinin Dünyadaki Hâli...”

Aysun Özpolat / 96

“İki Farklı Ersan”

Ayşe Koyuncu (ACTAMEDYA Editörü) / 97

“Ersan’ı Anlatmak ve Yazmak Zor”

Bulut Mülhim (DHA Muhabiri) / 98

“Güzel İnsandı”

Cemal Coşkun (AA Çanakkale Büro Müdürü) / 98

“Cephede de Karargâhta da Başarılıydı”

Doğan Şentürk (Fox TV Haber ve Spor Genel Yayın Yönetmeni) / 99

“Susmak ve Susamak!”

Dursun Eker (FPA General Koordinatörü) / 99

“Seni Unutmayacağız”

Emre İzkübarlas (Fox TV Muhabiri) / 100

“Samimiyet, Fedakârlık ve Cesaret...”

Erhan Sevenler (AA) / 101

“Başarılarını Anlatmadı, Başkalarından Dinledim”

Erol Candabakoğlu (Fox TV) 101

“Kartallar Yüksek Uçar”

Esra Yargıcı Şimşek (İHA Görüntülü Haberler Müdürü) / 102

“Uzak Bile Olsa Anı Hissettiyordu”

Faruk Söztutan (İHA Uplink Operatörü) / 103

“Sesin Yankısını Yitirdi Mavi Sularda”

Eyüp Karasakal (CNN Türk Editörü) / 103

“Çuval Olayı Ona Kısmet Oldu”

Felat Bozarslan (DHA Muhabiri) / 105

İnce Düşünürdü”

Fırat Aydınay / 105

“Can Kardeşim, Mütevazı... Mütebessim... Adam Gibi Adamdı...”

Galip Eraydın (DHA Muhabiri) / 106

“İnsanlardan Umut Kesmemeyi Öğretti”

Gökhan Kayış (Fox TV Muhabiri) / 108

“O, Olmasını İstedığım Abimdi”

Gülşah İnce (Ersan Karaoğlu’nun çırağı, Fox TV Muhabiri) / 108

“Ersan’daki Cevheri Anlamamak İmkânsızdı”

İlhan Parçalı (DHA) / 109

“Kriz Yönetimi Mükemmeldi”

İlker Özkap (24 TV Kameramanı) / 110

“Adam Gibi Adamdı...”

İsmail Aydoğdu (Fox TV) / 111

“Özlediğim Gerçek Dostum İçin”

İsmail Bölükbaşı (Gazete Habertürk) / 111

“Suya Yazı Yazmayı Başardı”

İsmail Oral (Kanal K Genel Müdürü) / 112

“Soğukkanlı ve İşine Düşkündü”

Masum Er (İHA Kameramanı) / 112

“Bir Karaoğlan Vardı”

Mehmet Canıatlı (CİNE 5 Haber Editörü - İTİCÜ Basın Müşaviri) / 113

“Muhabirlik Ruhunu Hiç Yitirmedi”

Mehmet Dikbayır (MYD İletişim) / 115

“Güvenilirdi”

Metin Yener / 116

“Çalışmadık, Beraber Yaşadık”

Murat Çakır (DHA Muhabiri) / 116

“Ahlâkına ve Vicdanına Hayran Olduğum İnsan...”

Nazlı Yerebasmaz (Fox TV Muhabiri) / 116

“Özledim...”

Ömer Faruk Aydemir (İHA Muhabiri) / 117

“Baba Adam”

Ömer Üneş (Int. Operations Coordinator Coordination. TV Network & CONET) / 117

- “O Anlarda Oradaydı”
Öner Seven (İHA Trabzon Bölge Müdürü) / 118
“Camiaya Onun Gibiler Gerek”
Özgür Arslan (DHA Haber Kameramanı) / 118
“Ondan Çok Şey Öğrendim”
Özgür Yorul (İHA Canlı Ekipleri Şefi) / 118
“On Parmağında On Marifet”
Recep Şeyhoğlu / 119
“Dosta Duyulan Özlem!”
Sadık Kahraman (İHA Muhabiri) / 119
“Kandil Olsun”
Sedat Yılmaz / 120
“Yükseldikçe, Alçalmasını Bilendi”
Selahaddin Koyuncu (Fenerbahçe Televizyonu – ACTA Medya) / 121
“İnsan Ne Demek, İnsan Nasıl Yaşamalı?”
Sinan Bilgili (DHA Muhabiri) / 123
“Üzerine Düşeni Yaptı”
Sinan Yerebakan / 124
“Yattığı Yer, Yüreği Gibi Aydınlık Olsun”
Tuncer Cengiz (İHA Muhabiri) / 124
“Riyasızdı...”
Y. Ümit Önal (İHA Uplink Operatörü) / 125
“Cesur Yürek”
Yüce Kuyucaklıoğlu (Fox TV) / 125
“Hisleri ve Haberciliği”
Yüksel Şimşek (Kameraman) / 125

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

VEDA YAZISI Ersan Karaoğlu

“Hayata Ölü Başlamak...” / 129

DİZİN

ERSAN KARAOĞLU

Ersan Karaoğlu, Ankara'nın Beypazarı İlçesi'nde, 11 Eylül 1978 tarihinde dünyaya geldi. Ankara'nın bu sevimli ve turistik beldesinde İlköğretim ve Lise eğitimini alan Ersan Karaoğlu idealistti, gazeteciliğe, televizyonculuğa doğuştan merakı vardı. 1993 yılında Türkiye'de başlayan özel televizyon ve radyo yayıncılığı, Anadolu'da da hızlı bir şekilde yaygınlaşmıştı. Ersan için de bölgede kurulan Seyelan Radyo Televizyonu (SRT) bulunmaz bir fırsattı. Ersan, girişken tavrıyla kurumun kapısını çaldı ve SRT'de muhabir olarak göreve başladı. Kısa sürede haber müdürü oldu, aynı zamanda radyoda programcılık yaptı. Kurumun gelişimine katkı sağladı, ama bu onun hayalleri için ilk adımı...

Ersan çalışmayı seviyordu, ama eğitimini de ihmal etmemişti. Beypazarı Lisesi'ndeki eğitiminin ardından Konya Selçuk Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü'nü kazandı. Konya, Ersan'ın hayallerine ulaşabilmesi için bir fırsattı. Çünkü, Anadolu medyasının önemli bir ayağıydı Konya. Çok sayıda yerel televizyon, gazete, radyo bulunuyordu. Ersan henüz üniversitenin ilk yılında hemen müracaatlarını yaptı. Sun TV Spor Servisi'nde işe başladı. Haber takip ediyor, yazıyor ve sunuyordu. Ötesi, sadece spor haberine değil, Haber Merkezi'ne de yardımcı oluyordu. Aynı dönemlerde Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi de öğrencileri için bir televizyon kuruyordu. Ersan, bu televizyonun kuruluş döneminde de okuduğu okula büyük katkılar sağlamıştı. Bir taraftan eğitim alıyordu ama iletişim sektöründeki tecrübelerini aktararak faydalı oluyordu. Ersan muhabirdi, kameramandı, editördü. Tam bir haber ajansının ihtiyacı olan personeldi. Yolu Konya'da İhlas Haber Ajansı (İHA) ile kesişti. Burada kendini yetiştirme fırsatı buldu. Öyle ki artık bir büro

müdürlüğünün sorumluluğunu alabilecekti. Sivas'a gitti, Sivas'ta başarılarına imza attı. Ersan'a artık Anadolu dar geliyordu, o haberciliğin merkezini, İstanbul'u hedefliyordu.

Ajansın Ankara Bölge Müdürlüğü'ne gitti. Burada kısa bir süre görev yaptı. Haberin siyasi yönünü, Başkent haberciliğini öğrendi. Ama dedik ya, onun hedefi İstanbul'du. 'Derede gürllemek yerine, okyanusa dalmak' istiyordu. İşinde yetişmiş bir insan, İstanbul'daki zorlu şartları, rekabeti kabul edip gönüllü olarak gelmek arzusundaydı. Kabul edildi, artık İstanbul'daydı...

İhlas Haber Ajansı'nda Anadolu Yakası sorumlusuydu. Gece gündüz demeden çalışıyordu, kısa sürede yeni geldiği İstanbul'daki mesai arkadaşlarına kendini kabul ettirdi. Ersan yumuşak huyluydu, güler yüzlüydü ama iş oldu mu kimseyi tanımazdı. Dolayısıyla, ona haber atlatmayı denemek yerine, haber atlamamak için aynı ortamda bulunmayı tercih ederdiniz. Başarıyla ajansın merkezine, İstihbarat Servisi'ne geldi. İstanbul'un haber merkezlerindeki sınıflandırılması olan A Bölgesi, B Bölgesi, Suriçi, Adliye, DGM, Vatan Emniyet... Hepsinde başarıyla görev yaptı. Telsiz dinledi, sıcaklığına haberi kovaladı, yakaladı. Görüntüsünü çekti, metnini yazdı, yazdırdı. Fotoğraflamayı hiç unutmadı. Kısa sürede tüm meslektaşlarının gönlünü kazandı. Anadolu yığidiydi, efendiydi, ötesi kalp kırmama noktasında çok dikkatliydi.

Alandaki yeteneğini artık yönlendirme ve koordinasyon için kullanma zamanı gelmişti. İHA İstihbarat Servisi Müdürlüğü'nde akşam editörlüğü yaptı, ekipleri yönlendirdi. Ajansın Dış Haberler Müdürlüğü'ne geçti, yurt dışındaki muhabirlerle haber çalışmaları yaptı, zaman zaman yurt dışındaki görevlere çıktı. 2002 ve 2003 yılları arasında Afganistan ve Irak savaşlarında gelişen toplumsal olaylar, savaş sonrası gelişmeleri olayın kalbinden Türk ve dünya basınına ulaştırdı. Bölgede yaptığı özel haberler, çektiği görüntüler ve fotoğraflar, Türk ve dünya medyasında yer alırken, Kuzey Irak'ta yaşanan, Türk askerlerinin başına çuval geçirilmesi olayını haber yapan ilk haberci olarak hafızalarda yer etti. Hedefi gazeteci-yazar olabilmektir. Dönüşte kolları sıvadı, 'Çuvaldız' kitabına ilişkin notlarını kâğıda dökmeye başladı.

2004 yılında ise hayatını ajansın haber editörlerinden Meral Karaoğlu ile birleştirdi...

Ulusal ve uluslararası medya sektöründe edindiği deneyimler Ersan'ı bir yıl sonra Doğan Haber Ajansı ile buluşturdu. Ajansın İstanbul Bölge Müdürlüğü'ne geçiş yapan Ersan Karaoğlu, burada Haber Müdür Yardımcılığı ve ajansın gece sorumluluğu görevlerini yürüttü. Yine başarılı haberlere imza attı, hızlı haberciliğe katkı sağladı. O arkadaşlarının 'Ersan Abisi', yöneticilerinin başarılı idarecisiydi.

2008 yılında Karaoğlu ailesi 'çocuk' sevinci yaşadı. Çift, dünyaya gelen kızlarına 'Tuana Ela' ismini verdi. 'Babacan' tavırlı Ersan, artık 'baba' olmuştu.

Haber ekibi liderliği, yönetime katılma ve geliştirme, takım çalışanlarının ihtiyaçlarının giderilmesi ve motivasyonunun sağlanması noktalarındaki üslubuyla takdir toplayan Ersan Karaoğlu, 2008 yılında ise Fox Televizyonu Haber Merkezi'ne geçiş yaptı. Burada da hızlı yükselişini sürdürdü. Haber Müdür Yardımcılığı görevinden Müdürlüğe kadar uzandı. Bu onun için biraz daha farklı bir deneyimdi. Kendi deyimiyle artık 'yemeğin malzemesini almak, işlemek ve haber merkezlerine sunmaktan öte, halka, milyonlara sunumunu' yapacaktı. Bu hem zor, hem sorumluluk isteyen bir işti. Sabah erken saatlerde mesaisine başlıyor, gündemi toparlıyor, özel haber çalışması yapıyordu. Haberi farklılaştırmak, detayları bulmak için çabalıyordu. Anadolu'da ve İstanbul'daki diyaloglarını Fox Haber'in başarısı için harmanladı. Mesleğinin gereğini en iyi şekilde yerine getirmeye çalıştı. Gecesini gündüzüne kattı, eşinden, çocuğundan fedakârlık yapması gereken anlarda hiç tereddüt etmedi.

13 Şubat'ta, bir tur şirketi tarafından düzenlenen Mısır seyahati Ersan Karaoğlu'nun son haber yolculuğu oldu. Çok sevdiği habercilikte bu defa kendisi habere konu oldu. 18 Şubat 2010'da Şarm El Şeyh'te Kızıldeniz üzerindeki seyahatte hayatını kaybetti.

32 yaşında hayata veda eden ve vefatıyla tüm basın camiasını üzüntüye boğan Ersan Karaoğlu, 20 Şubat 2010 tarihinde memleketi Beypazarı'nda son yolculuğuna uğurlandı.

Ersan Karaoğlu, hayatı boyunca haber gibi stresli bir işi çalıştığı arkadaşlarını kırmadan yapmaya gayret etti. Bunun en güzel göstergesi, cenaze töreni oldu. Medya camiasında çok az kişiye nasip olacak bir şekilde, emek verdiği tüm kuruluşlardan mesai arkadaşları, müdürleri ve tüm sevenleri onu dualarla son yolculuğuna uğurladı.

Sevgili Ersan Karaoğlu'nun Aziz Hâtırasına...

Ersan Karaoğlu... İnsanlar onu, "Türk askerinin başına çuval geçirilmesi olayını dünyaya ilk duyuran gazeteci" olarak tanıdı. Benim içinse çok daha derin manalar taşıyor Ersan Karaoğlu adı... Önce iş arkadaşım olarak yer aldı hayatımda, sonra hayatımın merkezi oluverdi... Mesleki dehâsına yakından tanıklık ettiğim bu adam aynı zamanda eşsiz bir eş ve mükemmel bir baba oldu...

Mesleğiyle ilgili bir çok hayalleri vardı, "Gazeteci yazar olacağım inşallah" diyordu, ülküsüydü bu. İşte bu kitap projesi de bu yolda attığı adımlardan biri, hatta belki de en önemlisiydi. Çuval olayı, Ersan'ın da 'ön söz'ünde belirttiği gibi, 'yıllar geçse de unutulmayacak' bir olaydı ve mutlaka kitaplaştırılması gerekiyordu. Çalışmalarıyla ilgili bir iki yayınevinden fikir dahi almıştı. Bu görüşmeler onu öyle çok heyecanlandırıyordu ki, 'dünyaya bir kez daha gelse eminim ki yine gazeteci olurdu' diye düşündürüyordu bana.

Çalışkandı, dürüsttü, alçak gönüllüydü, idealistti. Ersan'la birlikte çalışma şansımız da olduğu için bunları inanarak ifade edebiliyorum. Onun bu kitapla ilgili hayallerine ve heyecanına ortak olduğum için ve onca emeğinin boşa gitmesine razı olamayacağımdan, daha da önemlisi, kızımız Tuana Ela'ya babasından, babasının kaleminden bir hâtıra kalması için bu kitabı yayımlamak istedim.

Erkendi gidişi tüm gidişler gibi, erken bıraktı bizi... Yarıda kalsa da hayallerimiz, özlemlerimiz, bir yanımız hep yarım kalsa, acısa da, iyi ki benim eşim, kızımın babası oldu...

Kitabın çıkarılmasında benden desteğini esirgemeyen başta Selahaddin Koyuncu'ya ve Ersan'ı anlatma nezaketi gösteren tüm basın emekçilerine sonsuz teşekkürler.

MERAL KARAOĞLU

18 Şubat 2012 İstanbul

EDİTÖRDEN...

1970'li yıllarda Irak, dünyanın ikinci büyük petrol rezervlerine sahip, Ortadoğu'nun en gelişmiş ülkeleri arasındaydı. 1980-1991 yılları arasındaki Irak-İran Savaşı ve devamında Irak'ın Kuveyt'ten çıkarılması için yapılan harekât, ülkede çözülmenin başlangıcıydı. Saddam rejiminin, Irak-İran Savaşı'ndaki zararlarını, 'ortak petrol yataklarından fazla petrol çıkararak ve aşırı üretimle petrol fiyatlarını düşürerek' kapatmaya çalıştığı öne sürülüyordu. Çünkü Irak, tüm savaş ihtiyaçlarını borçlarla almıştı. Savaşla başlayan ve 12 yıl süren Birleşmiş Milletler yaptırımları, ülkeyi adeta uçuruma götürdü. Zira ülke bırakın temel ihtiyaç maddelerini, kurşunkalem dahi alamıyordu. Dünya Sağlık Örgütü'ne göre, bu dönemde ilaçsızlık sebebiyle çocuk ölümleri ikiye katlandı.

30 Ekim 1998 yılında "Irak'a Özgürlük" operasyonu, 'Özgür Irak' radyosuyla fiili olarak hayata geçti. CIA ve Amerika Ulusal Güvenlik Ajansı, Saddam'a karşı isyanın başlatılması için 100 milyon dolara yakın bütçe ayırdı. Irak'ın her yerinden dinlenebilen bu radyo, muhaliflerin bir araya gelmesinde en önemli etken oldu. Öyle ki, Irak'ın tüm iletişim imkânları harap olurken, bu radyo Irak'ın her bölgesinden rahatlıkla dinlenebilmişti. Amerikan kamuoyu da çok iyi yönlendirilmişti. Zira, ülke lideri Saddam'ın zulmünden bahsedilirken, uygulanan ambargonun getirdiği zararlar ise hiç gündeme gelmiyordu. Irak Harekâtı'nda insanlara zarar verilmeyeceği yönündeki haberlere ulaşmak da mümkün. Elbette Amerika'da da sağduyulu insanlar vardı ve halka yalan söylendiğine ilişkin itirazlar yapıldı. Ama bunlar hep cılız kaldı, çünkü medya kuruluşları da finanse edildi.

11 Eylül 2001... İkiz Kule saldırısının gerçekleştiği bu tarih sadece Irak için değil, tüm dünya coğrafyası için birçok şeyin değişmesine yol açmıştı. ABD Başkanı George Bush yaptığı açıklamada, "Terörizme karşı yürütülen haclı seferi (olacak) bu savaş zamanı olacaktır" derken, Amerika Afganistan'ı işgal etmişti. Fırsat bu fırsattı. Zira, Afganistan Savaşı'nın Amerika'daki ekonomik etkileri ve zengin petrol kaynaklarının cazibesi, 'Saddam rejiminin sona erdirilerek Irak'a özgürlük getirileceği' vaadiyle en güzel şekliyle ambalajlanıyordu.

Henüz Afganistan'daki işgal sona ermemişti ki, 2002 yılının başlarında, dönemin ABD Başkanı George W. Bush'un ABD Kongresi'nde; Irak, Kuzey Kore ve İran'ı 'şer eksenini' olarak tanımlaması, aslında bugüne ve geleceğe dâir en belirgin ipuçlarını veriyordu. Üçgendeki Irak tamam. Kuzey Kore liderinin ölümünün ardından bu ülkeyle de sıcak temas başladı. İran ile ABD ve müttefikleri arasındaki ilişkiler ise her an daha fazla geriliyor.

Bush'un şer eksenine yönelik açıklamalarından kısa bir süre geçmişti ki, 2002 Nisanında Irak, Filistin'e yönelik İsrail saldırılarını protesto etmek için petrol ihracatına 1 ay ara verdiğini açıkladı. 2002 Eylül ayında ise Bush, Birleşmiş Milletler (BM) Genel Kurulu'nda, Irak'a karşı daha katı tutumlar istedi ve Amerika'nın tek taraflı eylem başlatacağını açıkladı. Amerika, baskıyla sonuç almayı başarmıştı.

8 Kasım 2002'de, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi, Irak'a tamamen ve acilen silahsızlanma çağrısı yaptı. BM ve Uluslararası Atom Enerjisi Kurumu'nun (IAEA) her türlü bilgiye erişimi istendi, sağlanmazsa 'ciddi sonuçlar doğuracağı' uyarısında bulunuldu. Bugün İran için kullanılan atom bombası kozu, Irak için kitle imha silahları adını taşıyordu.

18 Kasım 2002'de BM silah denetçileri, Irak'ta kitle imha silahları için inceleme yaptı.

8 Aralıkta ise Irak yönetimi, ülkede kitle imha silahları bulunmadığına ilişkin rapor sundu.

15 Ocak 2003'te, uluslararası silah denetçileri Saddam'ın Başkanlık Sarayı'nı da inceledi.

1 Mart 2003'te, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde Irak da dahil olmak üzere, yabancı ülkelere asker gönderme ve yabancı askerlerin Türkiye'ye kabulü konusunda hükümete yetki veren tezkere için oylama yapılmıştı.

Oylama sonucu 250 ret, 264 kabul ve 19 çekimser oy çıkmış, Anayasa'nın 96. maddesinde öngörülen salt çoğunluğa ulaşamadığı gerekçesiyle tezkere reddedilmişti.

Aynı günlerde Birleşmiş Milletler Silah Denetçisi Hans Blix, 'Irak'ın iş birliği konusunda kolaylıklar sağladığını, ancak bunun ne ölçüde uygulandığı konusunda daha fazla zamana ihtiyaçları olduğunu açıkladı. Ama Amerika'nın zamana tahammülü yoktu.

17 Martta harekâtın ilk ayağı başladı ve Amerika, 'Irak'ta diplomatik süreç doldu. Saddam Hüseyin ve oğulları Irak'ı 48 saat içinde terk etmezse savaş başlayacak' çağrısı yaptı. Bir gün sonra Bağdat, Bush'un ultimatoomunu reddetti. 18 Martta Iraklı muhalifler Ankara'da buluştu. 19 Martta Amerikan askerleri, Irak-Kuveyt sınırının askerden arındırılmış bölgesinde toplanmaya başladı.

20 Martta hava harekâtı başladı ve Bağdat, Amerikan füzeleriyle bombalanmaya başlandı. 21 Martta Amerikan ve İngiliz kuvvetlerine bağlı kara unsurlarının Kuveyt'ten Irak'a girmesinin ardından, Türkiye Büyük Millet Meclisi, Kuzey Irak'a asker gönderilmesi ve Amerikan uçaklarının Türk hava sahasından geçişi konusunda hükümete yetki verdi.

27 Martta ise Amerikan birlikleri Irak'ın kuzeyine indirme yaptı.

9 Nisanda ABD tankları Bağdat sokaklarında idi. Bu fırsatı değerlendiren Kürt gruplar, vakit kaybetmeden 10 Nisan 2003'te, Türkiye'nin daha önce yaptığı açıklamalarda 'kırmızı çizgiler' olarak adlandırarak bir müdahale sebebi sayacağını açıklamış olmasına rağmen Irak askerlerinin çekildiği Kerkük ve Musul'a girdi, resmi dairelerdeki bazı belgeleri yaktı.

Mayıs 2003'te ise Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi, 1990 yılından bu yana Irak'a uyguladığı ekonomik ambargoyu kaldırdı, Amerika öncülüğündeki yeni yönetimi destekleyen bir karar aldı. Bundan sonrası ise aslında herkesin bildiği şeyler... Ama 4 Temmuzdan sonraki kronolojide yine ilginç detaylar var.

19 Ağustos 2003'te, aralarında BM Irak Özel Temsilcisi Sergio Viero De Mello'nun da bulunduğu 23 kişi, Bağdat'taki BM merkezine düzenlenen bombalı saldırıda hayatını kaybetti.

23 Ağustos 2003'te, Kerkük'te 7 Türkmen'in Irak Kürdistan Yurtseverler Birliği'ne (IKYB) mensup peşmergelerce öldürülmesinin ardından olaylar

çktı. Ağustos ayı içerisinde Necef'teki otomobil saldırısında, Şii lider Ayetullah Muhammed Bakır El Hakim'in de yer aldığı 125 kişi hayatını kaybetti.

1 Eylül 2003'te, Irak'ta Geçici Yönetim Konseyi hükümet üyeleri belirlendi. Ekim ayında ise BM Güvenlik Konseyi, ABD öncülüğündeki yönetime 'en elverişli zamanda yönetimin Iraklılara bırakılması' şartıyla yeni bir meşruiyet kazandıran kararı kabul etti.

Şubat 2004'te, Erbil'de Kürt grupların merkez bürolarına yapılan iki intihar saldırısında 100'den fazla kişi hayatını kaybetti.

2004 yılının Mart ayında, Amerika destekli Hükümet Konseyi, çok tartışmalı bir şekilde geçici anayasa konusunda uzlaşma sağladı. Ay içerisindeki aşure gününde Şiilere düzenlenen saldırılarda 100'den fazla kişinin ölmesiyle Şii lider Mukteda Sadr yönetimindeki milisler, koalisyon güçlerine karşı direnişe başladı. Felluce bu direnişin merkezi olurken, buradaki çatışmalarda ölenlerin sayısı bilinmiyor.

Bu arada, 2004'te Amerika'da yapılan başkanlık seçimlerinde George W. Bush, bir dönem daha başkanlık görevine seçiliyordu.

12 Şubat 2005'te ise Irak'ta kimyasal silahları bulmak amacıyla yapılan araştırmanın sonuçları açıklandı. Raporda, savaşa kadar geline süreçte, 'Irak'ta savaşın gerekçesi olarak gösterilen nükleer ve kimyasal silahların izine rastlanılmadığı' açıklandı.

19 Mart 2006'da, Bush, Irak'ta nihai zafere ulaşıldığını söyledi ve 'Irak'ta görevimiz tamamlandı' açıklamasını yaptı.

5 Kasım 2006'da, Şiilerin çoğunlukta olduğu Duceyl kentinde 182 kişinin öldürülmesinden suçlu bulunan Saddam Hüseyin, "insanlığa karşı suç işlemekten" idam cezasına çarptırıldı.

30 Aralık 2006 tarihinde ise Saddam Hüseyin asılarak idam edildi.

28 Eylül 2007 tarihinde, Türkiye ile Irak arasında terörle mücadele konusunda işbirliği anlaşması imzalandı. Ancak, bu tarihten sonra Irak ve çevresinden Türkiye'ye yönelik terör saldırıları artış gösterdi.

4 Kasım 2008 tarihinde, Amerika'daki başkanlık seçimlerini sağduyulu tavırlar sergileyen Barack Obama kazanırken, Amerikan politikalarının kişisel değil, kalıcı olduğunu sonraki süreç bir kez daha göstermiş oldu. 27 Kasım 2008'de Amerikan askerlerinin 2011'e kadar Irak'ta kalmasını

öngören, ABD ile Irak yönetimi arasında imzalanan güvenlik anlaşması Irak Parlamentosu'nda onandı.

27 Şubat 2009 tarihinde Barack Obama, Amerikan ordusunun Irak'taki muharebe görevlerinin 31 Ağustos 2010 tarihine kadar sona ermiş olacağını açıkladı.

13 Ocak 2010'da ise ABD Savunma Bakanlığı, Amerikan askerlerinin 2011 yılı Aralık ayı sonuna kadar ülke güvenliğini Irak askerine devretmesini öngören bir plan açıkladı.

Dikkat çeken gelişmelerden biri, İngiltere'de 'Irak Savaşı'na girilmesinin gerekli olup olmadığı yönündeki tartışmaların hukuki bir boyut kazanmış olmasıydı.

29 Ocak 2010'da İngiltere'nin eski Başbakanı Tony Blair, Irak Savaşı'na giden süreçte yapılan hataları belirlemek için İngiltere'de oluşturulan, kısaca Chilcot Tahkikat Komisyonu adı verilen soruşturma komisyonuna verdiği ifadede İngiltere'nin Irak Savaşı'na girmesine ilişkin kararını savundu.

30 Ağustos 2011'de, Amerikan Kongresi'nde bir komisyon için hazırlanan raporda, yönetimin son on yılda, Irak ve Afganistan'da en az 30 milyar doları boşa harcadığına yer verildi.

21 Ekim 2011 tarihinde ABD Başkanı Barack Obama, Irak'ta bulunan 39 bin Amerikan askerinin yıl sonunda ülkeden ayrılacağını açıkladı.

2 Aralık 2011'de, Irak'taki Amerikan Ordusu'nun karargâhı ve askeri komuta merkezi Camp Victory'nin denetimi Irak hükümetine geçti.

5 Aralık 2011'de, Irak Başbakanı Nuri El Maliki, Washington Post gazetesine yazdığı makede, "Amerikan güçlerinin çekilmesinin ardından Irak'ın istikrarının iki ulus için kaygı konusu olduğunu, Iraklı güvenlik güçlerinin kapasitesine ve Amerika'nın desteğinin gerekliliğine inandığını" belirterek, ABD ile "kalıcı ilişki" kurmak istediği açıklamasını yaptı.

9 yıl süren savaştan sonra Amerikan askerleri Irak'tan tamamen çekilirken, Ortadoğu uzmanları Amerika'nın Irak operasyonunun başarılı olup olmadığı konusunda fikir ayrılığı yaşıyor. Belki Batılılar için 'özgürlük bedel ister' demek, özellikle akan kan Müslüman kanı olduğu için kolay olacaktır. Ama asıl amacın özgürlük olmadığı, 15 Aralık 2011'de Amerika'nın Irak'tan resmen çekilişinin göstergesi olan bayrak indirme törenindeki bir diyalogda daha iyi anlaşılıyor. Zira, Amerika'nın CIA Başkanlığı'ndan

Savunma Bakanlığı'na terfi eden Leon Panetta, Bağdat'taki törende cesaret ve liderlerinden ötürü Irak Hükümeti ve Ordu mensuplarını kutluyor ve ekliyor: "Bağımsız ve egemen Irak düşüncünüz artık bir hakikate dönüştü."

Öyle ya, işgalci ülkenin komutanı, bağımsızlığın tarihî olarak kendi askerlerinin işgal ettikleri ülkeden çekildiği günü görüyor. Aynı gün ajanslar, Irak Savaşı'nın Amerika'ya maliyetini 800 milyar dolar harcama ve 4 bin 500 askerin ölümü olarak özetliyor. yer alıyor. 2007 yılında yapılan araştırmalara göre Irak'ta tahmini 1 milyon sivil yurttaş hayatını kaybetti, 4.7 milyon Irak'lı göç etti (Irak nüfusunun %16'sı).

800 milyar dolara mal olan Irak Savaşı'nda en az 4 bin 500 Amerikan askeri öldü, binlerce asker yaralandı. Irak'tan Amerika'ya dönen askerlerden Mike Willams ve diğer askerler, Amerika'nın Irak'taki askeri rolünü büyük başarı (!) olarak nitelendirerek, "Irak Savaşı yeni bir 11 Eylül saldırısını önleyerek uzun vadede çok daha fazla sayıda asker ve sivilin hayatının kurtarılmasını sağladı" diyor.

Bu başarının arkasında biraz hafızalar tazelendiğinde Iraklı mahkûmların 'Ebu Garip' hapishanesinde ABD askerlerince tutuldukları insanlık dışı muamele, bir günde bin kişinin öldüğü patlamalar kaldı. Kafasına kurşun sıkılmış kadın-erkek ve bebek cesetleri, tecavüze uğramış kadınlar, anlık zeokler uğruna kurban olmuş ve hiçbir zaman 'babalarını tanımayacak çocuklar, tankların altında ezilerek öldürülen yaralılar, işkenceye uğramış insanlar ve durmayan bombalı saldırılar... İşgalin 'özgürlük' kılıfıyla getirdiklerinin ilk an akla gelenleri... Bu olaylara dâir soruşturmaların sonuçları ne oldu? Bunların ödenen bir bedeli var mı?

İşgalle ülkeye ölümü, kanunsuzluğu, güvensizliği ve yolsuzluğu götüren Amerikan askerleri için Irak Savaşı sona ererken, milyonlarca Iraklı için belirsizlik sürüyor. Çünkü savaş sadece ölü ve yaralı sayısı olarak zarar vermedi coğrafyaya. Binlerce eğitimci Irak'ı terk etti, yetişmiş çok sayıda akademisyen öldürüldü, ülke tarihi yerle bir edildi. Bütün alt yapısı tahrip olan ülkede yeniden inşa çalışmaları sürüyor. Provokasyonlarla bir yere varmak isteyen dış ülkelerin şiddet olaylarındaki rolü de sık sık tartışılıyor.

"Yeşil Barış" teşkilatı tarafından hazırlanan rapora göre, Irak Savaşı boyunca salkım, Napalm ve beyaz fosforlu ve uranyum yüklü bomba ile mermilerin kullanılması kanser vakalarını artırmış, doğumlarda anomali tespit oranı yüzde 25'i bulmuştu. 8 binden fazlası çocuk olmak üzere, 160

bini aşkın insan kanser ve kötü huylu tümörlere yakalandı. Kanser vakalarının geometrik dizi biçiminde katlayarak arttığı Dünya Sağlık Örgütü tarafından raporlandı. Basra Hastanesi'nin rakamlarına göre hâlen her gün 600'den fazla çocuk, radyasyonun neden olduğu hastalıkların belirtileriyle geliyor.

"Irak Kadın Özgürlük Örgütü'nün tahminlerine göre, 2003-2010 yılları arasında ülkede 4 bin kadın fuhuş mafyasının elinde kayboldu. Kaybolanların 5'te 1'i, 18 yaşının altındaydı. Bu kadınlar zengin Arap ülkelerindeki "müşterilere" açık arttırma usulü ile satıldı. Birleşik Arap Emirlikleri, Suudi Arabistan ve Kuveyt'e çok yüksek fiyatlardan satılırken, İran'da bu fiyat 5 dolara düşüyordu. 300 bini aşkın kadının sömürüldüğü dev bir fuhuş sektörüne sahip olan İran'da çok sayıda Iraklı kadın insan kaçakçılarının elinde bulunuyor.

Irak'ta fuhuşun en yaygın olduğu merkez Bağdat'ta El Baia ve El Battavin semtleri. 2009'da yasallaştırılan bu mekânların müşterileri ise Batılı ülkelerin askerleri.

Peki ya bölgedeki Türkmenler? Aslında 4 Temmuz 2003 tarihi öncesi ve sonrasında Türkmenler üzerine yaşananlar, bölgede büyük ve kararlı bir operasyonun yapıldığını net bir şekilde resmediyor.

www.kerkuk.net sitesinde yer alan araştırma, 10 Nisan 2003'ten günümüze olayın Türkmenler yönünden boyutunu çarpıcı bir şekilde özetliyor. Irak Diyala Milletvekili Hasan Özmen Albayati, 5 Aralık 2011 tarihindeki yazısında Türkmenlerin Irak Savaşı sonrası kayıplarına dikkat çekerken, Nisan 2003 vurgusu yapıyor.

Yazıda, bölgedeki belirsizlik ve güven boşluğu dolayısıyla devlet kurumlarında çözülmeye meydana geldiği, devlet arşivlerinin yağmalandığı, can ve mal güvenliğinin ortadan kalktığı vurgusu yapılırken, "Özellikle Türkmenlerin yaşadığı Kürt bölgesine bitişik yerleşim yerlerine, daha önce alınan kararlara ve anlaşmalara aykırı olarak Kürt silahlı güçleri el koyarak kendi yönetimlerini kurdular. Baskıcı totaliter Saddam yönetiminde, Türkmenler ve diğerlerinin örgütlenmeleri elbette ki. Bir anda kuzeyden gelen örgütlü, bölgeye el koymaya tam hazırlıklı Kürt güçleri, 10 Nisan sabahı başta Kerkük olmak üzere pek çok yerleşim yerine girerek el koydular. Kuzeyden gelen güvenlik güçleri başta Türkmenler, Süryani ve Araplar olmak üzere halkı sindirme yoluna gittiler. Parti bina ve büroları tutuklama ve işkence yerleri hâline getirildi" diyor...

Hasan Özmen Albayati, durumun günümüze kadar devam ettiğini belirtirken, "Güç kullanarak demografik yapıyı değiştirip, toprak kazanmak amaçlanmıştır. Bu amaçları gerçekleştirmek için Türkmenlerin yoğun olarak yaşadıkları Türkmen kültürünün merkezi olan, zengin doğal kaynaklara sahip Kerkük şehri başta olmak üzere ve genellikle Türkmenlerin yerleşim yerleri olan Kuzey batıda Tellafer'den güney doğuda Hanekin'e kadar olan bölgedeki şehirlerin demografik yapısı değiştirilmeye çalışılmıştır. Anılan bölge, Saddam döneminde yoğun Araplaştırma politikalarına tabi tutulmuştur" diyor.

En çarpıcı rakamlar ise bölgedeki önemli oranda 'nüfus kaydırılması'na yönelik. Yazıya göre, 2003'te Kerkük'ün nüfusu 840 bin 707 iken, şu anda 1 milyon 650 bin. Ninava nüfusu, 2 milyon 650 bin iken, şu an 3 milyon 650 bin. Duhok ise 520 binden 978 bine çıkmış.

Terörün amaçlarını 'siyasi amaç ve şantaj, para sızdırma' olarak değerlendiren Albayati, bölge bölge Türkmen nüfusun durumuna dair önemli detayları da şu şekilde paylaşıyor:

Tellafer:

Önemli Türkmen yerleşim yeridir. Tellafer'de terör; ABD ve Irak güçlerinin operasyonları sebebiyle hayatını kaybedenlerin sayısı 2 bin 800 civarındadır. Tellafer'de meydana gelen olaylar neticesinde;

- Kaçırılarak öldürülen insan sayısı 225 kişidir.
- ABD güçleri tarafından düzenlenen operasyonda 169 kişi hayatını kaybetmiştir, 3 bin aile şehir dışına göç etmiştir.
- 22 Eylül 2005'te, Irak ve ABD güçlerinin gerçekleştirdikleri ortak operasyonlarda, 258 kişi hayatını kaybetmiştir. 45 bin aile şehir dışına çıkarıldı. Bunlardan hâlen 13 bin aile Tellafer'e dönememiştir.
- 12 Ekim 2005'te, bomba patlaması sonucu 30 kişi hayatını kaybetmiştir.
- 10 Ekim 2006'da, bir kamyonun patlatılması sonucu 17 kişi hayatını kaybetmiştir.
- 27 Ekim 2008'de, patlama sonucu 4 kişi hayatını kaybetmiştir.
- 8 Ekim 2008'de, patlama sonucu 21 kişi hayatını kaybetmiştir.
- 15 Ekim 2008'de, patlama sonucu 9 kişi hayatını kaybetmiştir.
- 9 Temmuz 2009'da, Tellafer Kalesi'nde meydana gelen patlamada 50 civarında kişi hayatını kaybetmiştir, 100 civarında kişi de yaralanmıştır.

Musul:

Buradaki Türkmen halkı, baskılara maruz kalarak göç ettirilmek istendi. Saddam döneminde yıkılan Kaz Köyü halkı, yerleştikleri Haddba semtinde bomba patlatmak suretiyle, terör uygulanarak göç ettirildiler.

- 6 Temmuz 2009'da bomba yüklü araçla meydana gelen saldırıda 14 kişi yaralanmıştır.

- 8 Temmuz 2009'da, halkı Türkmen ve Şebek olan Buveyze'de meydana gelen patlamada 16 kişi hayatını kaybetmiş, 24 kişi de yaralanmıştır.

- 7 Ağustos 2009'da, Şerihan'da bomba patlatılması sonucu 45 kişi hayatını kaybetmiştir, 160 kişi yaralanmıştır.

- 28 Temmuz 2009'da, Türkmen Ayan ve Aşiretler Meclisi Başkanı Mustafa Mohammad Raho'ya suikast düzenlendi, neticesinde ayakları ke-sildi.

- 22 Kasım 2009'da, Irak Türkmen Cephesi Musul Sorumlusu Yavuz Efendioğlu evinin önünde öldürüldü.

- 8 Mart 2011'de, üniversite öğretim üyesi Türkmen Öğrenci ve Gençlik Sorumlusu Dr. Amır Said Selbi öldürüldü.

- 2 Mayıs 2011'da, Irak Türkmen Cephesi Koruma Sorumlusu Rıdvan Mohammad Yunus öldürüldü.

Tuz Hurmatu:

Kerkük'ün 70 km güneyindedir. Irak'ın büyük ilçelerindendir. Önemli Türkmen yerleşim yeridir. Halkı, Saddam döneminde baskılara maruz kalmıştır. Araplaştırma politikaları yoğun olarak gerçekleşmiştir. 2003'ten sonra ise kuzeyden bu şehre 5 binin üzerinde nüfus kaydırılması yapılmıştır.

- Saddam döneminde Şii kutsal mekân ve türbelerin ziyaretleri engellen-mekteydi. Musa Ali Türbesi 2003'ten sonra halkın yoğun ilgi gösterdiği kutsal ziyaret yerlerindendir. Bu türbeye bomba konularak havaya uçurulmaya çalışıldı. Halk bu eylemi protesto etmek amacı ile barışçı bir yürüyüş düzenledi. Yürüyüşe katılanlara ateş açıldı, 5 kişi hayatını kaybetti, 27 kişi yaralandı.

- 2006'da Türkmenlerin yoğun olarak gittiği Aksu Gazinosu'na düzenlenen bombalı saldırıda 21 kişi hayatını kaybetti.

- 2007'de işçilerin günlük iş bulmak amacı ile toplandığı bir alanda ger-çekleşen bombalı saldırıda 14 kişi hayatını kaybetti.

- 7 Temmuz 2007'de, ilçeye bağlı Amirli nahiyesinde bir kamyonun patlatılması neticesinde 128 kişi hayatını kaybetti, 200'ün üzerinde kişi yaralandı.

- 2007'de şehir merkezinde canlı bomba patlaması sonucu 9 kişi hayatını kaybetti.

- Fidyeye ve şantaj amaçlı 52 kişi kaçırılmıştır. Kaçırılanlardan 33'ünün ailesi fidye ödemiştir.

Kerkük:

2003'ten sonra en çok hedef alınan şehirlerdendir. Kerkük'ün kuzeyinde Kürtler, güneyinde Araplar bulunmaktadır. Kerkük'e sahip olma mücadelesinde de Türkmenler hedef alınmakta ve ağır bedel ödemektedirler. Muhtelif tarihlerde Kerkük'te onlarca patlama meydana gelmiştir. Bu patlamalarda 150'den fazla insan hayatını kaybetmiştir.

- 20 Haziran 2009'da Kerkük'e bağlı Tuz Hurmatu'da bir kamyonun patlatılması neticesinde 65 ev tahrip olmuş, 73 kişi hayatını kaybetmiştir, 228 kişi de yaralanmıştır.

- Şantaj ve para sızdırmak amacı ile iş adamı, doktorlar, akademisyenler kaçırılmaktadır. Irak'ın ünlü beyin cerrahı Yıldırım Demirci ve kardeşi, 24 Eylül 2011'de öldürüldü. Bugüne kadar Türkmenlerin ödediği fidye miktarı 50 milyon doların üstündedir.

- Son 3 ayda Irak Türkmen Cephesi'ne ait 4 büro bombalandı. 22 Türkmen suikasta maruz kalarak hayatını kaybetmiştir.

- 23 Temmuz 2010'da, Türkmen olan Kerkük Polisi Belde Müdürü Albay Burhan Tayip ve oğlu Teğmen Visam Burhan'a bombalı suikast düzenlendi. Tayip ağır yaralandı, oğlu ise hayatını kaybetti.

- 12 Mayıs 2011'de, Irak Türkmen Cephesi Başkanı Erşad Salihi'nin evi bombalandı. Salihi, Saddam döneminde 10 yıl hapis yattı. Ağabeyi idam edildi, bir diğer kardeşi 10 yıl hapis yattı.

- 28 Kasım 2011'de, Irak Türkmen Cephesi Yürütme Kurulu Üyesi ve Kerkük İl Meclisi Üyesi Ali Mehdi'nin evi bombalandı. Bir kişi hayatını kaybetti, 5 kişi yaralandı."

Rakamlar çarpıcı, ürkütücü. Bölgede müthiş bir Türkmen kıyımı yaşanırken, önde gelen Türkmen liderler sindiriliyor, Türkmenlerin toprakları

ellerinden alınıyor. Ülkenin demografik yapısı değişirken, Türkiye'nin bölgedeki etkisi de kayboluyor. Ötesi, Türkiye'nin kanayan yarası PKK probleminin kökten çözümü yerine, yaranın her an kaşınabilmesi için zemin daha müsait hâle getiriliyor.

Rahmetli Ersan Karaoğlu'nun sığağı sığağına takip ettiği, Türkiye ve Dünya kamuoyuna haberlerini aktardığı ve büyük bir gazetecilik örneği gösterdiği 'Çuval Olayı' üzerinden geçen 9 yıla rağmen gizemini koruyor. Yaşanan olayın Türkiye açısından büyük bir talihsizlik olduğu ve bölgede etki kaybına yol açtığı yönünde çok sayıda yorum bulmak mümkün.

Irak topraklarında Türkmenlere yönelik saldırılar, can kayıpları, toprak kayıpları ve artan terör olayları, Kürtler ile bölgedeki diğer etnik unsurlar arasında yaşananlar, 'Çuval Olayı'nın tesadüf olmadığı yönündeki düşünceleri güçlendiriyor. Irak Diyalı Milletvekili Hasan Özmen Albayat'ın ayrıntılarıyla verdiği bilgilere göre, Nisan 2003'te Türkmenlerin yaşadığı bölgelerde başlayan olaylar, 4 Temmuz 2003'ten sonra biraz duraklamış gibi görünse de artarak sürmüş... Irak Savaşı, bölgedeki güçlerin hesapları yanında, Türkiye'nin uğradığı prestij kaybının büyük bir değeri olmadığını net bir şekilde gözler önüne seriyor.

Kitle imha silahları, küresel tehdit gibi iddialarla başlayan Irak Savaşı sürecinde yaşananlar ve harekâtın bölgeye etkileri düşünüldüğünde akıllara, 'Irak Operasyonu; İran, Suriye ile Türkiye'nin Güneydoğusu'nda ve bütünüyle Ortadoğu coğrafyasında uzun vadeli bir planın devam eden adımları mıdır?' sorusunu getiriyor. Bu soru, Stratejik ve Uluslararası Araştırmalar Merkezi'nden Adam Mausner'in, "Askerlerin geri çekilmesi bölgede bir iktidar boşluğu oluşturacak. Ortadoğu'da böyle güç boşlukları çok tehlikelidir. Amerikan askerlerinin çekilmesi İran'a, Irak'ı etkisi altına alma fırsatı verecek" şeklindeki açıklamaları da düşünüldüğünde yaşananlar, insanı bir kere daha dehşete düşürüyor.

Çuval Olayı'nın izleri silindi mi ya da silinir mi; etkileri hâlâ sürüyor mu? Elbette bunun yorumu siz değerli okurların...

Selahaddin KOYUNCU

ÖN SÖZ

Süleymaniye'de Türk askerleri gözaltına alındığında, orada görev yapıyordum. Meslek hayatım boyunca hiç kitap yazmadım. Yazma çalışmalarımı oldu ama tamamlamak kısmet olmadı.

Çuval olayında yaşananları günlük şeklinde not almıştım. Tarihe kara bir leke olarak düşen bu olay, Türk milletini derinden sarstı, silinmez izler bıraktı. Türkiye için zâten kabullenilmesi imkânsız bir olaydı. ABD için ise büyük bir başarı olarak görülüyordu.

Olayın etkisinin yıllar süreceğini düşününce, bu olaya yakından tanıklık etmiş birisi olarak bildiklerimi, gözaltına alınan sivillerin ve askerlerimizin yaşadıklarını ve benimle paylaştıklarını yazma ihtiyacı duydum.

Olay sonrasında o anı yaşamayanların veya yaşayanların konuyu farklı şekilde aktarmalarını ise yadırgadım. Orada gözaltına alınan Türk askerleri dışında siviller de vardı. Ancak konuyla ilgisi ve bilgisi olanlar da, olmayanlar da bugüne kadar hep gündeme geldi ve yorum yaptı. Olayı birebir yaşayanlardan ise neredeyse hiç ses çıkmadı.

Olayın baş aktörü ABD tarafı açıklama yapmaktan kaçınmazken, Türkiye'den sadece dönemin komutanlarının açıklamaları dikkat çekiyor. Gözaltına alınan Türk askerlerinin ise konuya ilişkin beyanları yok. Zâten bu tarz olaylarda geçmişten bugüne Türk askerinin konuşma gibi bir örneği de yok.

Neden yaşananların bazıları göz ardı ediliyordu? Türk askerlerinin gözaltına alınması sadece çuval olayıyla mı sınırlıydı? Öyle değildi tabii ki. Kitapta; Irak'ta savaş sonrası durum, çuval operasyonunun nasıl yapıldığı,

gözaltı sırasında yaşananlar, Ankara-Washington-Bağdat üçgeninde gelişen diplomasi trafiğine dâir ayrıntıları okuyabileceksiniz.

Ayrıca, Türk askerlerinin komutanı Binbaşı Aydın ile serbest bırakılma sonrası, Süleymaniye'ye ulaştığı an yaptığım röportajı da okuyacaksınız. Bu röportajın uydurma olduğu iddia edilebilir. Ancak ben, Binbaşı Aydın ve kameraman arkadaşım Özgür Yorul yaşananların şahidiyiz. Daha da önemlisi, Binbaşı Aydın'ın o gün yaşadıklarını anlattığı görüntü ve ses kayıtları da hâlen elimizde mevcut.

Bu karmaşık ortamda bir gazeteci olarak yaşadığım tehlikeleri, bazen de heyecanları sizlerle paylaşacağım.

Konuyla ilgili çok şey söylendi ve görünen o ki daha çok şey yazılacak ve söylenecek. Ancak ne şimdiye kadar yazılanlar, ne de bundan sonra yazılacaklar olayın büyüklüğünü göstermeye yetmeyecek.

Olaylar sırasında bana yardımcı olan, birlikte çalıştığım kameraman arkadaşım Özgür Yorul'a, uplink operatörümüz Faruk Söztutan'a, meslektaşımız Erhan Sevenler'e teşekkür ediyorum.

Ersan KARAOĞLU

BİRİNCİ BÖLÜM

ÇUVALDIZ

ÇUVALDIZ

Hepsi Tesadüf mü?

Ortadoğu'da önemli bir yapı şekillenirken dikkat çeken tesadüfler var. Belki de bunlar bir tesadüf değildir. İşte bölgede dikkat çeken tesadüfler:

1937 yılında Tikrit'te dünyaya gelen Saddam, genç yaşlarda Baas Partisi'ne katıldı. 1956 yılında başarısız bir darbe girişiminde bulundu. Monarşinin sona ermesinin ardından Başbakan Abdülkerim Hassam'ı öldürmek için oluşturulan bir suikast örgütünün içinde önemli bir rol oynadı. Ancak bu olay açığa çıktı ve ayağından vurulan Saddam, CIA ve Mısır istihbaratının desteğiyle Tikrit'e kaçtı. Bunun ardından Saddam önce Suriye'ye, daha sonra da Beyrut'a kaçtı. Beyrut'ta CIA tarafından eğitilen Saddam Hüseyin, hızlı bir yükselişe devlet başkanı oldu. Ardından İran'a savaş açtı. Bu savaş sırasında ABD'nin kendisine verdiği silahları kullandı. Bu savaş iki ülkeye de bir fayda sağlamazken, tek çıkar sağlayanlar ise silah satışı yapan ülkeler oldu.

2 Ağustos 1990 yılında Saddam'ın birlikleri Kuveyt'i işgal etti. Bu harekât, Birleşmiş Milletlerin müdahalesini beraberinde getirdi. Birlikleri 1991'de Kuveyt'ten çıkarıldı. Bundan sonra Irak'a 13 yıl boyunca Birleşmiş Milletler ambargosu uygulandı. Hüseyin, bu hızlı yükselişinin sonunda ABD'nin hedefi oldu. ABD'nin Irak'ı işgali ile Saddam Hüseyin dönemi kapandı.

1964'de Baas İhtilali olunca, Kürtlerle anlaşma yapıldı. Toplantıların tamamında Kürtleri Celal Talabani temsil etti. Yapılan anlaşma sonucu Irak, bir kanun ile Kürt Bölgesine kısmi özerklik verdi. 1975 yılları civarında Kürt hareketinin tekrar canlılık kazandığını görüyoruz. Hatta hükümet kuvvetlerini yenebilecek hâle geldiler. Ancak Saddam'ın İran ile anlaşmasıyla Kürtlerin desteği de kırılmış oldu.

Irak Kürdistan Demokrat Parti (IKDP) ile Irak Kürdistan Yurtseverler Birliği (IKYB) arasındaki rekabet Kürt siyasi hayatına damgasını vurdu. 1980'li yıllardaki ayaklanma Saddam Hüseyin tarafından kanlı şekilde bastırıldı. 1991'de Saddam Hüseyin'in Kuveyt'i işgal etmesi ve ardından Batılıların müdahalesiyle Iraklı Kürtler özerk bir yönetim kurdu.

İki parti arasındaki rekabet sürerken, 1993'te Talabani IKDP'nin tekeline kırmak için kuvvete başvurdu. 1996'da ateşkes, 1998'de de barış anlaşması imzalayan taraflar, 2002'de gerçek anlamda birbirine yakınlaştı. ABD'nin Irak'ı işgal etmesiyle birlikte Kürtlerin ülkedeki aktifliği arttı. Savaş sırasında ABD'yi destekleyen Kürtler, bunun meyvesini savaş sonrasında aldı. Güçlerini artıran Kürtler, ülke yönetimine de ortak oldu.

İsraili askerler tarafından eğitilen Kürt askerleri sadece Kuzey Irak'ta değil, Bağdat'ta da görev almaya başladı. Ülkedeki etkinliği artan Kürtler, Türkiye'ye karşı tavırlarını da her geçen gün sertleştirmeye başladı. Bir zamanlar pasaport için Türkiye'nin kapısını aşındıran liderler, Irak'ın işgal edilmesiyle birlikte ABD'yi arkalarına, Türkiye'yi de karşılarına almıştı.

Kuzey Irak'ta Türkmenlere karşı yapılan uygulamalar ve terör örgütü PKK'nın rahat hareketinin engellenmemesi Türkiye'nin tepkisine sebep olurken, ABD bu tepkilere sessiz kalmayı, hatta zaman zaman Kürtleri destekler açıklamalarda bulunmayı tercih ediyor.

Çekiç Güç, 1. Körfez Savaşı sonrası 5 Nisan 1991'de Bakanlar Kurulu tarafından alınan karar doğrultusunda Türk topraklarında geçici olarak konuşlanmıştı. Çekiç Güç ve ardından başlayan Kuzeyden Keşif Gücü kapsamında yürütülen faaliyetler başlangıçta 25 bin

personel tarafından yerine getiriliyordu. Kuzeyden Keşif Gücü'nün görev süresi son olarak 26 Aralık 2002'de 58. Hükümet'in Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne gönderdiği tezkere ile 6 ay daha uzatılmıştı. 'Kuzeyden Keşif Gücü' adı altında yapılan ve kamuoyunda ilk başladığı isim olan 'Çekiç Güç' adıyla anılan ortak görev gücü, böylece 12 yılda 13 hükümet görmüş oldu.

Türk ve Amerikan askerî güçleri arasında 4 Temmuz'da Süleymaniye'de yaşanan krizin bir benzeri, 2 Ekim 1992'de Muavenet⁽¹⁾ olayında yaşanmıştı. Ege Denizi'nde yapılan NATO Kararlılık Tatbikatı sırasında Muavenet Muhribi Amerikan Saratoga uçak gemisinden atılan Sea Sparrow füzeleri tarafından vurulmuş, olayda aralarında gemi komutanının da olduğu 5 denizci şehit olmuştu. Dönemin ABD Dışişleri Bakan Yardımcısı Lawrence Eagleburger, haberi Washington Büyükelçisi Nüzhet Kandemir'e "Geminizi batırdık, özür dileriz" diye iletti.

Jandarma Genel Komutanı merhum Orgeneral Eşref Bitlis tarafından 1991 yılında hazırlanan Kale Planı, PKK'yı yok etmeye dönük operasyonel bir plandı. 1991 yılında hazırlanıp MGK ve Bakanlar Kurulu toplantılarından geçen "Kale Planı", Tansu Çiller'in Başbakan olmasına kadar uygulamaya konulmadı. İstihbarat uzmanları, Kale Planı'nın hazırlandıktan sonra uygulamaya konulmasına kadar geçen süre içinde meydana gelen bazı olaylara dikkat çekti: JİTEM'in kurucusu Ahmet Cem Ersever öldürüldü. Kale Planı'nı hazırlayan Jandarma Genel Komutanı Orgeneral Eşref Bitlis'in uçağı düştü ve Bitlis öldü. Gazeteci Uğur Mumcu öldürüldü.

Jandarma Genel Komutanı Orgeneral Eşref Bitlis ile ilgili biraz daha detaya inelim.

1933 yılında Malatya'da dünyaya gelen Orgeneral Eşref Bitlis, 1990 yılında Jandarma Genel Komutanlığı'na atandı. Bitlis bölgede

⁽¹⁾ Ege Denizi'nde gerçekleştirilen NATO Kararlılık Gösterisi-92 Tatbikatı sırasında 1 Ekim 1992'de USS Saratoga (CV-60) uçak gemisinden atılan Sea Sparrow füzesi tarafından vurulmuştur. Bu olayda gemi komutanı Kurmay Yarbay Levent Kudret Güngör, Uçaksavar Yardımcı Subayı Teğmen Alper Tunga Akan, Tesis Astsubayı Serkan Haktepe, İkmal Çavuşu Mustafa Kılıç ve Er Recep Atak şehit oldu ve 22 asker de yaralandı. Amerika olayın kaza olduğunu açıkladı.

konuslanmış durumda bulunan Çekiç Güç Kuvvetlerinin Türkiye'den ayrılması gerektiğini açıklıyor ve ABD'nin Kuzey Irak'ta oluşturmaya çalıştığı Kürt Devleti'nin Türkiye'nin zararına olduğunu söylüyordu. Bu nedenle ABD Büyükelçiliği tarafından birkaç defa Hükümete şikayet edildiği öne sürüldü.

17 Aralık 1992'de Çekiç Güç'e bağlı Amerikan savaş uçakları, kendilerine bildirildiği hâlde Irak'ın Selahattin kentine gitmekte olan Bitlis'in helikopterine taciz uçuşu yapmış ve helikopteri inişe zorlamışlardı. Orgeneral Eşref Bitlis, Ankara'dan Diyarbakır'a giden askerî uçağın Ankara'da düşmesi sonucu 17 Şubat 1993'te şehit olmuştu.

Bir gün önce, dönemin Genelkurmay Başkanı Doğan Güreş Paşa, İzmir'de yapılacak bir toplantıya kuvvet komutanlarıyla birlikte gitmek istiyor. Hep beraber Genelkurmay Başkanı'nın uçağıyla gidilmesi kararlaştırılıyor. Bitlis Paşa bunun üzerine Jandarma Genel Komutanlığı Kurmay Başkanına, kendi uçağının bakıma sokulmasını emrediyor. Ertesi sabah, İzmir'e hareket etmek üzere makamına geldiğinde, o zaman Güneydoğu Asayiş Komutanı olan Korgeneral Necati Özgen'den bir telefon geliyor. Bu telefon üzerine Genelkurmay Başkanı'nı arayıp durumu izah ediyor ve acele Güneydoğu'ya gitmesi gerektiğini bildiriyor. Güreş Paşa bunu onaylıyor. Kendi uçağı bakımda olduğundan, hemen bir uçak hazırlanmasını istiyor. Görevden yeni dönmüş olan bir uçak alelacele hazırlanıyor. Bu uçak, havalandıktan yaklaşık 9 dakika sonra yere düşüyor. Bitlis Paşa'nın ölümü kaza mı, suikast mı? Bu sorunun cevabı hâlâ verilmiyor?

17 Nisan 1993 sabahı, Çankaya Köşkü'nde kahvaltı masasına geçerken aniden yere düşen Turgut Özal'ın kalp krizinden öldüğü açıklandı. Ancak, Özal'ın ölümü ile ilgili spekülasyonlar bugüne kadar sürdü. Özellikle son dönemde eşi Semra Özal'ın yaptığı bazı açıklamalar zihinleri iyice karıştırdı. Semra Özal'ın öne çıkan en çarpıcı iki iddiasından birincisi, Turgut Özal'a zehirli bir "saatli iğne" yapılmış olabileceği, diğeri ise ölümünden bir gece önce Ankara'da katıldığı bir resim sergisinde Özal'a ikram edilen bir bardak limonatada zehir olması ihtimali.

Bu kadar tesadüfün bir arada ve belli bir sırayla olması sizce mümkün mü?

Kusursuz Tatbik için Tatbikat

Tarihi, savaşlarla dolu Mezopotamya'nın bu kurak topraklarında gecenin gölgesi ile güneşin ilk ışıkları buluşuyordu. Bir zamanların havalimanı şimdi bir askeri üs olarak kullanılıyordu. Özgürlük yalanıyla binlerce kilometre öteden kuşanıp gelmişlerdi. Hani bir söz vardır ya; 'her geçen gün, geçmiş aratır...' Bu cümleler belki de bu topraklarda birinin ağzından dökülmüştü.

Helikopter uçuşları sıklaşmıştı Kerkük Havaalanında. Önceden görevlendirilen ekip hazırlıklara başlamıştı. Bütün askerler maket bina çevresinde toplandı. Birlik komutanı Albay, siyah gözlüklerinin altından tek tek süzdü askerleri. Birliğin ortasına geldiğinde askerlere yöneldi ve:

"Biraz sonra yapacağınız tatbikat öğleden sonra gerçek olacak. Hiçbir hata istemiyorum. Bu tatbikata konsantre olun. Unutmayın, yapacağınız hatanın telafisi yok."

Albay'ın işareti ile maket çevresine toplanan askerler sağa sola koşuşturmaya başladı. 3 katlı maket binanın yaklaşık 100 metre ilerisinden büyük bir gürültü ve toz bulutu yükseldi. İki helikopter grubun üzerinde alçak uçuş yaparak koruma sağlıyordu. Bina birkaç dakika içinde kuşatıldı. Arkadan gelen helikopterler ise binanın tam üzerinde konuşlanmıştı.

Askerler tatbikatı çok ciddiye alıyordu. Komutanlarının emrini eksiksiz yerine getirme telaşındaydılar. Geniş bir alana yayıldılar. Albay'dan gelen ikinci işaretle birlikte bina çevresindeki askerler hareketlendi. Binanın tepesinde bulunan helikopterlerdeki özel birlikler binaya girdi. Askerlerin binaya girmesi çok kısa sürmüştü.

Tatbikat sona ermişti. Plan kusursuz bir şekilde uygulanmıştı. Albay oldukça memnun görünüyordu. Başını gökyüzüne kaldırdı ve yüzünde hafif bir gülümseme belirdi. Yüzündeki kararlılık sözlerine de dökülmüştü. Yanındaki subaylara yönelen Albay:

"Tamam, operasyonu bugün öğleden sonra yapacağız. Askerleri tek tek uyarın. Hiçbir hata istemiyorum."

Bu konuşmanın ardından son kontrolleri yapmak üzere odasına yöneldi Albay. Planlanan operasyonun günlerdir yapılan tatbikattan

çok daha çetin geçeceğini biliyordu. Yalnız kalınca saklamaya çalıştığı endişeyle baş başa kalmıştı odasında. Şimdiye kadar orduda birçok operasyona katılmış, birçok operasyonu yönetmişti. Ama hiçbir zaman Türk askerleri ile karşı karşıya gelmemişti. Albay, Türk askerlerinin yaptığı kahramanlıkları ve gösterdikleri başarıları çok iyi biliyordu. Karşılarındaki sıradan bir askeri birlik değildi. *"Türk Silahlı Kuvvetlerinin gözbebeklerinden Özel Kuvvetler mensubu bir birlikle çatışmak... Kolay olmayacak"* diye düşündü.

Muhtemel bir çatışmada çok can kaybının olacağını tahmin eden Albay, operasyonun başarıya ulaşması için her ayrıntı üzerinde kafa yoruyordu. Bu sırada kapıda beliren çavuş, askerlerin üstün çıkış için hazır olduğunu söyledi. Amerikan 173. Hava İndirme Tugayı'na bağlı 150 kişilik ekip hazır. 14 kişilik özel tim ve 4 helikopter de eşlik edecekti bu ekibe. Sadece 11 askere karşı yeterli olacağı inancındaydılar. Ayrıca bölgedeki yerel güçleri de takviye adı altında öncü birlik, diğer bir deyişle 'maşa' olarak yanına alacaktı.

Günlerdir sürdürülen çalışma son noktaya gelmişti. Albay, masanın üzerinde duran silahını aldı ve son kez odasına baktı. Çok savaş görmüştü ancak bu çok özel bir durumdu. Hızlı adımlarla odasından çıkan Albay, zırhlı aracına yöneldi.

Askerler çok önden araçlara binmiş, Albay'ı bekliyorlardı. Albay'ın gelmesiyle birlik harekete geçti. Birliğin geçtiği yoldan toz bulutları yükseliyordu. Havaalanının çıkış kapısından güneşin kavurduğu asfalt yola ulaşılar. Operasyon sırasında ABD askerlerine destek olacak olan ve özel timleri taşıyan 4 helikopter ise Albay'dan gelen talimat doğrultusunda daha sonra harekete geçecekti.

Her gün ABD askerleriyle dolu zırhlı araçları görmeye alışkın olan Kerkük halkı, bu kadar yoğun bir birliğin geçişini savaştan sonra görmemişti. Ancak yine de onlar için çok dikkat çekici bir durum değildi. İnsanlar savaş ve sonrasında baş gösteren zor şartlarda günü tamamlayabilme ve evlerine ekmek götürme derdindeydi. Aç insanın olabilecek en büyük davası, karnını bir şekilde doyurabilmek olabilirdi. Hele ki savaş ortamında, kurşunun nereden geldiği, her an tutuklanabilecekleri ve neden suçlandıklarını dahi sormayacakları bir ortamda...

Güneş tam tepeye yükseldiğinde halk sokakları boşaltmıştı. Çünkü bu sıcaklar bölgedeki halkın tabiriyle ‘hurma yakan’ sıcaklardı. İnsanlar mecbur kalmadıkça sokağa çıkmıyorlardı. Elektriklerin kesilmesi yüzünden klimalar çalışmıyordu. 50 derecenin üzerindeki sıcaklık tam teçhizatlı olan ABD askerlerini de vuruyordu. Bu sıcakta yolculuk yapmak onlar için adeta bir ölümdü. Askerler sırtlarındaki mataralardan birer yudum su içerek serinlemeye çalıştılar.

Süleymaniye girişinde beliren ABD askerleri operasyona adım adım yaklaşıyordu. Şehrin girişindeki kontrol noktasında bulunan yerel polis, daha önce bu kadar çok ABD askerini bir arada görmemişti. Birliğin kontrol noktasından geçişi sırasında helikopter sesleri de gelmeye başladı. 14 kişilik özel timi taşıyan helikopterler araçların üzerine konuşlandı.

Bütün ana caddeler kapatılmıştı. ABD askerlerinin caddeleri kapatması artık kentte normal karşılanıyordu. Ama bu kez durum çok farklıydı. Köşe başlarında bekleyen askerlerin endişesi halka yansıyor.

Irak'ta Gazeteci de Sıradan Hedef

Saddam Hüseyin, söylentilere, anlatılanlara ya da zannedilene göre Ortadoğu'nun en büyük ve görkemli ordusuna sahip bir liderdi. Savaş başladığında, burasının Afganistan olmayacağını düşünmüştüm. Ordunun o görkemine bakınca savaşın aylar sürmesi bekleniyordu, ama öyle olmadı. Saddam ve ordusu bir ay bile dayanamadı. ABD tankları Bağdat sokaklarında gezerken Amerika'ya karşı gözdağı konuşmalarının yapıldığı anlar hâlâ hafızalarda tazeliğini koruyor.

Ancak hâlâ aklımın bir köşesinde, ‘Nasıl oldu da bu ordu bu kadar basit bir şekilde yenildi?’ sorusu öylece duruyor. Belki de askerleri Saddam Hüseyin'i yarı yolda bıraktı. Belki de en büyük etki, Irak'ın kuzeyindeki özerk yönetimin ABD'ye destek vermesidir. Sonuçta bunun meyvelerini de fazlasıyla alıyor ve öyle görünüyor ki almaya da devam edecek.

Aklımdaki bir diğer soru işareti ise; “Diktatörlüğe karşı çıkan insanlar nasıl oldu da topraklarının işgal edilmesine ses çıkarmadı?” Sadece toprak işgali ile olay bitmiyor. Ülkenin kaynaklarına işgal güçleri el koyuyor. Yönetimi onlar belirliyor. Ben bu soruya Irak'ın ku-

zeyindeki en büyük kentlerinden olan Musul'da cevap ararken, cevap çok yakınımdaydı.

Yeni bir otele geçeli henüz 24 saat olmamıştı. Bu kez tuttuğumuz odanın manzarası çok güzeldi. Savaştan, bomba seslerinden, kurşun seslerinden uzak kalabildiğimiz ender anlardan birini yaşıyordum. Dedik ya, anlardan birisi, uzun bir zaman değil...

Mevcut yönetimin gitmesi ve sonrasında oluşan bir yönetim boşluğu vardı. Ve bunun ne zaman ne getireceği belli değildi. Buna maalesef bizzat tanıklık ettim.

Otelin balkonundan pazarı seyrederken iki kişi kavgaya tutuştu. Bir anda diğeri belinden silahını çıkardı, karşısındakini vurdu. Başına isabet eden kurşunla öylece yere yığıldı kaldı. Vuran kişi ise arkasını dönüp gitti. Çünkü ortada ne bir hükümet ne bir polis gücü ne de yasa kalmıştı. Bu, ülkedeki bozukluğun, savaşın, işgal edilen bir ülkede olabileceklerin en çarpıcı resmiydi aslında.

Otele yerleşme, yayın cihazlarını yerleştirme çabalarımız sürerken, kameraman arkadaşım Masum ise o gün yabancı kanallarla çalışıyordu. Sabah gözümü yeni açmıştım ki tercümanımız Ali geldi.

"Valiliğin orda saldırı olmuş. 4-5 kişi ölmüş."

"Hemen gidelim o zaman."

Yanıma dijital fotoğraf makinemi alarak valiliğe doğru yola çıktık. Valilik aslında bulunduğumuz otele çok yakındı. Böyle bir saldırıyı duymamak mümkün değildi. Saldırıyı kim, kime karşı yapmıştı? Bir ayı aşkın süredir Musul'daydım, ancak ne burada ne de başka bir yerde böyle bir şey duymamıştım. Acaba Saddam'a bağlı askerler ABD askerlerine mi saldırdı? Aklımda onlarca soru işaretine cevap ararken Valilik binasının önüne geldik. Ancak ortada ne saldırı izi, ne de ölen kişilere ait bir şey vardı.

Olayın aslı da zaten orada ortaya çıktı. İşgali bir grup Iraklı protesto etmişti. Bu sırada çıkan gerginlik arbedeye dönüşmüş ve gruptan bazı kişiler ABD askerleri tarafından gözaltına alınmıştı. Ve o kişiler karakolda tutuluyordu.

Valilik binası önündekiler, karakoldakileri teslim almak için grup hâlinde karakola gidiyordu. Bu gidiş de öyle bir gidişe benzemiyordu. Ben de grupla birlikte karakola kadar yürüdüm. Karakol, kaldığımız otelin tam arkasında, yaklaşık 800 metre mesafedeydi.

Karakolun çevresindeki bütün dükkânlar kapatılmıştı. Hatta çok katlı iş hanlarının demir kapıları çekilmişti. Karakolun bulunduğu bütün cadde ve sokaklarda gruplar hâlinde insanlar vardı. ABD askerleri de Hummer araçları ile karakol çevresinde bir çember oluşturmuştu. Gruptan ayrıldım. ABD askerlerinin çemberine geldiğimde saldırının buraya yönelik olduğu ortaya çıktı. Karakol önündeki bazı araçlar tamamen yanmıştı.

Elindeki otomatik silahı Iraklı gruplara tutmuş, tam tepede bulunan güneşten mi, yoksa az önce yaşanan saldırının şokundan mıdır karışındaki Amerikan askeri buram buram terliyordu. İzin isteyip çemberin içine geçmek istedim. Ancak mümkün olmadı. Onların korku dolu bakışları ile birlikte karakolun resmini çektim. Ortada aslına bakarsanız çok bir şey kalmamıştı. Çaresizce grup ile polis arasına, heykelin yanına oturup beklemeye başladım. Bu sırada sokaktaki bir grup, ABD askerlerine taş atmaya başladı. Heykeli kendime siper ederek taşlardan kurtuldum. ABD askerleri bu taşlı saldırıya havaya ateş açarak karşılık verdi.

Bu yaşananlar ülkeye hâkim olan gerginliğin daha bitmediğinin ve bitmeyeceğinin bir kanıtıydı. Güvende olmadığımı düşünerek heykelin arkasından çıktım. Sokak içinde bir gruba katıldım. Kaldırıma tam oturmuştum ki bir kişi kolumdan tuttu, kenara çekti. Tercümanımız Ali vasıtasıyla konuştuk. İlk soru bu kimliği belirsiz Iraklı'dan geldi:

“Sen Türk müsün?”

“Evet.”

“Olaylar daha da büyüyecek.”

Bu bir uyarıydı bize. Gazetecilik yapmak mı, canını kurtarmak mı? Peki ya uyarıyı yapan kimse güvenilir mi? Sorular, yeni soruları beraberinde getiriyordu.

“Güvenli bir yer bulmamız gerekiyor. Bu alanı tepeden görebileceğim bir yer var mı?”

“Beni takip et.”

Bizi karakolun hemen köşesindeki bir binaya götürdü. Demir kapıları açtı. Kendisi bir Türkmen’di. Ve o han da ona aitti. Çatısına çıktık. Çok şükür ki korktuğumuz olmadı. Bu güvensiz bir ortamda güvenebileceğimiz biriydi.

Olayların yaşandığı meydana hâkim noktadan aşağıya baktım. Çemberin içinde bulunan ABD askerlerine ait bir Hummer yavaşça çemberden çıktı. Valilik binasına doğru ağır ağır ilerlemeye başladı. Çemberden uzaklaşalı 20 metre olmuştu. Gruba yaklaştığında birden yüzlerce taş Hummer’ın üzerine yağmaya başladı. Hummer hızını artırdı ve grubu geçerek uzaklaştı. Halk oldukça gergindi.

İkinci bir Hummer da yavaş bir şekilde çembere yöneldi. Çemberi geçti ki birden önüne molotof kokteyli düştü. Ardından da bir roket geldi. Askeri araçta bulunanlar kaçmaya fırsat bulamamıştı. O anları kare kare çekiyordum. Ancak Masum’un yabancı basın mensuplarına hizmet veriyor olması dolayısıyla yanımda kamera yoktu. Merkezi arayarak durumu bildirmek istedim. Saldırı sonrasında siper almış hâlde eli tetikte olan onlarca ABD askeri rastgele ateş etmeye başlamıştı. Silah seslerinden kendi sesimi duyamıyordum. Çatıdaki bir bacayı kendime siper edindim.

Şiddetli atışlar sürerken tam karşımdaki askeri araç da çemberden çıkmak istedi. Diğeriyile aynı kaderi paylaştı. Gelen roketle birlikte o askeri araç da infilak etti. İkinci saldırı ile ABD askerleri adeta çıldırdı. Mermi seslerli kulakları sağır edecek şiddetteydi. Dakikalarca hiç susmadı. Askerler hedef gözetmeden rastgele ateş ediyordu. Roketin isabet ettiği araçlardan fırlayan askerlerin yardımına arkadaşları koştu. Yaralı askerler kordonun içinde bulunan ambulansa alındı.

Irak’a geldiğimden beri ilk kez sıcak bir çatışmanın ortasında kalıyorum. Mermi sesleri azaldığında başımı şöyle bir çıkartıp baktım. Bir grup ABD askeri silahları ile birlikte bana yönelmişti. Hemen basın mensubu olduğuma dâir bir uyarıda bulundum. Öyle ya, beni de olaylara karışan biri olarak düşünüp ateş edebilirlerdi.

Aşağıya inmemi istiyorlardı. Çatıdan indim, yanlarına gittim. O an karşımdaki çavuş fotoğraf makineme sarıldı, almak istedi:

“Ver onu bana.”

“Alamazsın, o benim. Ben gazeteciyim.”

Aramızdaki tartışma devam ederken sokakta insanlar tekrar toplanmıştı. Yaşananlara tepkili olan, yakınlarını kaybeden insanlar makinemi almak isteyen ABD askerini taş yağmuruna tuttu. Benim için tekrarı olmayacak bu fırsatı değerlendirmeliydim ve öyle de yaptım... Makinemi kaptığım gibi sokaktan hızla uzaklaştım.

Bu olayların yaşandığı süreçte, Musul'daki tek gazeteci ekibi bizdik. ABD askerleri daha önce kaldığımız oteli ve canlı yayın aracımızı gelip kontrol etmişti. Ancak başka bir otele geçtiğimizden henüz haberleri yoktu. Zaten bu ortamda hizmet veren çok sayıda otel vardı. İki otel, birbirlerinden birkaç sokak ötedeydi. Birbirlerine paralel otellerin arasında birkaç bina bulunuyordu.

Çektiğim resimleri bilgisayara aktardım. Yaşananları, hızlı bir şekilde çalıştığım ajansın merkezine ulaştırmalıydim. Uydu telefonunu balkona, bilgisayarın yanına kurdum. Bu sırada balkondan aşağı baktım. Erbil'deki arkadaşlar gelmişti. Olayların yaşandığı yerde ise siyah dumanlar yükselmeye devam ediyordu.

Arkadaşım Felat ve kameramanı Taner'e karakolu gösterdim. Olayların devamını çekmek için bölgeye yöneldiler. Yanlarında Anadolu Ajansı muhabiri Erhan da vardı. Ve tabii ki o bölgedeki iletişimin olmazsa olmazı, tercümanımız Ali de onlarla birlikte gitti.

Yabancı bir TV kanalına çalışan Masum da otele geldi ve çalıştığı televizyonun muhabirinin malzeme takviyesinin ardından olayların yaşandığı karakola geçti.

Onları uğurladıktan hemen sonra işime döndüm. Resimleri geçmeliydim. Zaman zaman silah sesleri geliyordu, ama Irak'ta normal bir manzaraydı bu. Resimlere dalmıştım ki çalan kapı sesiyle irkildim. Kapıya koştum, açtım. Bir elinde fotoğraf makinesi, bir elinde çelik yelek, sırtında çanta... Anadolu Ajansı muhabiri Erhan'dı gelen. Ama yüzü bembeyaz olmuştu. Elindekileri bıraktı ve bana sıkı sıkı sarıldı. Olayların olduğu karakolda onu Amerikalı sanıp saldırmışlardı.

“Biri satırla saldırdı. Elimi son anda çektim.”

“Diğer arkadaşlar nerde?”

“Bilmiyorum. Makinemi, telefonumu almak istediler. Zor kaçtım.”

Hemen telefona sarıldım. Felat ve Masum’a ulaşamadım. Tek başına mihmandar olmadan bölgeye gitmek güvenilir değildi. Ama arkadaşlarımı çok merak ediyordum. Bu telaş sırasında kapıda Felat belirdi. O da saldırıya uğramıştı. Erhan kadar şanslı değildi. Fotoğraf makinesi ve telefonunu gasbetmişlerdi. Hafif şekilde yaralanmıştı. Yarasının farkında bile değildi.

Birkaç dakika sonra Felat’ın kameramanı Taner de geldi. Grup, onun da kamerasını kırmıştı. Neyse ki Taner’de bir şey yoktu.

Hava kararmaya yüz tutmuştu. Önce Ali, ardından da Masum otele geldi.

“Neredesiniz, ne oldu?”

“Ali Babalar saldırdı”

Evet, Irak’ta yol keserek insanları soyan kişilere, hırsızlık yapanlara, gasp yapanlara “Ali Baba” deniliyordu. Bizdeki eşkıyanın, haraminin Irak’taki karşılığıydı bu.

“Sizde bir şey var mı?”

“Yok.”

“Nasıl kurtuldunuz?”

“Bir dükkâna sığındık. Kapıları kilitledik. Hepsi gidince tekrar çıkıp geldik.”

Hepimiz bir aradaydık. Ancak yaşananlar heyecanımı daha da arttırmıştı. Bulunduğumuz kattaki tüm odaları kiraladık. Erbil’den gelen arkadaşlar otele yerleşirken Ali ile birlikte tekrar karakol binasına gittim. İki askeri araç yanarak kullanılamaz hâle gelmişti. Karakolda ve çevresinde kimse kalmamıştı.

Karakol ile valilik arasındaki cadde üzerinde bir banka vardı. ABD askerleri bu kez bankanın çevresinde çember oluşturmuştu. Tam karşılarındaki parkta ise büyük bir kalabalık vardı. Ben de bu kalabalık gruba dahil oldum. Bankanın giriş kapısında elleri arkadan plastik kelepçeli 50’ye yakın insan boylu boyunca yere uzanmış yatıyordu.

Grubun içinde resim çekerken ABD askerleri beni gördü, yanlarına çağırdı. Ancak karakolun önünde düştüğüm yanı sıra burada düşmek istemiyordum. Hemen gruptan ayrıldım. Grup ile ABD askerlerinin çaprazına geçtim. Fotoğraf makinemi de gömleğimin altına sakladım. Bu sırada ABD askerlerinde bir hareketlilik başladı. Hepsini araçlarına yaklaştı. Birden bir patlama meydana geldi. Ardından ABD askerleri hızla araçlarına bindi. Arkalarına bile bakmadan kaçtı. Ben de başladım fotoğraf çekmeye. Banka önünde elleri kelepçeli yatanlar da bir anda kaçıştı. Benim bulunduğum yöne doğru bir baba ile oğul geldi koşarak. Ardından kayıplara karıştılar. Onlar bankayı yağmalamak istiyordu, ancak yakalanmışlardı.

ABD askerleri sayıca az olunca ve karakol önünde aldıkları ağır darbe karşısında korkmuşlardı. Parktaki grubun saldırısından korktukları için bir el bombası atmışlardı boş alana. Çıkan sesle oluşan kargaşayı fırsat bilip kaçmışlardı. Kalabalık bu kaçışı kazanılmış bir zafer gibi kutlamaya başladı. Tam da bu sırada kalabalığın içine bir minibüs geldi. Üzerinde bir Arap televizyonunun ismi vardı. Muhabir ile kameraman aşağı indi. Grup ikisini de tutup zorla sürüklemeye başladı. Bazıları da minibüsü yumrukluyordu. İki meslektaşımın adeta uçurularak götürüldüğünü gördüm. Araçta bulunan kişi ise korkudan hızla gaza bastı. Grubun içinden çıkarak kaçtı.

Kalabalığın kontrolsüz tepkisinden ben de nasibimi almadan kaçayım dedim. Zaten karakol önünde çektiğim resimler fazlasıyla yeterdi bana. Hemen otele döndük.

Akşam yemeği için dışarı çıkmadık. Otelde de yemek yoktu. Ancak Mustafa Abimiz vardı. Yemek konusunda oldukça başarılıydı. Pazardan aldığımız elektrikli ısıtıcı ile yemek yapmaya başladı. Biz ise olayların büyümesi ihtimaline karşı tedbir almaya başladık. Canlı yayın aracına güvenli bir yer aradık. Dicle'nin karşı kıyısında bir aşiret reisine ait eve götürmeye karar verdik.

Mustafa Abinin yaptığı o güzel menemeni bitirdik. Masum, Ali ile birlikte aracı güvenli yere götürecekti.

"Bu menemen son yemeğimiz olmasın."

İçinde bulunduğumuz tehlike habercilik dürtümüzü etkilemiyordu.

Masum araca binip gitti. Biz de henüz yeni kurduğumuz çanak antenden haberlere bakıyorduk. Çektiğimiz görüntüler CNN International'da yayınlanıyordu. Böyle bir ortamda gülümsemek mümkün değil elbet, ama çektiğimiz çilenin, zahmetin, riskin karşılığıydı bu. Zira biz bunun için buradaydık. Yaşananları dünyaya aktarmak, acıyı, çileyi ve bulabilirseniz mutluluğu yansıtmak için. Bir haberci için, hele ki bir ajans çalışanı için en tarifsiz zamanlardan biridir bu.

Keyifle çaylarımızı yudumlarken birden helikopter sesleri gelmeye başladı. Sanki tam tepemizde uçuyordu. Bu seslere makineli tüfek sesi eklendi. Başımı kaldırdığımda herkes tam siper hâlinde yere uzanmıştı. Balkonda seken kurşunları görüyordum. Hemen fotoğraf makinesini kaptım. Helikopterin turu bitti, sesi uzaklaşmaya başladı. Bununla birlikte mermi sesi de kesildi. Hemen balkona çıktım. Caddeye baktım. Ortadaki kaldırıma çıkmış bir çöp arabası vardı. Altından çıkan bir kişi hızla koşarak kaçmaya başladı.

Derken tekrar helikopter sesi duyulmaya başlandı. İçeri girdik. Ve yine aynı sesler. İki helikopter peşi sıra geliyordu. Onların sesi mermi sesine karışıyordu. Yere yatmak istedim, ama mümkün olmadı. Herkes aynı yerde yakalanmıştı. Küçük bir odada kalakalmıştık. Sorti bitince diğer odalara geçtik. Erhan elinde çelik yelekle kiler gibi bir yere sığınmıştı ki tekrar o korkunç ses ve mermiler geldi. Ardından da roket sesi ve sonrasında büyük bir patlama. Helikopterden atılan roket otelin duvarına isabet etmişti. Neyse ki bize denk gelmedi. Bunca mermi ve helikopter sesi içinde otelin sığınağı aklıma geldi.

"Bu otelin bir sığınağı yok mu?"

"Olmaz mı, mutlaka vardır. Sürekli savaş gören bir ülke burası."

"Sığınağa inmeliyiz. Burada daha fazla kalamayız."

Biz sığınağı tartışaduralım, helikopterlerin sortileri sanki daha da artarak sürüyordu. Sonunda helikopter sesleri uzaklaştı. Geceyi bir roket gibi delerek aydınlatan mermiler de sustu. Biz de sığınağa indik. Otelde bizim dışımızdaki bütün müşteriler sığınaktaydı. Otel görevlisi şanslı olduğumuzu söyledi.

"Neden?"

"Kaldığınız katın üzerinde depo vardı?"

“Ne olmuş?”

“O depoda da otelin jeneratörü için yakıt vardı. Yakıt tankı patlasaydı siz oradan çıkamazdınız.”

Kalbimin daraldığını hissettim. Nefesim kesilmişti sanki. Bu sırada otelin hemen dışındaki iki askeri araç dikkatimi çekti. Yaya askerler çevrede bir şeyler arıyordu. Kapalı otoparka girmeleriyle çıkmaları bir oldu. Çevrelerine baka baka gittiler. Artık bu saatten sonra uyumak mümkün değildi... Geceyi ayakta geçirdik.

Otel görevlisi, gündüz aracımızın bulunduğu noktada açılan daire şeklindeki deliği gösterdi:

“30 dakika içinde otelimi terk edin. Sizin yüzünüzden otelim mahvoldu. Çıkmazsanız sizi eşyalarınızla sokacağa atacağız.”

“Nasıl araç bulalım? 30 dakika içinde terk etmemiz zor. Hem neden otelin bizim yüzümüzden mahvolsun.”

“Taşındığınız otelin durumu daha da kötü. Aracınızı park ettiğiniz yerde bulunan araç ise isabet eden roketle yanmış. Bugün ABD askerleri sizin burada kaldığınızı gördü. Burada kalamazsınız artık.”

Bu sözler üzerine hedefin biz olduğunu anladık. CNN başta olmak üzere, dünya televizyonlarında yayınlanan görüntülerin etkisi ve ABD askerlerinin bize yönelik tepkisinin göstergesiydi bu. Uyarı üzerine eşyalarımızı hızla topladık. Günlerden cumaydı ve aldığımız bilgilere göre öğleden sonra daha büyük çatışmalar bekleniyordu.

Otelin önüne indiğimizde bir tek aracın bile geçmediğini gördük. İlk kez bulunduğumuz cadde bu kadar sâkindi. Musul’da fırtına öncesinde sessizlik hâkimdi. ABD askerlerinin bulunduğu konvoy, caddede halkın sokağa çıkmaması ve olaylara karışmaması için hoparlörlerle uyarıda bulunuyordu. Bu sırada canlı yayın aracı da otele gelmişti. Eşyalarımızı koyacak araç arıyorduk, ama nafile. Ümitlerimizin bittiği sırada üzerinde “Press” yazılı bir cipin geldiğini gördük. Cipi kullanan Erbil büromuzda çalışan Iraklı çalışanın abisiydi.

“Muhammed. Nereden tahmin ettin?”

“Akşam televizyonda olayların çıktığını görünce merak ettim, bir bakmaya geldim.”

“İyi ki geldin. Hemen araca eşyaları yükleyelim. Acilen buradan ayrılmanız gerekiyor.”

Çölde su bulmuşçasına yaşadığımız kısa süreli sevincin ardından eşyalarımızı hızla cipe yükledik. Önde cip, arkada canlı yayın aracı Erbil’e doğru yola çıktık. Musul’daki saldırı sonrası Erbil’e yerleşme kararı almıştık. Musul’u ikiye bölen Dicle Nehri’ni geçtiğimizde karşı kıyıda da benzer manzaralar yaşandığını gördük. Erbil’e ulaştığımızda oldukça yorulmuştuk.

Erbil, Musul’a göre daha sâkin görünüyordu. Ancak burada ABD askerleri değil de, peşmergelerin oluşturduğu güvenlik birimleri köşe başlarını tutmuştu. Erbil savaştan çok etkilenmiş görünmüyordu.

Zaman zaman Musul’a ve Kerkük’e giderek günübürlük haberler yapıp dönüyorduk. Hareketli günlerimizin yerini sâkinlik almıştı. Ya da bu, fırtına öncesi sessizlikti.

Erbil’de büroya yeni giriyorduk ki gelen telefonla tekrar yola koyulduk. Kerkük-Yumurtalık Petrol Boru Hattında patlama meydana gelmişti. Kameraman arkadaşım Masum ve Anadolu Ajansı’ndan Erhan’la birlikte hızla hattın bulunduğu güzergâha yöneldik. Hat kilometrelerce uzanıyordu. Patlamayı bulmak uzun süreceğe benziyordu. Kerkük’ten Beji’ye doğru yöneldik. Yol olmayan arazilere girdiğimizde açıkçası içimiz ürperdi. Çünkü yol boyunca sağlıklı sollu mevzileri ve uçak savarları görmüştük. Yoldan çıkıp araziye girdiğimiz için arazide mayın olabilirdi. Bir anda içimizi korku kapladı:

“Sakin bu arazide araç mayını olmasın.”

“Evet, çevrede rafineriler var. Buraları korumak için mayın döşenmiş olabilir.”

“İzlere bakılırsa önceden buradan koyunlar geçmiş.”

“Eğer araç mayını ise koyunların geçmesi mayın olmadığı manasına gelmez.”

“Bence biz yine de biraz daha ilerleyelim.”

Birbirimize verdiğimiz cesaretle yola devam ettik ve nihayet patlamanın olduğu hattı bulduk. Çevreden görüntü aldık, fotoğraf çektik. Dönüşe geçtiğimizde hat üzerinde başka bir patlama olmuştu ve biz patlamadan birkaç dakika sonra olay yerine gelmiştik. Üst üste gelen

bu olaylar, Irak'ta karşılaşabileceğimiz şeyler için bir tahmin yürütmenin mümkün olmayacağını bir kez daha hatırlatıyordu bize.

Ofise dönüp yeni haberimize dâir görüntü ve fotoğraflarımızı geçtik. Ve iki hareketli günün ardından yorgunluğun da etkisiyle uyuduk.

Bu arada bir ekip değişimi yaşamıştık. Masum, İsmail ve Felat Türkiye'ye dönerken, yeni kameraman ve canlı yayın aracı operatörümüz gelmişti. Kameraman Özgür Yorul ve Uplink Operatörümüz Faruk Söztutan, daha önce de Irak'ta görev almışlardı. Onlar savaşın sıcak anlarında buradaydılar. Saddam'ın sarayı yanarken, heykeli yıkılırken...

Mahmur İzlenimleri

Terör örgütü PKK, Irak Savaşı sonrasında daha da güçlenmişti. Saddam Hüseyin'in ordusunun silahlarını ele geçiren örgüt, bunları Kandil Dağı çevresine konuşlandırmıştı. Ele geçen mühimmat oldukça yüklü miktardaydı.

Savaş dolayısıyla ülkede yaşanan boşluğu fırsat bilen örgüt, yapılanmasını güçlendirmişti. Örgüt içerisinde bazı görüş ayrılıkları da vardı. Hatta yaşanan yağma, yol kesme gibi olayların bir bölümünü örgüt üyelerinin yaptığı yönünde bilgiler ulaşmıştı.

Terör konusunda Türkiye'de tarihî adımlar atılıyordu. Terör örgütü tarafından kandırılarak toplumdan uzaklaştırılıp suç işlemeye yöneltilen vatandaşları tekrar topluma kazandırmak" amacıyla 59. Hükümet tarafından hazırlanan ve kamuoyunda "Eve Dönüş Yasası" olarak adlandırılan "Topluma Kazandırma Yasası Tasarısı", 7 Temmuz 2003'de TBMM'ye sunulmuştu. Tasarı, 29 Temmuz 2003 tarihinde TBMM Genel Kurulu'nda kabul edilmişti. Yasa, 6 Ağustos 2003 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmişti.

Yasa, terör örgütüince işlenen suçlara iştirak etmemiş olanlara ceza verilmemesini, terör örgütü suçlarına iştirak edip örgüt hakkında bilgi verenlere ceza indirimine gidilmesini öngörüyordu. Yasaya göre, terör örgütünü sevk ve idare edenler ile hüküm kesinleşmeden önce, hâkim önünde önceki beyanlarını reddedenler düzenlemeden yararlanamayacaktı.

Yasa, Mahmur Kampı'nın da en popüler konusuydu. Kamptakilerin bu yasadan yararlanıp yararlanamayacağı tartışılıyordu. Biz de kamptakilerle görüşmek üzere Mahmur'a gitmeye karar verdik.

Sabahın erken saatlerinde başlayan yolcuğumuzun ilk durağı, kampa birkaç kilometre mesafede bulunan bir kasaba oldu. Öyle her isteyen Mahmur'a giremiyordu. Burada da ufak da olsa bir prosedür vardı. Kasabada Kürt görevlilere kampa girmek istediğimizi söyledik. Yanımıza verilen bir kişiyle kampa doğru yola çıktık.

Bu kampta bulunanlar, Türkiye'nin sınır bölgelerinden güvenlik gerekçesiyle gelmişlerdi. 1998 yılında açılan kampın girişinde Birleşmiş Milletler bayrağı dalgalanıyordu, ancak örgüt üyesi kişiler buraya rahatça girip çıkabiliyordu. Tam anlamıyla sınırlarını Birleşmiş Milletlere dayadıkları bir alandı bu kamp örgüt üyeleri için.

Yaklaşık 10 bin kişinin barındığı küçük, ama eğitim öğretim gibi önemli ihtiyaçların karşılandığı bir yer. Eğitim Kürtçe ve Türkçe veriliyor. Hatta burada uydudan bütün kanalları izleyebiliyorlar.

Bizim kampa gelişimizden bir hafta önce ABD askerleri kampa yönelik bir operasyon düzenlemişti. Çok sayıda silah ve mühimmat ele geçirilmişti.

Kampa girişle birlikte kameramızı kapatmak zorunda kaldık. Ben ve kameraman arkadaşımı bir odaya aldılar. Küçük penceresinden gelen güneş ışığı odayı aydınlatıyordu. Yarım saate yakın süren bekleyişin ardından kampın sözcüleri geldi. Sadece fotoğraf çekmemize izin verdiler. Kamptakiler, Türkiye'ye dönmeleri için Kürt sorununa çözüm noktasında adım atılmasını şart koşuyorlardı.

Kısıtlı imkânlarla haberi tamamladık ve kamptan ayrıldık. Yorucu ve bir o kadar zahmetli yolculuğumuz akşam saatlerinde Erbil'deki ofisimizde sona erdi.

Saddam Dönemini Mumla Arayan İnsanlar

'Özgürlük', 'demokrasi' gibi özendirici vaatlerle başlayan Irak Savaşı, Irak halkı için tam bir eziyetin başlangıcıydı. Yapılan uygulamalar, yönetim boşluğunun getirdiği problemler, Irak halkına adeta Saddam Hüseyin dönemini mumla aratıyordu.

Irak Savaşı ile birlikte yakılan, yıkılan ve devrilen hükümet sebebiyle yüzlerce insan işsiz kaldı. İşsiz kalan insanlara umut kapısı ise yeni hükümet için oluşturulacak güvenlik teşkilatı oldu. Asker ve polis olmak isteyen işsiz insanlar iş umuduyla devlet kurumlarına koşuyordu. Ancak Irak'ta artan intihar saldırıları iş kuyruğunda bekleyen insanları hedef alınca ve yine intihar saldırılarının yerel asker ve polise yönelik saldırılara dönüşmesi, bu iki mesleği de cazip olmaktan çıkardı. "Ali Baba" olmak istemiyorsanız, çok fazla alternatifiniz yok kısacası.

Memur olanlar ise ay sonunda aldıkları 40 ile 80 dolar arasında değişen ücretlerle geçimini sağlamaya çalışıyordu. Zengin ülkenin fakir insanları Saddam Hüseyin döneminde sömürülmüş ve şimdi de koalisyon güçleri tarafından sömürülüyordu. Saddam, ülkenin zenginliklerini kendisi ve ailesi için kullanmıştı. Ülkeye demokrasi getireceğini öne süren koalisyon güçleri ise savaştan sonra rafinerilerde çalışmalarına hız vererek ülke insanının problemlerini göz ardı ediyorlardı. Yani aslında sadece yiyenler değişmişti, aç olanlar için çok değişen bir şey yoktu. Hatta belki de Saddam döneminde bir tek Saddam onlara eziyet ederse ediyordu, eline silah alan, kafasına esen Iraklı ya da kilometrelerce öteden gelen Amerikalılar değil.

Gün geçtikçe artan şiddet olayları, intihar saldırıları ve koalisyon güçlerinin evlere ansızın yaptıkları baskınlar insanların korkulu rüyası hâline gelmişti. Koalisyon güçlerinin korkulu rüyası ise direnişçiler olmuştu. Direnişçilerin saldırılarında ciddi kayıplar veren koalisyon güçleri, bir taraftan da Saddam Hüseyin'in peşine düşmüştü.

Devrik liderin yakalanması için çeşitli adreslere operasyonlar düzenleniyordu. Bu operasyonlar kapsamında Musul'da bir eve saatlerce mermi atılmıştı. Binadaki silah seslerinin kesilmesiyle birlikte ABD askerleri içeri girmiş. Evde bulunan kişilerin cesetleri helikopterlerle alınmıştı. Evde bulunan kişilerin devrik lider Saddam Hüseyin'in oğlu Uday ile Kusay oldukları açıklanmış ve resimleri yayınlanmıştı.

İşgalden 4 ay sonra oğulları yakalanan Saddam ise 5 ay daha dayanabilmişti. 14 Aralık 2003 tarihinde, Saddam Hüseyin'in Tikrit yakınlarında yakalandığı ABD tarafından açıklanmıştı. Devrik liderin yakalanması ile birlikte her yönüyle tartışılacak bir yargılama

sürecine geçilmişti. Zira, Irak'ta kontrolü günden güne ele almaya çalışan ABD, devrik liderin yargılanması işini de bir Kürt hâkime vermişti.

Saddam Hüseyin, 2006 yılının Kasım ayında, 1 yıl süren yargılama sürecinin ardından, Duceyl'de 148 Şii köylüyü öldürdüğü gerekçesiyle insanlığa karşı suçlu bulunmuştu.

Irak Dışişleri Bakan Yardımcısı Lebid Abbavi, Saddam Hüseyin'in asılarak idam edildiğini resmen açıklamıştı. Evet, bir döneme damgasını vuran Saddam Hüseyin, bir oldubitti ile Arefe Günü sabaha karşı ve ezan okunduğu sırada asılmıştı.

Devrik liderin asılması sırasında çekilen görüntüler, infazı Şiilerin yaptığını gösteriyordu. Amerika bir düşmanını temizlerken elini kirletmiyordu. Zaten buna gerek de yoktu. ABD infazı Şii Araplara yaptırarak, Sünnilerde Şiilere karşı tepki oluşmasını sağlıyordu. Bu kan davalarını geleceğe yönelik şekilde planlamak İngiliz Milletleri'nin ortak taktiği olsa gerek. Zira bir dönemin Güneş Batmayan İmparatorluğu'nun sahibi İngiltere, çekildiği tüm topraklara yüzyıllar boyu sürececek nifak tohumları ekmeyi başarmıştı. Hindistan-Pakistan arasındaki Keşmir, Güney Kıbrıs-Kuzey Kıbrıs meselesi, Musul-Kerkük problemi gibi... Örnekleri çoğaltmak mümkün.

Saddam Hüseyin'in Kurban Bayramı'ndan bir gün önce, yani Arefe günü asılması ise İslâm âlemine, Müslümanlara bir mesaj mı verilmeye çalışıldığı sorusunu akla getiriyor.

Saddam Hüseyin'in idam edilmesine Türkiye sessiz kalmıştı. Oysa Türkiye'de 35 bin kişinin katili terör örgütü elebaşı Abdullah Öcalan, idam cezasına çarptırıldı, ancak infaz edilmedi.

Geriye dönüp bakıldığında ABD'nin Afganistan ve Irak'a saldırmasında ön plana çıkan iki isim var. Saddam Hüseyin ve Usame Bin Laden. Bu kişilerin mazarine bakıldığında ise ortaya çıkan ilginç ve ortak bir nokta var. O da her ikisinin ABD ile olan bağlantısı. Bir zamanlar ABD tarafından desteklenen bu iki kişinin ortak diğer bir noktası ise ABD'nin saldırısına hedef olması.

Bütün bunlar düşünüldüğünde ABD'nin, bu iki ülkenin yer altı zenginlikleriyle ilgili planlarını yıllar öncesinden yaptığı şüphe götürmezdi.

“Türk Timi’nin Karargâhı”

Saddam Hüseyin döneminde özerklik kazanan Kürt liderler Celal Talabani ve Mesut Barzani, Türkiye’nin terörle mücadele çalışmalarını destekleyen açıklamalarda bulunuyorlardı. Türkiye’de hükümetlere göre değişen ve maalesef uzun süreli devlet politikası hâline gelemeyen uygulamalar sonucunda bu liderlerin samimiyetleri kamuoyunda hep tartışıldı, bugün olduğu gibi...

Süleymaniye’ye Türk askerlerinden oluşan bir birliğin yerleşmesini isteyen Talabani’nin bu isteği Ankara tarafından olumlu karşılanmıştı.

Kürt grupları Kürdistan Demokrat Parti (KDP) ile Kürdistan Yurtseverler Birliği (KYB) arasında 1995 yılında yaşanan çatışmalar sürecinde ‘Ateşkes İzleme Gücü’ olarak bölgeye giren Türk Özel Kuvvetleri, bölgedeki hareketliliği izleme görevini icra ediyordu. ‘İrtibat Ofisi’ vazifesi gören, operasyonel görevi olmadığı açıklanan bu askeri unsurun temel amacı, Kuzey Irak’ta yaşanan otorite boşluğu dolayısıyla bölgede başta bölücü terör örgütü PKK olmak üzere Türkiye’nin güvenliğini etkileyebilecek olayları izleyerek Ankara’ya rapor etmektir.

Amerika’nın Irak’ı işgalinin ardından ise bu ofisin resmi misyonu, ‘Bölgede koalisyon güçleri ile Kürt grupları arasında temas sağlamak’ olarak tanımlanmıştı. Bu cümleden de anlaşılacağı üzere, sahip oldukları haklar ve tabi tutulacakları sınırlamalar yazılı metinlerle belirlenen bu birlikteki personelin durdurulması veya aranması söz konusu değildi. Yani Amerika, bu ekibin varlığından hep haberdardı. Bu ekiplerin, güvenliklerini sağlamak amacıyla silah taşıma ve kullanma yetkisini de biliyordu.

Saddam Hüseyin döneminde, Saddam Hüseyin’e karşı Türkiye’nin gücünü de hissettiren bu askeri birlik, Amerikan işgaline kadar Amerika ve Kuzey Irak’taki Kürt gruplar tarafından teşvik dahi ediliyordu.

Seçme askerlerden oluşan bu özel birlik ayrıca, bu bölgede teslim olan terör örgütü PKK üyelerinin Türkiye’ye iadesini de sağlayacaktı. Savaş sonrasında çıkartılan Pışmanlık Yasası kapsamında çok sayıda bölücü örgüt üyesinin buradaki birlik aracılığıyla Türkiye’ye dönmesi bekleniyordu.

Amerikan işgalinin ardından ise artık Amerika desteğini alan Kürt gruplar, bir zamanlar bilgi taşıdıkları, koruyucu olarak gördükleri Türk Özel Kuvvetleri'nden rahatsızlıklarını çeşitli vesilelerle dile getiriyordu.

Bu birlik, Türkiye için o kadar hayati görevler üstleniyordu ki, 4 Temmuz 2003'te yaşanan olaydan 3 sene sonra, 2006 yılında Genelkurmay Harekât Başkanı Korgeneral Bekir Kalyoncu, "TSK'nın oradaki mevcudiyeti gizli bir olay değil. Terör örgütü bu bölgede kaldığı sürece birliklerimizin faaliyetlerini sona erdirmeyi düşünmüyoruz. Aslında bu birliklerimiz o ortama da katkı sağlamaktadır. Çünkü terör örgütleri nerede ne şekilde beslenirlerse beslensinler, günü geldiği zaman bulundukları bölgeye de zarar verirler. Sanıyoruz, Irak'taki yetkililer de bunun farkındalar ki, şimdiye kadar bu birliklerle ilgili çok büyük problemlerle karşılaşmadık." açıklamasını yapıyordu.

Süleymaniye'de küçük bir çocuk dahi size Türk askerlerinin kaldığı binayı gösterebilirdi. Irak Türkmen Cephesine ait binaların bulunduğu bölgedeydi bu bina. Binanın arkasında Irak Türkmen Radyosu yer alıyordu. Türk askerlerinin kaldığı binanın hemen yanında Türkmenlere ait bir anaokulu bulunurken, diğer tarafı ise boş bir araziydi.

Olay sonrasında bina için çok şey yazılıp çizildi. Türk askerinin karargâhı iki bölümden oluşuyordu. İki katlı yapının bir de terası bulunuyordu. Küçük bir bahçeye sahip binanın iki araç girecek kadar park alanı da vardı.

Binaya girmek istediğinizde sizi kapıda bulunan iki Kürt görevli karşılıyor. İçeri girmek için ise onay gerekiyor. İçerde Türk askerlerinin bulunduğu küçük bir ofis var. Binada çalışan Iraklıların bulunduğu bölüme giriş ise ayrı kapıdan. İç kısımda bölümler birleşiyor. Teras katında sokağın bulunduğu bölüme bakan bir mevzi ile binanın boşluk kısmına bakan kısımda başka bir mevzi bulunuyor.

Türk askerlerinin uzun yıllardan beri kaldığı bu binada dışarıdan gelecek muhtemel saldırılara karşı çok önceden tedbir alınmıştı. Binada özel tim askerleri tarafından savunma alanları oluşturulmuş, binanın içine patlayıcılar yerleştirilmişti.

Terör örgütü PKK'nın en azılı dönemlerinde resmi olarak burada göreve başlayan birliğin kaldığı binaya sızma olursa binadakiler patlayıcıların faaliyete geçmesi ile havaya uçacaktı. Yani 'Hangi Çılgın Bana Zincir Vuracakmış, Şaşarım' diyen bir milletin evlatlarının, 'Türk askerinin esir alınamayacağı' anlamına geliyordu bu tedbirler.

Bugüne kadar aradan geçen onca sene sonrasında bu binaya yönelik herhangi bir saldırı olmamıştı. Ta ki ABD askerlerinin baskınına kadar. Savaş öncesinde dahi, binanın bulunduğu yerin koordinatları ABD'ye bildirilmişti vurulmasın diye. Hatta bu binanın bütün ayrıntıları vardı. Binaya gelerek askerler ile görüşmek isteyenler görüşebiliyordu. ABD askerleri de zaman zaman gelerek Türk askerleriyle görüşüyordu. Zaten bu binanın tüm detaylarına sahip olmayanlar, nasıl binanın birebir maketini inşa edip tatbikat yapabiliirdi ki?

Binada yerel telefon bağlantısı dışında internet ve uydu telefonu vardı. Yani iletişim geniş kapsamlı olarak yapılacak şekilde düzenlenmişti. Bağlantı kopukluğunun olması mümkün değildi.

Askerlere bina içinde yemek ve ofis temizliğinde Iraklı bir kadın ile 4 erkek yardımcı oluyordu. Erkek personel genelde kapıda duruyordu.

Türk askeri, yine görevini en iyi şekilde yapmaya çalışıyordu. Edinilen bilgiler, yapılan gözlemler, kısacası tüm istihbari çalışmalar anı anına Türkiye'ye aktarılıyordu.

İlk Şok

4 Temmuz 2003

Yazın kavurucu sıcaklarında zaman bir türlü geçmek bilmiyordu. Erbil savaşın izlerini taşımasa da etkilerini hissettiriyordu. Uygulanan elektrik kesintileri ile birlikte kavurucu sıcaklar adeta hayatı çekilmez kılıyordu. Bürodaki klimaya buzdolabından çıkarttığımız buzları koyuyorduk. Öğle sıcaklığında klima üzerine konulan buz kalıbı birkaç dakika içinde eriyip kayboluyordu. Su kesintileri nedeniyle binanın tepesinde su tankı bulunuyordu. Sıcaktan bunalarak duşa yönelmek ise kendini kaynar suya atmaktan farksızdı. Sıcak suyla duş almak serinletmiyor, aksine terletiyordu. Bir çöl ikliminin tipik özelliklerini yaşıyorduk.

Gündüz bunaltan sıcaklar, gece sabaha karşı yerini soğuğa bırakıyordu. Gün aydınlanmaya başlarken uykuya dalabiliyorduk. Zaman geçmek bilmiyordu bu şartlarda. Neyse ki imdadımıza Erhan'ın Türkiye'den getirdiği bilgisayar oyunları yetişmişti. Oyunlar bizi biraz da olsa oyalıyordu.

Sıcaktan bunalanlar soluğu havuzlarda alıyordu. Su kesintilerinin çok sık olduğu bir ülkede havuzlardaki suların ne sıklıkla değiştirildiği ve ne kadar sağlıklı olacağı ise malum. Ancak bunlara rağmen havuzlar tıklım tıklım insanlarla doluyordu. Serinlemek isteyen çocukların akan küçük derelere de girdiklerini görmüştük.

Irak halkının "hurma kavuran sıcaklar" adını verdikleri sıcaklar, sadece hurmayı değil her şeyi yakıyordu. Sabah erken saatlerde sokaklara akın eden insanlar saatler 10'u gösterdiğinde adeta kayboluyordu. Akşam saatlerine yakın sokaklar yeniden hareketleniyordu. Öğle saatlerinde ise insanlar zorunlu olmadıkça dışarı çıkmıyordu.

Aşırı sıcaklar, otomobilleri de etkiliyordu. Öğle saatinde trafiğe çıkan araçlar hemen hararet yapıyordu. Birlikte çalıştığımız Mehdi isimli Iraklı arkadaşın hararet yapan araç için bulduğu çözüm ise bir hayli ilginçti. Araçtan sileceklere giden hortumu karbüratörün üzerine koyan Mehdi, borunun bazı bölümlerine delikler açmıştı. Sileceklere gelecek olan su direksiyondaki kola basıldığında karbüratöre gidiyor ve böylece aracın hararet yapması engelleniyordu. Mehdi'nin bu ilginç çözümü ile öğle saatlerinde de yol alabiliyorduk. Savaş ortamının çaresizlik içinde çareler ürettirmesine farklı bir örnekti bu.

Hiç bu kadar sıcak bir havada çalışmak zorunda kalmamıştım. Irak halkı da bu sıcaklıkta zaten çalışmıyordu. Ülkenin güneyinde hissedilen sıcaklık değerinin 60 dereceyi bulduğu saatler, günler oluyordu. Erbil'de bu sıcaklığı çok şükür hiç görmemiştik, ancak hissettiğimiz sıcaklık bile bizim için bir hayli fazlaydı. Sıcaklara karşı alınabilecek tek tedbir elektrik kesik olmadığı zaman klimalı bir ortam. Biraz fazlası ise elektriğin uzun süreli kesilmediği zamanlarda soğuk içecek.

Yine Irak'ın en sıcak günlerinden birine başlamıştık. Sabaha karşı uyumuştuk. Ter içinde birkaç saat ancak uyuyabilmiştik. Hep birlikte kahvaltı yaptıktan sonra televizyon izlemek için içeri yöneldik. Bu sırada elektriklerin kesilmesi üzerine jeneratörü çalıştırdık. Zaten jeneratör de

olmasa sıcaklıklarla ve elektrik kesintisi ile baş etmemiz mümkün olmayacaktı. Bu sırada içeri giren Bağdat Büro Sorumlumuz Ahmet Abdullah benimle görüşmek istedi. Odada ben, Faruk ve Özgür vardı.

“Rahat ol. Arkadaşlar yabancı değil. Biri kameraman, diğeri ise uplink operatörü.”

“Olmaz, seninle konuşmam gerekiyor.”

“O hâlde gel diğer odaya geçelim.”

Kısa şaşkınlık sonrası yan odaya geçtik. Sadece ben ve Bağdat Büro sorumlumuz Ahmet Abdullah vardı.

“Süleymaniye’deki Türk askerlerinin kaldığı bina 3 saattir ABD askerlerinin ablukası altında.”

“Nasıl?”

“3 saattir abluka altındalar. Kendilerinin dışarı ile bağlantısı biraz önce kesildi.”

Ok gibi saplanıyor bu cümle beynime. İçten içe tekrar ediyordum duyduğum cümleyi...

“Türk askerlerinin kaldığı bina, 3 saattir ABD askerlerinin ablukası altında.”

“3 saattir abluka altındalar.”

“...Dışarı ile bağlantısı biraz önce kesildi...”

Algı problemiyle karışık, kendimi inandırmamak istiyorum bu cümlelere. Soyuttan somuta geçmiştim. Nihayet, bu kısa şaşkınlığın ardından bir cümle kurabildim:

“Hemen harekete geçiyoruz.”

“Dikkatli olun.”

Bilgiyi teyit etmek için birtakım görüşmeler yapıyorum. Uydu telefonunu kaptığım gibi çatıya fırlıyorum soluk soluğa. İhlas Haber Ajansı (İHA) İstanbul merkezi arayarak haberi yazdıyorum. Yazdırdığımız haber, 4 Temmuz’da şu cümlelerle yankı buluyordu:

“Terörle mücadele çalışmaları kapsamında, uzun süredir Kuzey Irak’ta konuşlanan Türk Silahlı Kuvvetleri’ne mensup unsurlar ve peşmergeler arasında gerginlik yaşandığı iddia edildi.

Yerel kaynaklar, Süleymaniye yakınlarında görev yapan Türk Özel Kuvvetler Komutanlığı'na bağlı unsurların, peşmergeler tarafından abluka altına alındığını bildirdi.

ABD askerlerinin de desteklediği operasyon sonrasında, Türk askerleriyle irtibatın kesildiği ve akıbetlerinin şimdilik bilinmediği ileri sürülürken, konuya ilişkin resmi bir açıklama yapılmadı. Ayrıca, bu iddia resmi makamlarca henüz doğrulanmadı."

Haberi yazdırdıktan sonra hızla aşağıya indim. Olay yerine gitmek üzere hazırlıklara başladık. Saniyeleri bile boşa tüketmek istemiyordum. Sırt çantasına küçük kamerayı koydum. Mehdi'ye yönelerek:

"Aracı hazırla. Süleymaniye'ye gidiyoruz."

"Benzin almamız lazım."

"Acele et."

Maalesef benzin kuyruğunda yarım saat beklemek zorunda kaldık. Araçtaki eksikliklerin tamamlanmasının ardından saat 16.00 gibi Erbil'den Süleymaniye'ye doğru yola çıktık. Mehdi oldukça hızlı kullanıyor aracı. Kerkük'ün içinden geçiyoruz. Şehir giriş ve çıkışlarında kurulan kontrol noktalarında kaybettiğim dakikalar sebebiyle oldukça stresli hâle geldim.

Zaman zaman Erbil'de kalan Faruk ve Özgür'ü arayarak gelişme olup olmadığını soruyorum. Aklımda onlarca soru işareti var. Neden Türk askerleri ablukaya alınsın? Kim buna cesaret edebilir? Aklımdaki sorulara cevap bulmaya çalışırken küçük kasabalardan geçiyoruz.

Henüz birkaç saat yol almıştık ki telefon çaldı. Kerkük'e yaklaştığımız ilk çalışında açma düğmesine basarak sesini kestiğim cihazı kulağıma getirdiğimde duyduğum cümle önceki sarsıntıyı unutturmuştu. Betona çakılmış gibiydim şu sözler karşısında: *"Türk askerleri gözaltına alındı."* Yine aynı çark dönmeye başladı. Haber merkezini aradım, bu son haberi de ulaştırdım.

Nihayet Süleymaniye'ye ulaşıyoruz. Saatlerimiz 21.00'i gösteriyor. Daha önce hiç Süleymaniye'ye gelmedik.

Caddede durarak Türk askerlerinin kaldığı binayı sorduk. Aldığımız cevapla küçük bir harita oluşmuştu kafamızda. Bu tarif bizi bir pastanenin önüne çıkarmıştı. Aynı soruyu bu kez pastanede çalışan gence sorduk.

"Bina, kapıda silahlı peşmergenin durduğu yerin arkasındaki bina. Çok sayıda asker ve peşmerge vardı. Helikopterler vardı. Türk askerlerini ve binada bulunanları başlarına çuval geçirerek askeri araca bindirdiler. Benden pasta almaya gelen genç bir Türkmen çocuk da gözaltına alındı."

"Gitmişler mi?"

"Bir saat önce filan gitmişler."

"Peki kaç kişiyi gözaltına almışlar?"

"30'dan fazla diyorlar."

Bu arada cümleyi tekrar ediyorum beynimde. "... başlarına çuval geçirerek..." Üçüncü sarsıntıyı bu cümlelerle yaşıyorum. Başlarına çuval geçirerek, başlarına çuval geçirerek...

Her gelişme bir öncekinin önem derecesini yerle bir ediyordu.

Bir soru da Iraklı gençten geldi bize:

"İçinizde Türk var mı?"

Mehdi beni işaret etti.

"Türk olduğunu söyleyen herkesi gözaltına alıyorlar. O nedenle hemen buradan ayrılın. Şu anda binada peşmergeler bulunuyor."

Türk askerlerinin kaldığı binanın çevresinde araçla bir tur attık. Etrafta yaşanan hareketlilik siyah noktalardan ibaretti gecenin karanlığında. Elimdeki kameranın gece görüşü yoktu. Görüntü alma imkânımız olmadı bu şartlarda. Sabahı beklemem gerekiyordu.

Geceyi geçirmek için bu defa otel aramaya başladık. Bulduğumuz ilk otele girdik. Pasaportumu resepsiyona verip vermemekte tereddüt ettim. Kısa bir duraksamanın ardından pasaportu verdim. Mehdi kaydımızı yaptırdı ve kalacağımız odaya geçtik.

Odaya çıktığımızda ilk işim ayrıntılı bir haber geçmek oldu. O gün geçtiğim son haber şöyle:

"ABD askerlerinin desteğinde peşmerge güçleri, Kuzey Irak'ın Süleymaniye kentinde, aralarında Türk Özel Kuvvetler Komutanlığı'na bağlı askerlerin de bulunduğu 30 kişiyi gözaltına aldı."

Amerikan askerleri ve Kürdistan Yurtseverler Birliği'nin (KYB) lideri Celal Talabani'nin oğlu Bafel Talabani komutasındaki peşmergeler, Süleymaniye yakınlarında görev yapan Türk Özel Kuvvetler Komutanlığı'na bağlı bir unsurun bulunduğu Hacı Halil Sokağı'nı TSİ 14.00 sıralarında abluka altına aldı.

Yaklaşık 4 saatlik ablukanın ardından ABD'li askerler ve peşmergeler, Türk askerlerinin bulunduğu binaya girdi. 30'dan fazla kişi gözüaltına alındı. Gözüaltına alınanlar arasında Türk askerleri ve Türkmen Cephesi üyeleri de bulunuyor. Hacı Halil Sokağı'na girmek isteyen bazı kişiler de gözüaltına alındı.

Olayın ardından Amerikan askerleri bölgeyi terk ederken, peşmergeler hâlen binada bulunuyor. Binanın bulunduğu caddeye giriş çıkışlar ise yasaklandı.

Öte yandan, çatışma sonrası binaya giren asker ve peşmergelerin binayı tahrip ettiği, bazı evrakları aldığı ve bina içindeki Atatürk posterlerini de yırttıkları öğrenildi. Konuya ilişkin henüz resmi bir açıklama yapılmadı."

İkinci katta bir odadayız. Hızla odayı kontrol ediyorum. Balkona bakıyorum. Otoparka açılıyor. Aracımız otelin otoparkında. Bulunduğumuz kattan otoparka atlanabilecek bir durumda. Muhtemel bir baskın veya gözüaltına karşı kaçmanın yollarını hesaplıyorum.

"Kapının ardına destek bir şey koyalım"

"Tamam ben şu koltuğu koyayım."

"Ben bir duş alacağım."

"Sabah güneş ağarmadan otelden ayrılmalıyız"

O gün bilgi resmi makamlarca onaylanmamıştı. Ancak onların onayını gerektiren görüntüleri sabah çekecektim. Gazetecilik hayatımın en önemli haberi karşımda duruyor ve ben bir şey yapamıyordum. O gecenin sabahı olmak bilmedi. Ünlü yazar Cengiz Aymatov'un "Gün olur, asra bedel" sözünü, "An gelir, asra bedel" diye değiştirmek dahi çaresizliğimizi anlatamazdı.

Bu sıkıcı gecede televizyoncular da en yoğun geceyi geçiriyorlardı.

Bültenlerde durmadan bu sarsıcı haber dönüyordu. Süleymaniye'deki Çuval haberi Ankara'da bomba etkisi yapmıştı. Ankara'daki diplomatik trafiği takip etmek neredeyse imkânsızdı. İktidarıyla muhalefetiyle herkes ayağa kalkmış, toplantı üstüne toplantı oluyordu. Ankara'da olağanüstü saatler yaşanıyordu.

Herkesin ilk aklından geçen yanlışlık olduğu yönündeydi. Baskından Amerikan üst yönetiminin haberdar olmadığı belirtiliyordu. Ancak 11 Türk askerini ve beraberindekileri gözaltına alan ABD askerlerinin bu operasyonun planını çok önceden yaptıkları belliydi.

Çuval operasyonunun yapıldığı 4 Temmuz, Amerikalılar için ayrı bir anlam taşıyordu. 4 Temmuz Cuma günü Amerika'nın Kurtuluş Günüydü. Acaba Amerika, tezkereye geçit vermeyen, son dönemde sıklığı gevşeyen müttefikinden kurtulduğunun mesajını böyle bir günde mi veriyordu? Araya hafta sonunun girmesi dolayısıyla Amerikalı yetkililer 3 gün işbaşında olamayacaktı. Bu kadar gelişmenin 'tesadüf' olarak değerlendirilmesi gerçekten eşine az rastlanır bir saflık-iyi niyet göstergesi olmalı. Açıktır ki operasyon üst yönetimin de bilgisi dâhilinde gerçekleşmişti.

Koordinatları savaş öncesinde ABD askerlerine bildirilen bir binaya ABD askerleri neden operasyon düzenlemişti? Operasyon sonrası neler olmuştu? Bu sorulara cevap arıyordu Genelkurmay'daki kriz masası. Kriz masası askerlerle irtibatın kesilmesinin ardından Genelkurmay İkinci Başkanı Orgeneral Yaşar Büyükanıt başkanlığında oluşturulmuştu.

Gelişmelerin yerinde izlenmesi için Süleymaniye'ye Dışişleri ve Genelkurmay'dan birer yetkili gönderilmişti.

O AN

Binbaşı Aydın, iki çocuğundan ve eşinden uzakta, yıllardır Özel Kuvvetlerde görev yapıyordu. Emrindeki subay ve astsubayların da kendisinden farkı yoktu.

Öğle saatlerine doğru kendisine 150 kişilik ABD askeri konvoyunun Kerkük'ten harekete geçtiği bilgisi gelmişti. İlk kez ABD askerleri bu kadar kalabalık bir şekilde hareket ediyor ve Süleymaniye'ye doğru geliyordu. Binbaşı Aydın odanın içinde sıkıntılı bir şekilde düşünürken

durumu ilgililere bildirdi. Henüz bu bilgiyi emrindeki askerlerle paylaşmamıştı. Giriş katında bulunan askerleri odasına çağırdı:

“Arkadaşlar, Kerkük’ten 150 kişilik ABD askeri konvoyunun Süleymaniye’ye doğru yola çıktığı bilgisi geldi. Ulaşan bilgilere göre, bizim binanın bir benzeri üzerinde tatbikat yapılmış. İlk kez bu kadar büyük bir konvoy Süleymaniye’ye doğru geliyor. Gereken önlemleri alalım.”

Odada kısa süreli sessizlik yaşandı. Ardından askerler binadaki görev yerlerine geçti.

Yer Süleymaniye’de Hacı Halil Sokağı. Saat 14.00 sıraları. Hedef, Türk askeri unsurlarının bulunduğu bina. ABD Ordusu’nun 137. Hava İndirme Tugayı’nda Kerkük’ten sorumlu Komutan Albay Mayville kontrolündeki 150 kişilik Amerikan askeri gücü telsizden gelecek talimatı bekliyordu. Bu noktaya kadar zırhlı araçların çıkardığı mekanik ses bir anda kesildi.

ABD güçlerine destek veren Kürdistan Yurtseverler Birliği’nin (KYB) lideri Celal Talabani’nin oğlu Bafel Talabani komutasındaki peşmergeler, operasyonun yapılacağı yere çıkan tüm cadde ve sokakları geçişlere kapatmıştı.

Binbaşı Aydın, Türk işadamları ve savaş sırasında çocuğunu kaybeden İngiliz Michael Tood ile ilgileniyordu. Binbaşı Aydın konuklarına çay ikram ederken gelen helikopter sesi ile irkildi. Kapiya yönelen Binbaşı Aydın Eser, önce Amerikalılarla Iraklıların çatıştığını sanmıştı. Amerikalı askerler havaya ateş ediyorlardı. Amerikalılar daha önce de bu binaya gelmişlerdi. Türk askeri onları çay-kahveyle ağırlamıştı. Ancak bu geliş öncekilere benzemiyordu.

Çok sayıda ABD askeri bina çevresinde koşuşturuyordu. Tam bu sırada kendilerine doğru gaz bombası atıldı. Zannettiği gibi Amerikalılarla Iraklılar çatışmıyordu. Türkiye’nin en büyük müttefiki olan ABD’nin askerleri Türk askerine saldırmıştı. ABD askerleri sanki karşılarında bir düşman varmışçasına konuşlanıyor, peşmergeler de destek sağlıyordu.

Aracından inen Bafel Talabani, elindeki kamera ile ABD askerlerinin koşuşturmasını çekiyordu. Bir taraftan da purosunu içiyordu.

Binbaşı Aydın bu saldırı karşısında kısa bir süre derin bir sessizliğe ve şaşkınlığa gömüldü. Devam eden hareketlilik onu dürtmüştü.

Hemen telefona sarıldı. Üst düzey görüşmeler yaptı, durumu bir nefeste anlattı. Kendisine karşıdan gelen emir, çatışmaya girmemeleri, teslim olmaları yönündeydi. Türk askeri nasıl teslim olurdu? Türk askeri ölür, ama esir düşmezdi. O an beynine binlerce soru hücum etti. Ama bu düşünceler boşuna... Emir belli. Kelimeler istemeye istemeye döküldü ağzından. Ateş etmeye hazır askerlere, karşılık vermemeleri emrini verdi.

“Bunlar çıldırmış olmalı.”

“Efendim, ateş edelim mi?”

“Hayır.”

“Ama efendim, binayı kuşattılar”

“Herkes görev yerinde beklemede kalsın. Kesinlikle ateş açmayın.”

Binada bulunan Türk askerleri hızla görev yerlerine geçti. ABD askerleri binanın çevresine yerleşmişler, roket atar ve makinelinin bulunduğu Hummer cipler de binaya karşı yerlerini almıştı. Binanın sağ ve sol yanında iki adet helikopter duruyordu.

Telefon görüşmesi sürerken bir anda bağlantı kopmuştu. Bir grup ABD askeri operasyonun yapılacağı bina ile iletişimin kesilmesi görevini üstlenmiş ve bina dışındaki telefon kablolarını kesmişti.

3 saate yakın bir süre geçmişti. ABD askerleri içerdeki Türk askerlerinin kendilerine nasıl tepki vereceğini merakla bekliyordu. Ağaçların arasında bulunan askerler diğerlerine göre daha şanslıydı. Aradan geçen zaman ve yakan güneş, üzerlerinde onca ağırlık bulunan askerleri buram buram terletiyordu. Sırtlarında bulunan mataralardan birer yudum alan ABD askerleri, bu bekleyişin daha ne kadar süreceğini bilmiyordu.

ABD askerlerinin cephesindeki bu bekleyişin yerini hareketlilik almıştı. Albay Mayville operasyon için düğmeye basmıştı. 150 kişilik ekip harekete geçti. Bu sırada Apaçi helikopterler binanın karşısında belirdi.

Türk askerlerinin kaldığı bina ile binanın yanında ve arka kısımlarında bulunan Irak Türkmen Cephesine ait binalardaki güvenlik görevlileri operasyona başlayan ABD askerlerine karşı ateş etmek istemiş, ancak gelen emirle bu engellenmişti. ABD askerleri karşıdan ateş

edilmemesine rağmen sabahki son tatbikattaki gibi kapıyı kırarak binaya girdi. Türk askerine silah doğrulttular. Karşı koyan yoktu, ancak onlar bu ihtimali düşünmemiş olsa gerek yaptıkları tek planı en sert biçimde uyguluyorlardı. Tıpkı mankurtlar⁽²⁾ gibi... Yine de içerden hiçbir karşılık gelmemiştir.

Binbaşı Aydın, 2 üsteğmen, 5 astsubay başçavuş, 3 kıdemli üstçavuş ile askerleri ziyarete gelen Türk iş adamı, İngiliz Michael Tool ve ofiste çalışan Türkmenler yüzükoyun yere yatırıldı. Türk tim komutanı ve beraberindeki askerler, telefonda gelen emir sonrası adeta kilitlenmişlerdi. Öyle ya, disipliniyle dünyaya nam salan Türk Askeri'nde bir komutu, bir emri bir diğer komut ya da emir bozabilirdi. Bu kanlarını donduran, yüreklerini burkan ve ellerini kollarını bağlayan emir sonrası gerçek kilidin bileklerine takıldığını hissettiler. Operasyon sırasında sokakta bulunan bazı kişiler de yaka paça gözültüne alındı.

Amerikalı askerler bir taraftan da içeriyi didik didik aramaya başladı. Gözültüne alınanlara ait cep telefonlarına el koydular. İçerideki kilitli kasalar patlatıldı, bütün evraklar her tarafa saçıldı. Türk askeri timinin bulunduğu binadaki bazı dosyalar ABD askerleri tarafından alındı. Amerikan askerinin dokunmadığı yer kalmadı binada.

Türkmen Cephesi'nin merkezi ve Türkmen Radyosu'nun bulunduğu binanın da kapılarını kırarak içeri girdi Amerikan askerleri. Cuma günü olması dolayısıyla içerde az sayıda çalışan vardı. Türkmen Cephesi'nin merkezini mühürleyen Amerikan askerleri, Türkmen Radyosu'nun yayınına da son verdi.

Daha sonra Türk askerleri ve beraberinde gözültüne alınanlar binanın önüne çıkarıldı. ABD askerleri direnişle karşılaşmadan Türk askerini kolayca yakalamanın sevincini yaşıyordu ve bir o kadar da şaşkınlığını. Operasyon öncesinde haklı bir korku sarmıştı ABD askerlerini. Çünkü operasyonu yapacakları binada bulunan kişiler Türk askeri idi. Binada görevli askerler Genelkurmay Başkanlığına bağlı Özel Kuvvetler Biriminin askerleriydi. Bu askerler terör örgütleri ile nice çatışmalara girmiş ve bu çatışmalardan başarıyla çıkmıştı. Böylesine şanlı bir milletin yetenekli askerlerini gözültüne almak kolay olmamalı diye düşünmüşler, ancak

⁽²⁾ Mankurt; Cengiz Aytmatov'un 1980 yılında yazdığı *Gün Uzar Yüzyıl Olur* adlı eserinde, *Orkun Uçar*'ın ise *Metal Fırtına 2 / Kayıp Naaş* adlı eserinde Kırgız destanlarından yararlanarak güncelleştirdikleri bir kişiliktir. Mankurt bazı işlemler sonucu öz benliğini yitirerek kendisini kimliksizleştirenlerin kuklası haline gelmiş bir zavallı insan tipidir.

sonuç düşündüklerinden çok farklıydı. Zira onlar kusursuz bir operasyon için günlerce hazırlanmış, tatbikat yapmışlardı... Tatbikattan bile kolay olan gözaltı ABD askerlerinin kendilerine güvenini artırmış ve olay Türk askerlerine hakarete dönüşmüştü. Bahçeye toplanan askerlere ve diğer kişilere hakaretler ediyorlardı.

Türk askerlerinin başlarına önce çuval geçirildi, sonra da çuvalara numaralar yazıldı. Ve binanın önünde bekleyen kamyonu itiş kakış bindirildiler. Araçta konuşmaya kalkışanlar da Amerikan askerleri tarafından tokatlanıyordu. Bu tam anlamıyla Türk askerine terörist muamelesi yaptıklarını gösteriyordu.

Gerçekleştirdikleri tatbikatlara paralel operasyonda tek bir değişiklik dahi yapılmadı. Şok bir baskınla kendilerini gözaltına alan ABD askerlerinin kendilerini nereye götürdüğünü düşünüyordular. Elleri plastik kelepçeli ve çöl sıcaklığının altında başlarında çuvala ter döküyorlardı. Bazılarının kelepçeleri o kadar sıkıydı ki acı çektiklerini söyledikleri anda suratlarına yumruğu patlatıyordu ABD askerleri. Kafalarına silah dayayıp vurmakla tehdit ediyorlardı.

Bir süre sonra kamyon durdu. Burası Süleymaniye'deki Azadi Parkı idi. Hava henüz kararmaya başlamıştı. ABD askerleri, gözaltına aldıkları askerleri ve diğerlerini parka indirdi. Elleri kelepçeli olan kişilerin hırsız ve terörist olduğunu söyleyerek halkı galeyana getiriyorlardı. Tahriklere kapılan kişiler ellerine geçirdiği her şeyi Türk askerine fırlatıyordu. Bu manzara ABD askerlerini oldukça eğlendiriyordu.

Yaptıklarından sıkılan ABD askerleri, Türk askerlerini ve berabere oldukileri tekrar kamyonu bindirmişti. Bu kez başlarındaki çuvalar çıkartılmıştı. Süleymaniye'de ağırlıklı Kürtler yaşıyordu. ABD askerlerinin bu küstahça gösterisine yol kenarlarından alkışla destek veriliyordu.

Uzun süreli bir yolculuğun ardından büyük bir binanın önüne getirildiler. Binbaşı Aydın, Kerkük'teki havalimanında olduklarını gördü. Burası büyük bir havalimanıydı. Şu anda ise ABD'nin kuzeydeki önemli askeri tesisiydi. Operasyonların çıkış noktası burası oluyordu.

Gözaltındaki herkes ayrı ayrı hücrelere konuldu. Hepsine hakaretler yapılıyordu. Bu yolculuk süresi ve sonrası Türk askerleri ve beraberekilere yiyecek ve içecek verilmiyordu. Türk askerleriyle birlikte

gözüne alınan bir Türk iş adamı, Amerikan askerlerini kendisine su vermeye zor ikna etmişti. Bir bardak su o anda rahatlama nedeni olmuştu onun için. Türk askerleri bu zor şartlarda Kerkük'teki Amerikan üssünde bir gece geçirdiler.

5 Temmuz 2003

İlk Görüntüleri Dünya İzledi

İkinci günün sabahında erkenden hazırlandık ve otelden ayrıldık. Olay yerine vardığımızda ilk işimiz çevrede bir tur atmak oldu. Binanın bahçe kapısında hâlâ peşmergeler bulunuyordu. Binayı çeşitli açılardan gören yerlerden kısa görüntüler çektik. Görüntüleri rahat çekebilmemiz için Mehdi, aracın ön kaputunu açarak arıza yapmış numarası yapıyordu. Yaklaşık 2 dakikalık görüntüyle birlikte hemen Erbil'e canlı yayın aracına doğru harekete geçtik. Erbil'deki büromuza öğle saatlerinde varabildik.

Görüntüler canlı yayın aracından geçmeye başladığında birebir CNNTURK ve NTV'de yayınlanmaya başladı. Kısa görüntüler sürekli dönüyor ve üzerine haberler okunuyordu. 4 Temmuz günü geçtiğimiz haber doğrulanmamış. 5 Temmuz günü geçilen görüntülerle birlikte birbiri ardına açıklamalar yapılmaya başlanmıştı.

Dünyanın bir numaralı gündemi hâline gelmişti. Gerçi bu haberi benim yaptığımı ve görüntülerin bana ait olduğunu benden ve şirket çalışanlarından başka kimse bilmiyordu. Ama olsun, yine de bu gurur verici bir şeydi. Görüntülerin geçmesinin ardından elimdeki bina resimlerini attım. İhlas Haber Ajansı, olayın ardından çekilen ilk ve özel görüntü ile resimleri dünya basınına ulaştırmıştı.

Öğle saatlerinde tekrar Süleymaniye'ye doğru yola çıktım. Aracımız aşırı sıcaklar sebebiyle sık sık hararet yapıyordu. Mehdi'nin silecekleri fana iletme metoduyla daha az duruyor ve zamandan kazanıyorduk. Yollardaki güvenlik kontrol noktalarında durmak ise kazandığımızdan çok zaman kaybettiriyordu.

Haberimin gündeme bomba gibi düşmesinin verdiği heyecanla Süleymaniye'ye geldik. Aylardır Irak'ta geçen sâkin günlerimiz hareketlenmişti. Sırt çantamın içine küçük kamera ile fotoğraf makinemi saklamıştım. Tedbir almakta fayda vardı.

Türk Timi'nin kaldığı binanın arka kısmında Irak Türkmen Cephesine ait binalar vardı. Bu binaların öğle saatlerinde Türkmenlere teslim edildiğini öğrendim. Irak Türkmen Cephesine ait binalardan birinin önünde bekleyen güvenlik görevlisi (Türkmenler bunlara 'Akıncı' ismini veriyor) bizi hoş bir şekilde karşıladı ve içeri davet etti. İçerde Irak Türkmen Cephesi İrtibat Bürosu Başkanı Muhsin Kasap ile tanıştım. Kendimi tanıttıktan sonra olup biten hakkında bilgi aldım. Kendisiyle kısa bir röportaj yaptım.

Ardından birlikte Türkmenlere ait ev, radyo, irtibat ve anaokulu binalarını gezdik. ABD askerleri kapıları tekmelemiş, kitapları yerlere atmış. Kısacası ortalık darmadağındı.

Türk askerlerine ilk sorgulama 5 Temmuz sabahı yapıldı. Başlarına çuval geçirilmesinden sonra en ağır, Türk askerinin Amerikan askerleri tarafından sorgulanması oldu. Ortada bir suç ve suçlu yoktu ama onlar maalesef suçlu muamelesi bile görmediler. Üstelik sorguda ABD askerlerine iki Türk tercümanlık yapıyordu: Tuncay Çelik ve Savaş Dalkılıç.

Gözaltına alınan siviller bu yanlışın daha fazla uzamadan Kerkük'te çözüleceğini düşünüyordu. Yanlarında Türk askeri vardı; en büyük güvence... Oysa düşündükleri gibi olmadı. Yanlış hesap Bağdat'a kadar uzandı. Gözaltına alınanlardan sadece Türk Timi'ne hizmet eden Emel isimli Türkmen aşçı ve oğlu ile binaların güvenliğini sağlayan 2 Kürt peşmerge serbest bırakıldı. Kalanları ise yeni bir yolculuk bekliyordu. Bu son gelişmeyi Kasap ile röportaj yaptığımız sırada gelen bir telefonla öğrenmiştik. O sırada içerde bulunanlar büyük bir sevinç yaşadı. Tabii bu benim için bir son dakika gelişmesiydi. Birinci ağızdan ayrıntıları öğrenme fırsatım olacaktı.

Röportajın ardından elimdeki resimleri Irak Türkmen Cephesi'ndeki bilgisayardan haber merkezine geçtim. Aboneler yeni görüntüler bekliyordu. ABD askerlerinin girdiği binaların görüntülerini de tekrar Erbil'e getirerek aktardım.

Kerkük Havaalanındaki sorgulamanın ardından Türk askeri ve diğerlerine turuncu kıyafet giydirildi ve tekrar başlarına çuval geçirildi.

Boyunlarına da dosyaları asıldı ve helikopterlerle Bağdat'a götürüldüler. Akşam saatlerinde Bağdat'a varıldı.

Bu arada baskın sonrası bir araya gelen Dışişleri ve Genelkurmay yetkilileri ile Amerikalılar arasında kriz yaşandı. General seviyesinde katılan Türk tarafına yüzbaşı seviyesi ile karşılık verdiler. Türk komutan görüşmelerden çekilince, müzakereler başlamadan sona erdi. Türk heyetinin hazırladığı rapor da Ankara'ya ulaşmıştı. Ankara'da devam eden görüşmeler ancak NATO'nun devreye girmesiyle gerçekleşti. Amerika'nın baskını yapan Mayville'i görüşmelere getirmek istemesi ise Ankara'da sinirleri iyice gerdi.

Ankara'da hareketlilik sürüyordu. Washington'la ilk temas da nihayet gerçekleşmişti, ama olayın üzerinden bir gün geçmişti.

Başbakanlık, Dışişleri Bakanlığı, Genelkurmay ve Türkiye'nin Bağdat Büyükelçiliği arasında 'iletişim köprüsü' kurulmuştu. Genelkurmay Başkanı Orgeneral Hilmi Özkök, ABD Genelkurmay Başkanı Richard Myers ve NATO Başkomutanı Orgeneral James Jones ile telefonla görüşmüş, problemin Cumartesi sabahına kadar çözüleceği sözünü almıştı. Özkök görüşmede, durumun 'kesinlikle kabul edilemez', Türk Silahlı Kuvvetleri için 'onur kırıcı' olduğu mesajını iletmışti.

Olaya ilişkin ilk değerlendirme Genelkurmay Başkanlığı'ndan gelmişti. Özellikle bir nokta üzerinde vurgu yapılıyordu. "ABD güçleri dost kuvvet olarak biliniyor. Bu nedenle Türk Timi, Amerikalı askerleri silahlı mukabele etmeden karşıladı. Aksi hâlde özel eğitimli Türk Timi gerekirse çatışmaya girer, ölümü göze alır, şehit olurlardı. Türk birliğinin davranışı bir zafiyet olarak algılanmamalıdır" ifadeleriyle Türk askerine karşı gelebilecek haksız eleştirilerin de önüne geçmeye çalışıyordu Genelkurmay.

Dışişleri Bakanlığı, ABD'nin Ankara Büyükelçiliği Müsteşarı Robert Deutch'ı bakanlığa çağırarak olayı kınamış. Görüşmeyi yapan bakanlığın ABD ile ilişkilerden sorumlu Müsteşar Vekili Baki İlkin, Robert Deutch'la, rehin tutulan Türk askerlerinin bir an önce serbest bırakılmasını ve sorumlular hakkında derhâl işlem yapılmasını istemişti. Robert Deutch da 'Olayı tahkik ettiriyoruz, Washington'dan haber bekliyoruz' karşılığını vermişti.

Dönemin Dışişleri Bakanı Abdullah Gül ise olayı, çalışma ziyareti için gittiği İngiltere dönüşü uçakta öğrenir öğrenmez ABD'li meslektaş Colin Powell'ı arayarak Türk askerlerinin derhâl serbest bırakılmasını istemişti.

Tüm gözler Başbakan Erdoğan'ın açıklamasına çevrilmişti. Erdoğan beklenen açıklamayı, olayın gerçekleştiği günün ertesi sabahı yapmıştı. Erdoğan'ın "Çirkin bir olay. Bir ülkenin müttefikine bu yaptığı izah edilemez" sözleri millet olarak yaşadığımız şoku da yansıtıyordu.

5 Temmuz Cumartesi günü Colin Powell, Gül'ü telefonla aramış, ancak beklenen cevabı vermemişti. Powell, Türk askerlerinin Bağdat'ta olduğunu ve sorunu çözmeye çalıştığını ifade etmişti. Abdullah Gül ise meslektaşına "*ABD ile ilişkiler zedelenir. Kamuoyu tepkili*" uyarısında bulunmuştu.

Türkiye'nin Washington Büyükelçisi Faruk Loğoğlu da ABD Başkanı George W. Bush'un Ulusal Güvenlik Konseyi, ABD Savunma Bakanlığı Pentagon ve ABD Dışişleri Bakanlığı'nın diğer yetkilileriyle temasta bulunuyordu. Loğoğlu, "Amerikalılardan, askerlerimizin serbest bırakılmasını, durumun incelenmesini ve gerekli işlemlerin yapılmasını istedik. Henüz yanıt alamadık" ifadelerini kullanıyordu.

Saatler geçiyordu, hatta günler ancak ABD'den somut bir adım gelmiyordu. İki ülke arasında krize sebep olan olay sonrası Türkiye bazı seçenekleri masaya yatırmıştı. Irak'taki Amerikan askerlerine kurşunsuz benzin ve LPG nakliyesi yapan araçların Silopi'deki Habur Sınır Kapısı'ndan geçiş izni kaldırılmıştı. Ortadoğu'ya açılan bu önemli kapının geçişlerinin sınırlandırılması kilometrelerce TIR kuyruğu oluşmasına sebep olmuştu. Genelkurmay Karargâhında Orgeneral Hilmi Özkök başkanlığındaki toplantıda Türk askerlerinin serbest bırakılmaması hâlinde ABD uçaklarına Türk hava sahasının kapatılması, İncirlik Üssünün lojistik amaçlı kullanımına sınırlama getirilmesi ve Kuzey Irak'taki Türk askerinin sayısının artırılması gündeme geliyordu.

Bu arada İkinci Ordu Komutanlığı'na bağlı sınır birliklerine de 'Tedbirli, temkinli ve hazır' olmaları emri verilmişti Genelkurmay'dan.

Yoğun geçen ikinci gün de sona ermişti. Akşam olmasını istemiyordum. Akşam seyahat etmek tehlikeli oluyordu. Serbest bırakılanlarla röportaj yapamamak o anda tek sıkıntımdı. Ertesi günü iple çekmeye başladım. Bu sırada konuyla ilgili gündemi takip etmeye çalışıyordum. Genelkurmay Başkanlığı'nın bölgeye emsal bir birlik göndereceğini öğrendim. Bu bir sonraki günün çok daha yoğun geçeceğini işaretliydi.

6 Temmuz 2003

Ankara-Washington-Bağdat Üçgeninde Diplomasi

Türk askerlerinin gözaltına alınmasının üzerinden 24 saatten fazla geçmişti. Sabah erken saatlerde yine yollara düştük. Artık alışmıştık bu trafiğe. Irak Türkmen Cephesi büroları yeni açılmıştı Süleymaniye'ye vardığımızda. Türkmeneli Radyosuna gittik. Serbest bırakılan Türkmen anne ile oğlunun binada olduğunu öğrendim. Onlarla röportaj yapmak istediğimi söyledim.

Kısa bir bekleyişin ardından Türk askerleri ile birlikte gözaltına alınan Emel Mevlüt ve oğlu Cengiz Mevlüt geldi. Emel Mevlüt, Türk Timi'nin kaldığı binada çaycı olarak görev yapıyordu. 15 yaşındaki oğlu Cengiz ise tamamen tesadüf eseri orada bulunuyordu. Ancak başlarına gelen bu olay onları bayağı sarsmış. Hâlâ şoktaydılar. Bana olayı anlatırlarken elleri ve ayakları titriyordu. Onların aklında yaşadıkları korku değil, Türk askerlerinin durumunun ne olduğu vardı. Neredeydiler? Emel Hanım, Türk askerlerini kendi öz evladı gibi seviyor, onlar için çok üzülüyordu. Emel Hanımın elindeki yeşil çuval dikkatimi çekmişti.

"Nedir bu?"

"Başımıza geçirdiler. Üzerlerinde numara var."

"Nasıl aldınız?"

"Almamıza karşı çıkmadılar."

Kısa sohbetin ardından Emel Mevlüt ve oğlu ile röportaj yaptık.

"Ne şekilde gözaltına alındınız?"

"ABD askerleri ve peşmergeler zorla içeri girdi. Girmeden önce ateş ettiler. Başımıza çuval geçirdiler ve hemen yakındaki Azadı Parkı'na götürdüler. Geçenlere terörist ve hırsız olduğumuzu söylediler.

Bazı kişiler bu sırada üzerimize pet şişeleri bile fırlattı. Sonra ABD askerleri bizi Kerkük'teki ABD üssü olan havaalanına götürdü. Hepimizi numaraladılar. Bizi Kerkük'te serbest bıraktılar, ancak Türk askerlerini Bağdat'a götürdüler. Başımızda çuval vardı. Bizi havaalanında ayrı ayrı hücrelere koyarak sorguladılar, sonra serbest bıraktılar. Türk askerleri ile 4 Türkmen koruma görevlisi, 2 Kürt koruma görevlisi ve bazı Türkmen vatandaşlarını Bağdat'a götürdüler. Bizi de Kerkük'te havaalanının önüne bıraktılar."

Röportajı tamamlamıştım. Bu arada Türk askerlerine emsal teşkil edecek yeni birliğin de binaya geldiğini öğrendim. Radyodan ayrılmaya hazırlanıyorduk ki, gelen telefonun ucunda Irak Türkmen Cephesi İrtibat Bürosu Başkanı Muhsin Kasap vardı. Yandaki binadaydı. Hemen yanına gittik. Yeni gelen askerlerle görüşmek istediğimi kendisine ilettim. Bu talebim üzerine Muhsin Kasap birkaç görüşme yaptı.

"Görüşmek istemiyorlar."

"Onlarla mutlaka görüşmeliyim"

Sinirli bir şekilde binadan çıktım. Türk askerlerinin bulunduğu binaya doğru gitmek için caddeye çıktım. Erhan'ın da geldiğini gördüm. Ardından birlikte askerlerin kaldığı binaya doğru yürümeye başladık. Bu sırada radyonun kapısında duran güvenlik görevlisi bize Muhsin Kasap'ın Amerikalı bir gazeteciyi yeni gelen birliğin kaldığı binaya götürdüğünü söyledi.

Hızla binaya koştuk. Türk askerlerinin kaldığı binanın girişinde Kürt ve Türkmen güvenlik görevlileri vardı. Görevliler içeri girişimize engel olmaya çalışıyordu. Basamaklardan Muhsin Kasap ile Amerikalı kadın gazetecinin çıktığını gördüm. Bunun üzerine yüksek sesle bağırarak Türk askerlerinden yardım istedim. İçerden çıkan Tim Komutanı içeri alınmam için talimat verdi. İçeri girmemle birlikte Muhsin Kasap'a:

"Hani gazetecileri almıyorlardı? Amerikalı gazeteciyi nasıl getirdiniz buraya?"

Kasap buna karşılık vermeden odadan ayrıldı. Biz de içerdeki heyetten olay hakkında kısa bilgiler aldık.

Buradaki sıcak gelişmeleri de haber hâline getirip merkeze geçmiştım. Türk askerleri ve beraberindekilerin Kerkük Havalimanı'nda

tutulduğu bilgisi vardı elimizde. Kameraman arkadaşım Özgür ve Iraklı arkadaşımızla birlikte Kerkük'e doğru yola çıktık.

Kerkük girişinde bulunan kontrol noktasındaki prosedürün ardından şehre giriş yaptık. Türk askerlerinin gözaltına alındığının duyulması üzerine Türkmen şehri Kerkük'te birçok eve Türk bayrakları asılmıştı.

Havalimanına yaklaştığımızda hava kararmıştı. Bir uyarı levhası dikkat çekiyordu. Arapça, İngilizce ve Türkçe olarak, girişe yaklaşıl-maması, görevlilerin ateş etme dâhil bütün yöntemleri kullanabileceği yazıyordu. Havalimanına değil girmek, daha fazla yaklaşmak bile mümkün olmadı. Çevrede birkaç tur attık.

"Vakit daha geç olmadan Erbil'e dönelim. Sanırım kimseye ulaşamayacağız"

"Evet, en iyisi artık geri dönmek. Bu saatten sonra bir şey yapamayız. Yarın sabah tekrar bakarız."

Dönme kararı aldığımız sırada bir sokağa girdik. Sokakta ellerinde kaleşnikof bulunan 6 kişilik grup, taşlarla yolu kapatmaya çalışıyordu.

"Mehdi dur!"

"Gördüm"

Onları görmüştük. Mehdi hızla aracı geri geri hareket ettirmeye başladı. Tabii silahlı kişiler de bizi fark etmiş ve bize doğru koşmaya başlamışlardı. Mehdi'nin erken davranmasıyla kurtulmuştuk.

"Onlar da kimdi?"

"Sanırım Ali Babalar"

Biz de Ali Babalara hedef olmaktan son anda kurtulmuştuk. Yüreğimiz ağzımıza gelmişti.

Erbil'e ulaştığımızda saat gece yarısını gösteriyordu. Erbil'in girişindeki kontrol noktasını hızla geçtik. Caddeye ulaştığımız sırada aracımız durdu.

"Ne oldu?"

"Bilmiyorum. Çalışmıyor"

"İyi ki Kerkük'te bozulmadı"

"Evet, orada bozulsa ne yapardık"

Erbil belki de Irak'taki en güvenli şehir. Araç bozulmuştu, ama Kerkük'te kalma esprisini düşününce hâlimizden hiç de şikâyetçi olmuyorduk. Aracı bir süre itmek zorunda kaldık. Hızla ittiğimiz sırada araç tekrar çalıştı.

Türk askerine ikinci sorgu da 6 Temmuz'da Bağdat'ta yapılmıştı. Ankara ise askerlere nihayet ulaşabilmişti. Binbaşı Aydın'ın uydu telefonuyla Ankara ile görüşme yapmasına izin verilmişti. Binbaşı Aydın, problemin kısa zamanda çözüleceğini söyleyerek gözaltındakileri cesaretlendiriyordu.

Ankara, Bağdat, Washington hattındaki kritik çabalar ancak olayın üçüncü günü (6 Temmuz) akşamı sonuç vermişti. Zor bir günü daha geride bırakırken beklenen flaş haber Bağdat'tan gelmişti. Türk askeri ve beraberindekiler serbest bırakılmıştı. Geceyi de ABD güçlerine ait bir misafirhanede geçirecekleri açıklanmıştı.

Tepki mi Tepkisizlik mi?

Çuval olayı, tarihimizde bir ilk olması ve hemen hemen müttefik olarak hiç beklemediğimiz Amerika'dan geldiği için olsa gerek, siyasi olarak da büyük bir sınavdı. Hemen hemen her tür konuya hazırlıklı olan siyasetçilerimiz, tecrübenin de getirdiği refleksle bir şeyler söylemek yerine, bu konuda temkinli olmayı tercih ettiler. Temkinli olmak mıdır, şaşkınlığın verdiği süre midir, tahlil ve ne söyleneceğinin belirlenmesinin uzun sürmesi midir bilinmez.

Ancak, olayın ardından Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın, "Şimdi bunu sürekli gündemde tutmamız, sürekli ABD ile olan dostluk münasebetlerimizi adeta bozmaya yönelik bir virüs hâline getirmemiz bana göre çirkindir. Atalarımız güzel söylemiş: Öfke ile kalkan, zararlı oturur. Yani biz öfke ile kalkıp ondan sonra bedel ödeyemeyiz. Bu olaydan sonra iki taraf komisyonlarını oluşturdu. Bu komisyonlar çalışmalarını sürdürüyor. Temennimiz odur ki, bu olay daha güzel gelişmelere neden olsun. Birbirimizi daha iyi anlamaya neden olsun" şeklindeki açıklamaları basına yansımıştı...

Yine medyaya yansıyanlara göre, Bush'a ulaşamayınca Başkan Yardımcısı Dick Cheney ile görüşen Başbakan Erdoğan, konunun

derhâl çözülmesi için girişimlerde bulunulmasını talep etmişti. Cheney'in "Askerlerinizin durumu çok iyi" telkinine karşın Erdoğan, "Ben hapis yatmış biriyim. Gözaltında, hapiste olan kişinin durumunu bana anlatmayın. Bunu kabul edemem, çabuk o çocukları serbest bırakın" şeklinde konuşmuştu.

Gül, Türkiye'nin müttefikliğine en çok ihtiyaç olduğu bir dönemde ABD veya onu Irak'ta temsil edenlerin yanlış yaptığını vurgularken, "Bu olayda kaybeden ABD olmuştur, Türkiye olmamıştır. Bunu da göreceksiniz" ifadelerini kullanmıştı.

Orgeneral Hilmi Özkök ise, yaşananların ABD yönetiminin veya Amerikan silahlı kuvvetlerinin politikası olduğunu zannetmediğini belirtmiş, ancak temas edilen kişilerin seviyelerinin yüksekliği ve olayın sona ermesine kadar geçen sürenin uzunluğu dikkate alındığında, bunun sadece mahallî bir olay olarak değerlendirilmesinin mümkün olmadığını belirterek olayın vahametinin altını çizmişti.

Bu sıcak gündeme dâir gazetelere yansıyanlar kamuoyunda büyük tepki görmüştü. Zira bu haberlere göre, krizin devam ettiği saatlerde devletin zirvesindeki isimler rutin programlarına devam ediyordu. Cumhurbaşkanı Gül, çuval olayına rağmen programını değiştirmemiş ve olayın ikinci günü Kayseri'de lise arkadaşlarıyla mantı gününe katılmıştı. Manti yerken gazetecilerin sorularını cevaplandıran Gül, olayı yerel bir subayın işgüzarlığı olarak değerlendiriyordu. Gül'ün "Büyük devletler özür dilemez" sözleri, Türkiye'nin sesini yeterince yükseltmediği yönünde yorumlara sebep oluyordu.

Gazetelere göre benzer bir açıklama da Başbakan Recep Tayip Erdoğan'dan geliyordu. Erdoğan, ABD'ye protesto notası verilip verilmediği yönündeki bir soru üzerine "Bakin, nota dediğiniz konu müzik notası değildir. Bunların bir ağırlığı vardır. Aklınıza esince nota verilmez" açıklamasında bulunuyordu.

Haber kaynaklarına göre, zincirin en önemli halkalarından Dönemin Genelkurmay Başkanı Hilmi Özkök'ün "Bu ABD'li için çok normal. Göz bağlamak yerine, tamamen pratik bir çözüm" şeklinde sarf ettiği sözler de hafızalarda iz bırakıyordu.

Yakınıımızdaki Irak...

Harita üzerindeki sınır komşumuz Irak, Osmanlı'dan sonra bize hiç yakın olamadı. Türk'ten, Türkiye'den planlı bir şekilde iraklaştırıldı. Elimizden koparılan Musul'da ve Kerkük'te hızlı bir şekilde Kürtleştirme çalışmaları sürüyor. Doğdukları toprakları terk edilmeye zorlanan Türkmenler, evlerini satmaya mecbur bırakılıyor.

Ülkenin asli unsurları arasında yer alan Türkmenlerin Irak'taki nüfusu yaklaşık 3 milyonu buluyor. Bölgedeki etnik unsurlar Irak'taki yönetimler tarafından ayrıştırmaya tabi tutulmuş. Bu coğrafyada çok ağır bedeller ödeyen Türkmenler, meşru haklarını kazanmak için Saddam döneminde verdikleri mücadeleyi, ABD'nin Irak'ı işgali sonrasında da sürdürüyor.

ABD, savaş sonrası Irak'ta Türkmenleri hiçe saydı. Siyasi yapılanma Şiiler ve Kürtlere göre düzenlendi. Kerkük'te artık sokakta yürümek bile gözaltına alınma sebebi oluveriyor. Gözaltına alınanlar Kürtlerin kontrolündeki Süleymaniye ve Erbil'deki hapisanelere gönderiliyor. ABD bizzat bu olayların başında olmasa bile, bu yasa dışı uygulamalar için Kürtlere karşı gerekli uyarıda bulunmuyor.

Petrol zengini Kerkük üzerinde tehlikeli oyunlar oynanıyordu. ABD'nin yeni 'müttefiki' Kürtler, Türkmenlerin yaşadığı bölgelerin demografik yapısını değiştiriyordu. Türkmenlerin ağırlıklı yaşadıkları Kerkük ve Musul, Kürtler tarafından işgal ediliyordu. Bu yöndeki en büyük adım da, Kerkük'e 700 bin Kürt'ün yerleştirilmesi olmuştu. Musul'da bulunduğum dönemde böyle çok sayıda olaya tanıklık etmiştim. 200 dolara evini Kürtlere satarak bölgeyi terk edenleri gördüm. Kürtlerin yaptığı bu sistemli ilerlemeye karşı ise bölge halkının tepkisi yakınmadan öteye gitmiyordu.

Kürtler, Türkmenlerin yaşadığı bölgeleri yağmalıyorlardı. Özellikle resmi dairelerdeki tapu kayıtlarını imha ederek bölgedeki Türk kimliğini yok etmeye çalışıyorlardı. Türkmenler, bölgede ABD'nin desteğini arkasına alan Kürtlere karşı koyacak durumda değillerdi. Silahsız Türkmenlerin tek çareleri Türkiye'den gelecek yardımdı. Türkiye büyük bir güvenceydi onlar için. Ancak ABD'nin isteği doğrultusunda çıkarılan 1 Mart tezkeresini Türkiye'nin reddetmesi sonrası ABD, Musul ve Kerkük'te yaşayan Türkmenlere uygulanan baskı ve zulme

seyirci kaldı. ABD, Türkiye tarafından reddedilmesinin faturasını Türkmenlere kesti. Bölgedeki rolü zayıflayan Türkiye, yaşananları endişeyle izliyordu.

Irak'ta savaş sonrası yeni bir durumla karşı karşıya kalan Türkmenler, çoğulcu demokratik ve ırk, dil, din, mezhep ayrımı yapmayan üniter bir devlet yapısından yanaydılar. Ancak buradaki oyun, büyük güç Amerika ve onun piyon olarak kullandığı Kürtlerin istekleri doğrultusunda oynanıyordu. ABD'nin hazırladığı ve 2004'te yürürlüğe giren Geçici Irak Anayasasında Türkmenler, kurulan yeni devlette Araplar ve Kürtlerin yanında asli unsur olarak kabul edilmeyip kültürel azınlık sayıldılar.

O dönemde biraz da olsa temkinli yapılan açıklamalar zamanla dozunu yükseltirken, Kuzey Irak'taki Kürtler, Amerika'nın da desteğiyle Türkiye'ye karşı tutumlarına daha da sertleşti.

Çuval baskınının yaşandığı dönemde Irak Geçici Yönetim Konseyi'ndeki Kürt temsilcilerden biri olan ve bölgenin aktif Kürt politikacılarından Mahmud Osman, olaydan yaklaşık 2 hafta sonra kendisiyle yaptığımız röportajda bölücü örgütün faaliyetleri ve Türk askerinin Kuzey Irak'ta bulunmasına dâir görüşlerini bizimle paylaşıyordu. Osman, terör örgütü ile bağıni kesinlikle reddederken, kendi yorumu adı altında belki de bölgede izlenen siyaseti şu cümlelerle aktarıyordu:

“Benim daha önceleri PKK olarak bilinen KADEK'le yakından ya da uzaktan herhangi bir ilişkim bulunmuyor, üye de değilim. Çünkü bu organizasyonlar Türkiye Kürtlerindir. Bizler Irak Kürtleriyiz ve bu örgütle herhangi bir ilişkimiz yok. Fakat ben Türkiye Kürtleriyle dostum ve Türkiye Kürtlerinin problemlerinin Türkiye içerisinde çözömlenmesini istiyorum. Barış içerisinde, diyalog aracılığıyla olmasını isterim ve bu durumun Türkiye hükümeti ve Kürtler için de çok yardımcı olacağını düşünüyorum.”

Baskının olduğu dönemde görevde bulunan 25 kişilik Irak Geçici Yönetim Konseyi'nde yer alan 5 Kürt temsilciden biri olan Mahmud Osman, baskın ile ilgili sadece, “Konu hakkında fazla bir bilgiye sahip değilim. ABD Savunma Bakanı Donald Rumsfeld, konuyla ilgili bir deklarasyon yayınladı ve ben de bundan dolayı herkes gibi bilgi sahibiyim. Bu olay, Irak Kürdistan'ında, Süleymaniye'de oldu fakat bu

Amerika hükümeti ve Türkiye hükümeti arasındaki meseledir. Onların bu sorunu kendi aralarında çözmeleri gerekir” ifadelerini kullanıyordu.

Mahmud Osman Irak’ın siyasi yapısına dâir önemli ipuçları verirken, Türkiye’nin bölgeden askeri gücünü çekmek zorunda kalabileceğine dâir düşüncelerini de paylaşmıştı:

“Irak’ta, ‘Irak Kürdistan’ı’ adı altında iki hükümetin var olduğunu söyleyebilirim. Biri Erbil’de, diğeri de Süleymaniye’dedir. Bunlar her türlü sorumluluğu almaktadır. Her ikisi de Türkiye ile dost ilişkileri içerisinde ve her zaman dost kalmak isterler. Türkiye ile çok iyi komşuluk ilişkileri içerisinde olmak isterler. Diyalog aracılığıyla neye karar verilecekse bu olacaktır. Fakat bu konuları görüşmek zorundadırlar. Eğer Süleymaniye ve Erbil hükümetleri, Türk askerlerinin Irak Kürdistan’ında kalmalarını isterlerse o zaman onlar kalacak. Fakat istemezlerse, Türkiye güçlerini geri çekmek zorunda kalacak. Çünkü Kürtlerle iyi ilişkiler içerisinde olmalarının orada güçlerinin olmasından çok daha önemli olduğunu düşünüyorum. Bu sorunun da Türkiye ve Amerika ile Irak Kürtleri arasında yapılacak görüşmelerle çözülmesi gerektiğini düşünüyorum. Hepsi bir arada bu sorunu çözmeliler. Bu sorunun basit bir şekilde çözümleneceğini düşünüyorum. Çünkü bu büyük bir sorun değildir.”

7 Temmuz 2003

3 Günlük Esarete Son

Sabahı iple çekiyoorduk. Sabah erken saatlerde Süleymaniye’ye gidecektik. Bütün hazırlıklarımız yapılmıştı.

“Hadi uyanın, geç kaldık. 1 saat önce kalkmamız gerekiyordu”

“Yetişemeyeceğiz.”

“Hemen çıkalım.”

Kameraman arkadaşım Özgür, ben, Mehdi ve Erhan’la yola çıktık. Süleymaniye’nin girişindeki tepeye ulaştığımızda yerel polis önümüzü kesti. Yol bir konvoyun girişi için kapatılmıştı. Konvoya baktım. Gör-düklerim serbest bırakılan Türk askeriydi. Hemen Özgür’e yöneldim:

“Bunlar Türk askerleri.”

“Evet onlar.”

“Çek. Binaya gittiğimizde çekme imkânımız olmayabilir.”

Özgür görüntü çekmeye başlamıştı. Çünkü biliyorduk ki Türk askerlerinin görüntülerinin çekilmesine izin verilmeyecekti. Konvoyun peşine takılarak askerlerimizin gözüaltına alındığı binaya gittik.

4 Temmuz Cuma günü bir baskın sonucu elleri kelepçelenerek gözüaltına alınan 11 Türk askeri, 7 Temmuz'da TSİ 08.00 sıralarında Süleymaniye'ye ulaşmıştı. Helikopterdeki Türk askerlerini, Süleymaniye'de göreve yeni başlayan Türk askerleri karşılamıştı. Serbest kalan askerler, silah arkadaşlarıyla sarılıp kucaklaşıyordu. Askerlerin üzerlerinde gri ve grinin tonları hâlinde tişört ve pantolonlar vardı.

Biz de araçtan indik. Yaptığımız görüşmeler sonunda çekim yapmamıza izin verildi. Bir yandan görüntü alırken, diğer yandan da olayla ilgili detaylı bilgiler topluyorduk. Görüşme sonrasında Türk askerlerinin kaldığı binayı heyetle birlikte gezdik. Kapılarda ve duvarlarda mermi izleri vardı. Bu da ABD askerlerinin binaya nasıl girdiklerini açıklamaya yetiyordu.

Türk askerlerini teslim almaya gelenler arasında Dışişleri Bakanlığı Daire Başkanı ve Silopi İrtibat Bürosu Temsilcisi Hidayet Eriş de vardı. Eriş beraberindeki heyetle birtakım görüşmeler yapmıştı. İncelemeler sonunda oluşturulan ön rapor da Türkiye'ye ulaştırılmıştı.

Çekim yaptığımız sırada Türk askerleriyle birlikte alıkonulan malzemeler de binaya taşınıyordu. Türk Özel Harekât Timi'ne ait askeri uydu sistemi, 30 civarında M-16 ve Kaleşnikof silah, bilgisayarlar, haritalar, uydu resimleri, 106 bin dolar nakit para, el telsizleri, bir adet cip, 2 adet pikap, 1 adet otomobil, GPS sistemi, uydu telefonları, 36 bin adet hafif silah mühimmatı, PKK ile mücadelede kullanılmak amacıyla getirilen patlayıcı ve ateşleme sistemleri alınmıştı.

Röportaj yaptığımız Dışişleri Bakanlığı Daire Başkanı ve Silopi İrtibat Bürosu Temsilcisi Hidayet Eriş'in ilk sözleri, yaşanan olayın ne kadar tanımsız olduğunu ortaya koyuyordu:

“Burada yapılanlar ne savaş hukuku, ne özel hukuk, ne de teamül hukuku ile bağdaştırılmaz. Tamamen hukuk dışı bir olaydır. Tamamen talan edilmiş bir manzara arz ediyordu her taraf. Malzemeler götürülmüştü. Arkadaşlarımız şık olmayan şekilde buradan nakledilmişlerdi.”

“Olayın ardından Amerikalılarla ne şekilde temas kuruldu? Neler görüşüldü?”

“Kürdistan Yurtseverler Birliği (KYB) yetkilileriyle görüştük. Bilahare Kerkük'te Amerikan komutanlarıyla temas kuruldu. Onlardan aldığımız randevu çerçevesinde oraya hareket ettik. Oradaki generalle dün gece yaptığımız müzakereler 4-5 saate yakın sürdü. Bu sabah olay iyi şekilde sonuçlandı. En azından arzu ettiğimiz şekilde arkadaşlarımızı sağ salim teslim aldık. Malzemeler teslim edildi. Şu anda onların tespitini yapıyoruz.”

“Gözaltında yapılan muameleye ilişkin neler düşünüyorsunuz?”

“Tabii muamele pek uygun olmamış; bunu tespit ettik. Bir kısım arkadaşın ellerinde ve bazı yerlerinde ipe sıkılmaktan dolayı darp izleri var. Üzüntülüüz, çünkü karşımızdaki koalisyon gücü, üstelik müttefikimiz olan ABD'dir.”

“Olaya ilişkin Amerikalılar size nasıl bir açıklama yaptı?”

“Amerikalı generalle dün akşam yaptığım görüşmede bu olaydan üzüntü duyduklarını ifade ettiler. Ne onlar ne de biz bu konunun devamını arzu etmiyoruz. O yüzden bir komite oluşturulmasına karar verildi. Komite yarın ilk görüşmesini yapacak. Bu komitede de bu işin modelitelerini tespit edeceğiz.”

“Amerikalılar Türk Timinin burada bulunma amacına ilişkin daha önceden bilgilendirilmiş miydi?”

“Süleymaniye'deki büro 1994 yılında, Celal Talabani'nin isteği üzerine kuruldu. Asıl görevi, PKK ile mücadelede Kürdistan Yurtseverler Birliği (KYB) nezdinde gerekli hususların sağlanması, karşılıklı istihbarat alışverişi ve ortak operasyon düzenlenmesidir. Bu binanın resmi verileri Talabani'de mevcuttur. Bu bina bize Kürdistan Yurtseverler Birliği tarafından tutulmuştur ve kirası hâlen onlar tarafından ödenmektedir. Irak saldırısından hemen önce binanın koordinatları ABD ordusuna verildi. ABD'liler bizim burada 1994 yılından beri hangi amaçla bulunduğumuzu bilmektedirler. Burada bulunmamızın ana sebebi PKK'nın faaliyetlerini engel olmak. Ayrıca Kandil Dağı'nda yuvalanan teröristlerden teslim olmak isteyenler bu büroya gelmiş. Bunların Türkiye'ye gönderilmesi sağlanmıştır.”

Siviller Anlattı

Bizim için en hareketli anlar başlamıştı. Serbest bırakılan siviller Türk Timi'nin kaldığı binanın önündeydiler. Gözaltı sırasında yaşananları en yetkili ağızlardan dinleyecektim. Haberi öncelikli geçmeliydim. İlk olarak Epiksan firmasının temsilcisi iş adamı Deniz Türkkan ile röportaj yapma imkânı bulduk.

"Ne şekilde gözaltına alındınız?"

"Arada sırada Türk askerlerinin yanına uğrayarak, onların hâl hatırlarını soruyoruz. Öyle bir gündü 4 Temmuz günü. Sokağa girdiğimde ABD askerleri beni kolumdan yakaladılar. Ceplerimizi, cüzdanlarımızı boşalttılar. Daha sonra Özel Tim binasının içine soktular beni. Elimiz bağlı şekilde farklı bir noktaya getirildik. Neresi olduğunu bilemiyorum. Ardından bizi Kerkük'e getirdiler. Su istiyorduk, ama zor su veriyorlardı. Daha sonra Türk askerleriyle birlikte bizi Bağdat'a getirdiler. Benim için inanılması çok güç ve kabul edilemez bir olaydı.

"Gözaltı sırasında şiddete maruz kaldınız mı?"

"Şahsıma yönelik büyük bir şiddet uygulaması olmadı. Diğerlerine nazaran ufak darbeler aldık. Biz yakalandığımızdan itibaren iş adamı olduğumuzu, sivil olduğumuzu söyledik. Zaten buradaki yerel görevliler bizi tanıyordu. Burada yaptığımız faaliyetleri anlatmak istedim, ancak ABD'liler bizi dinlemediler. Nasıl işler yaptığımızı anlattık. Kerkük'te bir gece kaldık. Siviller için hoş değildi."

"Bu günleri unutabilecek misiniz?"

"Kurtulacağımıza inanıyordum. 18 aydır Süleymaniye'de çalışıyoruz. Başarılı işlere imza atıyoruz. Burada çalışmaya devam edeceğiz. Bu olaylar bizi yıldırmayacak."

Aynı firmada çalışan iş adamı Turgay Tahhan ise yaşadıklarını şu cümlelerle anlatıyordu:

"Dışarıda yürürken peşmergeler tarafından yakalandık. Daha sonra bizi birkaç adım ötede ABD askerlerine teslim ettiler. Bütün askerler silahlarını bana çevirdi. Hepsi yere çömelmemi istedi. İleride Deniz Beyin elleri kelepçeliydi. Başına çuval geçirdiler. Daha sonra benim de başıma çuval geçirdiler. Türkmen güvenlik görevlilerine

Arapça ve İngilizce 'Baas rejiminin altında çalışmayacağız' yazılı kâğıt imzalatıldı."

"Gözetli sırasında neler yaşadınız?"

"Çok kötü şeyler yaşadık. Hiç aklımıza gelmeyecek şekilde kötü muameleye maruz kaldık. Burada gözetli alınılarak, üst üste oturmak suretiyle kamyonla Kerkük'e getirildik. Orada bir gece kaldık. Oradan helikopterle bizi Bağdat'a getirdiler. Geri döneceğimizi umuyorduk, ama ne yazık ki Taliban ve El Kaide örgütünün giysileri üzerimize giydirildi. Daha sonra helikopterle Bağdat'a getirildik. Herhâlde bunda Türk yetkililerin etkisi vardı. Aralarında en iyi İngilizce bilen bendim. Kendi aralarında konuşmalarını duyabiliyordum."

Olay günü Mercedes marka aracı yağmalandıktan sonra gözetli alınan Ali Haşim de yaşadıklarını anlattı:

"Aracın camları kırıldı. Gözetli alındıktan sonra Kerkük'e götürüldük."

Türkmen asıllı Nihat Raza da gözetli alınanlar arasındaydı. Olay gününü anlatırken şaşkınlığı gözlerinden okunuyordu:

"ABD'liler Türklere ait büroya ateş ederek gaz bombası attılar. Türk askerlerini tutukladılar. Bizi de onlarla gözetli aldılar. Kerkük'te yaşanmayacak bir yere koydular. Hiçbir yiyecek vermedikleri gibi, sürekli kötü muamelede bulundular. Daha sonra Bağdat'a gittik. Bağdat'ta bir göçmen yerine getirdiler. Orada saatlerce bekledik. Başımızda torbalar vardı. Daha sonra eski Saddam Havaalanı'ndaki kontrol merkezine gittik. İnsana yakışır muamele görmedik."

İza Muhammed de Irak Türkmen Cephesi'nde (ITC) güvenlik görevlisi olarak çalışıyordu. O gün yine görevinin başındaydı ve o da gözetli alınmıştı:

"Görevimizi yaptığımız sırada ABD askerleri içeri girerek ellerimizi bağlayıp başımıza çuval geçirdi. Buradan bizi Kerkük'e getirdiler. Kerkük'te her türlü baskıyı yaptılar. Su vermeyerek baskı kurmaya çalıştılar. El Kaide örgütü üyelerinin elbiselerini giydirdiler. Odalarda kötü muamele yaptılar. Kafamıza vurdular. Acı çektik. Kötü şartlar altında tuttular. Bu sabah TSİ 06.00 sıralarında havaalanına gittik. Oradan hareket ettik. TSİ 07.30 sıralarında Süleymaniye'ye geldik."

Türk Tim Komutanı'nın Ağzından Çuval Olayı

Süleymaniye'de gözaltına alınan Türk askerlerinin Tim Komutanı Binbaşı Aydın Eser ile serbest kalmalarının hemen ardından birebir görüşmüştük. Henüz gözaltına alındıkları binaya geleli 10 dakika olmuştu. Binayı gezdikten sonra birlikte dışarı çıktık.

"Bana olayları anlatabilir misiniz? Nasıl oldu?"

"Tabii ki anlatabilirim. ABD'nin yaptığı, müttefik bir ülkeye yakışmayan bir şeydi. İçeri operasyon diye bilinen bir giriş yapıldı. Siz de zaten duvarlardaki ve kapılardaki mermi izlerini gördünüz. Biz kendilerine kesinlikle karşı ateş açmadık. Ancak onlar içeri ateş açarak, sis bombası atarak girdi. Bildiğimiz bir operasyon girişiydi."

"Neden karşılık vermediniz?"

"Bize verilen talimat öyleydi. Belki ateş açsaydık ve ölseydik bundan daha değersiz olacaktı."

"Nasıl yani?"

"Yani ölseydik belki de bu kadar önemli bir etki yapmayacaktı."

"Olay sırasında neler yaşandı?"

"Askerlere kesin talimat vererek ateş etmemelerini söyledim. Binada ellerimize plastik kelepçeler taktılar. Ardından bahçede topladılar. Başlarımıza çuval geçirerek kamyonu bindirdiler. Azadi Parkına götürdüler. Burada bizi hırsız olarak halka gösterdiler. Galevana gelen bazı kişiler kola şişeleri ve taşlar attı. Tekrar kamyonlara bindirdiler."

"2 gün, 3 gece kolay geçmedi sanırım."

"Kerkük'te bizleri ayrı ayrı odalara kapattılar. Hakaret ettiler, işkence yapmaya çalıştılar. Ama onlar işkence nasıl yapılır bilmiyor."

Bu sırada gülüyor Binbaşı Aydın ve ekliyor:

"Ben onlara işkence nasıl yapılır gösteririm."

"Başka?"

"Yemek ve su gibi ihtiyaçlarımızı vermediler. Ertesi gün ise Bağdat Havalimanına götürdüler bizi helikopterle. Aynı kötü muamele burada da sürdü."

“Yüzleniriz açık mıydı?”

“Evet. Bağdat’ta gördüğüm bir olay hiç aklımdan çıkmıyor.”

“Nedir?”

“Bizi sorguladıkları sırada bir asker kolonun arkasından yaklaştı. Sorgu sonrasında uzaktan bakan bu askerin Türk olduğunu öğrendim.”

“Sizi neden sorguluyorlardı? Niçin gözaltına almışlar?”

“Kerkük Valisine suikast planlanıyordu deniyor, ama hiç alakası yok. Biz suikast için, dengeyi değiştirmek için buralara gelmedik. Biz buraya davet edildik ve misafir olarak geldik.”

“ABD askerleri bu binaya geliyor muydu?”

“Bu binaya sık sık geliyorlardı. Bu binaya sadece onlar değil, iş adamları da geliyordu.”

“Peki onların ateşine karşılık verseydiniz neler olurdu?”

“Onlar yaklaşık 150 kişi filandı. Peşmergeler de vardı. Biz onlara karşılık verseydik en az yarısı bizimle birlikte ölürdü. Zaten biz istemesek bu binaya giremezlerdi.”

“Neden?”

“Bu binada muhtemel saldırılara karşı birtakım tedbirler aldık, tuzaklar kurduk.”

“Gelişleri ani mi oldu?”

“Aslına bakarsanız ani sayılmaz. Havaya ateş açıyorlardı. Biz de sokakta birileriyle çatıştıklarını zannettik. Kerkük’ten çıktıklarında bilgi ulaşmıştı bize. Neden Kerkük’ten bu kadar kalabalık bir ABD askeri konvoyunun Süleymaniye’ye geldiğini bilmiyorduk. Ancak niyetlerinin böyle bir şey olduğunu binayı ablukaya almaya başladıklarında anladık. Sonra da malum.”

NATO Tarihinde Bir İlk: Süleymaniye Baskını

Aslında bu hamle, bölgesinde güçlenen Türkiye’nin güvenilir bir müttefik olmaktan çıktığı yönündeki açıklamaların ardından gelmişti. 1998’li yılların başında dönemin Genelkurmay Başkanı Orgeneral Hüseyin Kıvrıkoğlu’nun 4 yıllık görev süresince hiç Amerika’ya gitmemiş olması, yine Kıvrıkoğlu’nun ilk Körfez Savaşındaki 40-50

milyon dolarlık zarara atıfta bulunarak, “Yeni bir savaş istemiyoruz” ifadesini dillendirmiş olması tesadüfler zincirinin bir halkası olmalıydı. Ya da Yiğit Bulut’un öne sürdüğü gibi, Türkiye’nin Milli Askeri Stratejik Konsepti’ni değiştirmiş olmasının bu konularla hiç ilgisi olmamalıydı.

Orgeneral Hilmi Özkök’ün, tezkerenin reddinden dört gün sonra Genelkurmay Karargâhında gazetecilere, “Türkiye iyi ile kötü arasında değil, kötü ile daha kötü arasında tercih yapmak durumundadır. Türkiye, savaşı tek başına önleme imkân ve yeteneğine sahip değildir. Savaş çıkarsa, ne yapacağımızı hesaplamamız gerekirdi. Hiç katılmamakla savaşın aynı zararını göreceğiz. Fakat zararımızın telafi edilmesi ve savaş sonrasında söz sahibi olmamız asla mümkün olmayacaktır. Dileğim, savaştan kaçınmak için seçtiğimiz hareket tarzının -tezkerenin reddini kastediyor- bizi, savaşanları da karşımıza alarak bazı hareketler yapmak zorunda bırakmamasıdır.” açıklaması da tesadüfler zincirinin bir yansımasıydı.

Aslında bizim deyimimizle perşembenin gelişi, çarşambadan belli olmuştu. Belki bu kadar kısa sürede değil, ancak 22 Nisan 2003’te yaşanan bir gelişme, ‘Çuval’ ya da ‘Süleymaniye’ olayının habercisiydi adeta. Zira, bu tarihte Erbil’deki Türk Özel Kuvvetleri, Kerkük’e giden bir insani yardım konvoyuna eşlik ederken Amerikan askeri ile karşı karşıya gelmişti. İki arabada Türk Timi’ne mensup altı subay ve astsubay, tercümanlık görevi yapan üç peşmerge ve üç Türkmen vardı.

Kürt gruplar Bağdat’ın düşmesinin ertesi günü Kerkük’e girerken olaylar çıkmıştı. Kerkük’te zor durumda bulunan Türkmenlere gıda, ilaç gibi malzemeler götürülüyordu.

Sivil kıyafetli Türk Timi, Kerkük girişinde durdurulmuştu. Timi duran kişi, 2.5 ay sonra önce tatbikatı, sonra da Süleymaniye baskını yapacak olan Albay William Mayville idi. Albay Mayville, Kerkük’ü kontrol altına alan 173. Hava İndirme Tümenine dahil 3. Tugay’ın komutanı olarak görev yapıyordu. O ve görev yaptığı tugay da Amerikan Özel Kuvvetlerinin bir parçasıydı. Tezkerenin meclisten geçmesi hâlinde Mayville ve askerleri Türkiye üzerinden bölgeye giriş yapacak, bu kadar zahmeti çekmek zorunda kalmayacaklardı...

Mayville, Amerikan Time dergisine şu demeci veriyordu: “Türk askerlerini Kerkük’teki Irak Türkmen cephesine silah taşıırken yakaladık.

Onlar buraya temiz bir kalple gelmediler. Hedefleri Kerkük'e büyük bir Türk barış gücü gelmesini gerektirecek ortamı oluşturmak. İlk konvoyda gerçekten insani yardım malzemeleri vardı. Ama bu konvoylar tekrarlandıkça para ve silah getirdiklerinden kuşkulandık."

Aslında bu cümleler, Amerika'nın veya müttefiklerinin üzerine plan yaptıkları bir ülkede nasıl bir operasyon yürüttüklerini, nasıl işgale zemin hazırladıklarını anlatan, üzerine çok düşünülmesi gereken bir itiraftı.

Olaydan sonra Silopi'deki Türk Özel Kuvvetler Tugay Komutanı Tuğgeneral Abdullah Kılıçarslan, gözaltına alınan personeli almak üzere Kerkük'e helikopterle gitmiş, ancak Mayville görüşmeyi kabul etmemişti. Amerikalı komutan, bir binbaşısı görevlendirmişti. Kılıçarslan ise bu görüşmeyi reddederek geri dönmüştü. Daha sonra Albay Naci Özdemir Kerkük'e giderek Mayville ile sert bir tartışmaya girmişti. Zira Albay Mayville, artık normal bir Albay değil, Kerkük'ün patronu olduğunu düşünüyordu. Kerkük'te valilik çıkışı valiyle ne görüştüğünü soran gazetecilere de 'Buranın Valisi benim" diyebiliyordu.

Time, Türk Timi'nin 2 gün tutulduğunu, sınıra kadar Amerikan askerlerinin kendilerine eşlik ettiğini duyuruyordu. Albay Mayville, Tim'de AK-47, kaleşnikof makineli tüfek, M4, el bombaları, çelik yelek ve gece görüş dürbünlerine el konulduğunu, 12'si Tim mensubu, 11'i de Tim'e yardımcı olan sivil olmak üzere 23 kişinin gözaltına alındığını açıklıyordu.

Irak'ın işgalinden sadece 15 gün sonra meydana gelen olay, Türkiye'nin resmen olmadığı bölgede fiilen de istenmediğini gösteriyordu. Süleymaniye ile Kerkük olaylarını farklı kılan tek şey, askerlerin başına çuval geçirilmemiş olmasıydı.

Çuval, Afganistan ve Guantanamo Üssü ile askeri literatüre girmişti. Esir alınanların etrafı görmemeleri için yapılan uygulamadaki asıl amaçlar ise güç gösterisini desteklemek, sindirmek ve psikolojik baskı oluşturmaktı.

Tarihte Türk Milletinin yüreğinde derin bir yara olarak hatırlanacak olan çuval operasyonu sonrası ABD ile olan stratejik ortaklık kavramı da sorgulanmaya başlandı.

Türkiye ve ABD, 1950’li yılların başlarından bu yana aynı savunma ittifakı içinde yer almışlardı. NATO, bir ortak savunma örgütüydü. İttifakın temel felsefesi, bir müttefike yapılan saldırının bütün müttefiklere yapılmış sayılmasıydı. Bu felsefeye göre, NATO Antlaşması’na imza atan bütün ülkeler topluca saldırıya uğrayan müttefikin yardımına gitme taahhüdüne giriyorlardı. Ancak aynı ittifak içindeki bir müttefikin bir başka müttefike saldırması, ittifakın temel felsefesinin açık bir ihlaliydi. Herhâlde NATO Antlaşması yazılırken böyle bir durumun yaşanabileceği hiç düşünülmemiştir.

Süleymaniye baskını bu hâliyle NATO tarihinde bir ilkti. Amerikalılar baskını haklı göstermek için ortaya attıkları iddiaları kanıtlayamadılar. Süleymaniye’deki Türk askerlerinin, Kerkük Valisine suikast hazırlığı içerisinde olduğu iddiası üzerine çuval operasyonunun düzenlendiği de Amerika’nın içi boş iddialarından biriydi.

Olayı soruşturmak amacıyla Türkiye ile ABD arasında oluşturulan ortak komisyonun 15 Temmuz’da açıkladığı raporda, yaşanan olay ‘alıkoyma’ olarak adlandırılmıştı. Amerika özür dilemeye yanaşmamış, Türk askerlerinin ‘gözetiminde kötü muameleye kaldığı’ kabul edilirken, sadece bundan duyulan üzüntü dile getirilmişti: “...Her iki taraf, müttefikler arasında vuku bulan bu olay ve Türk askerinin gözetiminde maruz kaldıkları muameleyi üzüntü ile karşılamıştır.”

Özür dilemekten kaçınan ABD’nin ‘üzüntülüyüz’ açıklaması kamuoyunda tepkilere neden olmuştu. Raporda, “gelecekte daha iyi bir eş güdüm ve iş birliği” temennisine de yer verilmişti.

Türkiye bu olay sonrası Amerika’dan hiç değilse bir özür bekliyordu. Ancak ABD Savunma Bakanı Donald Rumsfeld’in Başbakan Erdoğan’a gönderdiği mektupta bırakın özrü, Türk askerini suçlayıcı ifadeler yer alıyordu. Ayrıca ABD Savunma Bakanının bir ülke başbakanına mektup yazması da diplomatik kurallara uygun değildi. Kamuoyunda bir yandan da bu tartışılmaya başlanmıştı.

Rumsfeld’in ABD Başkanı Bush adına yazdığını belirttiği mektupta, Kuzey Irak’taki Türk güçlerinin ‘ciddi kaygı verici’ faaliyetlerinin bir daha yaşanmaması isteniyordu. ABD askerlerinin baskın yapmak için ‘haklı ve acil’ nedenleri olduğu belirtilen mektupta, gözetimine alınan Türk askerleriyle birlikte ele geçirilen silah ve mühimmatın

mevcut kuşklarını daha da artırdığı ifade ediliyordu. Oysa Türk askerinin o bölgede hangi amaçla bulunduğunu çok iyi biliyordu ABD. Bölücü terör örgütüne karşı mücadelesini sürdüren Türk askeri birliğinde bu silahların bulunması çok normaldi.

Bir açıklama da Talabani'den gelmişti. Irak Cumhurbaşkanı Celal Talabani'nin 'haberimiz yoktu' ifadesi, ne tür bir kandırmacanın içinde olduğumuzu ortaya koyuyordu. Oğlu Bafel'in operasyonun bizzat başında olduğu gerçeği unutulmuşa benziyordu.

Dönemin Genelkurmay Başkanı Orgeneral Hilmi Özkök'ün açıklaması da tartışmaların dozunu artırmıştı. "Türk - Amerikan ilişkilerine, Türk-Amerikan silahlı kuvvetlerinin ilişkilerine büyük önem veriyoruz. Her ikisinin de iki ülkenin menfaatlerine büyük katkısı olduğuna inanıyoruz. Ama bu ilişkilerin önemi kadar önemli olan bir şey daha vardır. O da milli onurumuz ve Türk Silahlı Kuvvetleri'nin onurudur. Süleymaniye olayı bizi çok incitmiştir. Bu şekilde hareket edilmesi incinmemizi artırmıştır. Çok basiretli davranılmıştır. Böylece biz durum üstünlüğü kazanmış olduk. Tekrarı olmamalı... Tekerrüründe artık iş bu defa olduğu gibi olmaz."

1 Mart Tezkeresi'nin Rövanşı mı?

Irak Savaşı hazırlıkları sürecinde 6 Ocak 2003 günü Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde milletvekillerine verilen brifingde Tümgeneral Bekir Kalyoncu, "Musul ve Kerkük bizim Misak-ı Milli sınırlarımız içindedir" demişti.

Bu iki bölgenin önemini Amerikalılar çok iyi biliyordu. Zira CIA eski başkanlarından James Woolsey, 2001 Kasımında Washington Post'a yazdığı makalede, "Irak'a müdahale Türkiye'nin desteğiyle yapılmalı, karşılığında ise Musul Türkiye'ye verilmeli" diyordu.

ABD, Irak işgalinde Türkiye'den yararlanmak istemişti. ABD'nin bu talebi doğrultusunda Türk Silahlı Kuvvetleri mensuplarının yabancı ülkelere gönderilmesi ve yabancı silahlı kuvvetlerin de Türkiye'de bulunması için hükümete yetki verilmesine ilişkin tezkere, 1 Mart 2003 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne sunulmuştu. Tezkereye göre ABD, Türkiye'deki 14 havaalanını kullanmak istiyordu. 250 tane de Amerikan uçağı Türkiye'ye gelecekti. Ayrıca 62 bin Amerikan askeri de Türkiye'de konuşlandırılacaktı.

Kamuoyunda tartışmalara yol açan tezkere, yapılan oylamada reddedilmişti. Türkiye, Irak Savaşında herhangi bir şekilde yer almayacaktı. Türk-Amerikan ilişkilerinde bir dönüm noktasıydı. Bu defa ABD'nin dediği olmamıştı.

Bulunduğu coğrafyada kilit konumda olan Türkiye'nin kararı ABD'de şok etkisi yapmıştı. ABD böyle bir sonucu beklemiyordu. Bu olaydan 4 ay sonra yaşanan çuval operasyonu akıllara, "*ABD tezkerenin rövanşını mı aldı?*" sorusunu getirmişti. Türkiye bütün adımları uluslararası kurallara uygun olarak atmıştı. Ancak Amerika yine kuralları hiçe saymıştı. Süleymaniye'de yaşananlar gösteriyor ki bunu 'kılıfına uydurmak' gibi bir çaba da gereksizdi onlar için.

ABD, bu baskınla Türkiye'ye gözdağı verirken, Kürtlere de cesaret veriyor ve terör örgütü PKK'nın bölgedeki etkinliğine de göz yummuş oluyordu. ABD'nin yaptığı hamlelerde Türkiye'nin beklentilerinin tersine bir ilerleme göze çarpyordu. Çuval olayında 3 gün ulaşamayan ABD yönetimi, terör örgütü PKK konusunda da beklenen adımı atmıyordu.

Türkiye'nin Irak ile ilgili endişelerine ABD'li diplomatlardan sert tepki geliyordu. Türkiye'nin Irak'a karışmaya, müdahale etmeye hakkı olmadığını yüksek sesle vurguluyorlardı. Bu ifadeleri dile getiren diplomatlar, kendilerinin milyonlarca kilometre uzaktan Irak'a gelmelerini ve bu ülkeyi işgal etmelerini ise göz ardı ediyordu.

Çuval olayının tezkere ile ilişkisine dâir yorum yapmadan önce yorumların bakış açılarına ve zamana göre değiştiğini belirtmekte fayda var. Tezkerenin geçmemesinin ardından bir bakan, "Tezkerenin geçmemesi için çalıştım. En az 30 milletvekilini ikna etmişimdir. Amerika sadece Irak'a girecek olsa, bölgede 62 bin askeri neden konuşlandırırın? Bir sürü limanı, havaalanını kullanmak istiyor. Samsun ve Trabzon'un Irak ile alakası ne? Tezkere reddedilmese, Amerikalıları Türkiye'den sökmek mümkün olmayacaktı. Harekât sırası İran ve Suriye'ye gelecekti" yorumunu yapmıştı.

Belki bakan haklıydı, Amerika bir taşla üç kuş vurmaya hedefliyordu.

Tezkerenin geçmemesi sınırın ötesindeki Kürt grupları da sevin-dirmişti. 1991'de Birinci Körfez Savaşı'nda Saddam Hüseyin'den ka-

çarak Türkiye'ye sığınan KDP yöneticisi Sami Abdurrahman, "Türk askeri Saddam'dan daha büyük tehlike" yorumunu yapıyordu.

Felluce Belediye Başkanı ise, "Irak'a Türk askeri çağırmak, ABD'lilerin Iraklıları cezalandırması anlamına gelecektir" diyerek kaygısının ne kadar yüksek olduğunu gösteriyordu.

Zira, Amerika tarafının tezkerenin geçmemesinin ardından yapılan açıklamalar da Türkiye'nin bölgede istenmediğinin açık bir göstergesi. ABD'nin eski Ankara Büyükelçisi Mark Parris, "Dürüst insanlar, bugün tezkere geçseydi ve 40 bin Türk askeri Kuzey Irak'ta olsaydı sorunlarla baş etmek daha da zorlaşacaktı diye düşünüyor" yorumunu paylaşıyor.

Gazeteci Murat Yetkin de üst düzey bir Amerikalı yetkilinin, "Belki de tezkerenin geçmemesi daha iyi oldu. Washington'da da böyle düşünenler var. Geçseydi, evet biz Türkiye üzerinden Irak'a girecektik, savaş belki daha önce başlayacak, daha kısa sürecek, daha az zayıyat olacaktı. Ama aramızdaki mutabakata göre, Irak'a siz de girecektiniz. Kürtler için girecektiniz. Birincisi, biz Iraklı Kürtlerden aldığımız verimli ve gönüllü desteği alamayacaktık. İkincisi, birliklerimiz güneyde Irak ordusuyla savaşırken, kuzeyde sizin askerlerle Kürtler arasında tampon bölge oluşturmak, polislik yapmak zorunda kalacaktık. Üçüncüsü bunun için size dünyanın parasını (ekonomik yardımlar) vermiş olacaktık. Para cebimizde kaldı, kuzey için kafa yormuyoruz. Kürtler de bizim için var güçleriyle çalışıyorlar. Pek de zararda değiliz" sözlerini aktarıyordu.

Dönemin Kara Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Aytaç Yalman'ın Aksiyon Dergisi'nde yer alan ve 19 Kasım 2005 gününde yayınlanan röportajı ise tezkereye ve bölgenin daha ne gibi gelişmelerin eşiğinde olduğuna dâir bilgiler veren bir muhtevaya sahip:

"Askerlik hayatımın 15 yılı terör mücadelesiyle geçti. Türkiye ulus devlet modeli antiemperyalist bir mücadele sonrasında ortaya çıktı. Güneydoğu sorunu Şark meselesinin devamıdır. ABD bölgeye hâkim olmazsa, Çin ve Hindistan'ın hâkim olacağını düşünüyor. Emperyalist güçlerin bölgeye hâkim olma mecburiyetleri var. Artık ABD dünyayı kadife devrimlerle şekillendiriyor. Belki bu arada Türkiye de şekillendi. Suriye ve İran da ciddi anlamda bu resmin içerisindeki ülkelerdir. Kürdistan ancak Suriye'den bir katılım ile olur. Çünkü denize açılmayan

bir Kürdistan yaşayamaz. Osmanlı Batıların dayatmalarını yerine getirerek battı. Şimdi Türkiye Batı'nın sanal dayatmaları ile karşı karşıya. Emperyalist güçler, kendi istedikleri bir Türkiye için terörü kullanıyor. O yüzden bu terör askeri üstünlük ile bitmiyor. Bu, emperyalist güçlerin böl, yönet taktiğidir."

Çuval olayı aslında bizler için bu bölgede oynanan oyunların bir sembolü oldu. Tezkerenin geçmemesi ve çuval olayı her yönüyle tartışıldı. Türkiye tezkerenin geçmemesiyle yüz binlerce masum Iraklının öldürülmesine doğrudan katkıda bulunmamış oldu. Ötesi, tezkerenin geçmesi, ülkemizin operasyona katılmış olması Amerika'nın yüzyıllardır devlet politikası hâline getirdiği Kuzey Irak'ta devlet kurma politikasını değiştirecek miydi?

Cevabını Arayan Sorular

Türkiye, uzun süre baskında neden Amerikalılara boyun eğildiğini, ateş emri verilmediğini veya ateş edilmemesi emrinin kim tarafından verildiğini tartıştı. Ateş emrinin verilmemesiyle yaşananları tahlil etmenin zorluğu sürerken, "ateş emri verilseydi ne olurdu?"; bu da olayın başka bir boyutu...

Çok tartışılan konulardan biri de Türk birliklerinin düzenlenen operasyondan bilgisinin gerçekten olup olmadığı yönündeydi... Bu soru, basında yer alan şu yazışmalarla cevaplarını bulmuştu:

"Bölgemizde olağan dışı bir hareketliliğin yaşandığı, A unsurlarının T unsurları ile beraber bir operasyon icra edeceği, bu operasyon yapılacak yerin muhtemel ITC Bürosu veya merkezimiz olacağının değerlendirildiğini, böyle bir durumda hareket tarzımızın bildirilmesinin tensip ve emirlerinize."

"H.E'lerden alınan bilgiye göre, A unsurlarının baskını merkezimize yapacağını, bunun için Kerkük merkezlerinde yaklaşık 1000 A unsurunun ve bölgemizden de 500 T unsurunun intikal hâlinde olduklarını, muhtemelen 1 saat içerisinde merkezimizde olacaklarını..."

"Konunun Ankara'ya bildirildiğinin, Ankara'dan gelecek emirler doğrultusunda hareket edilmesinin, bunun dışında bir hareket izlenmemesinin ve gerekli emniyet tedbirlerinin alınmasını..."

“Ankara’dan gelen emirler doğrultusunda A unsurları ile kesinlikle çatışmaya girilmemesini, A unsur komutanının merkezde misafir edilmesinin gerekli görüşmelerin yapılmasını ve sonucun derhâl bildirilmesini...”

Evet, Türk askeri, Amerikalı askerlerin ve Iraklı peşmergelerin Süleymaniye’ye yol aldığını, Irak Türkmen Cephesi (ITC) bürosu veya harekât merkezleri olabileceğini dahi biliyordu. Konu Ankara’ya iletilmiş, gerekli tedbirler alınmış, ancak kesinlikle çatışmaya girilmemesi istenmişti. Karşıdaki misafirlikten anlayan biri değildi ki, komutanın misafir edilmesi için görüşülseydi.

Bu önemli olayın hükümet veya Genelkurmay açıklamaları ile öğrenilmeyip basın yoluyla öğrenilmiş olması da işin ayrı bir boyutuydu. Ya gazetecilere bilgi sızmamış veya sızdırılmamış olsaydı acaba onurumuz daha mı fazla okşanmış olacaktı?

Kızını aramak için geldiği Irak’ta bu talihsiz olayda gözaltına alınan İngiliz vatandaşı Michael Todd, yaşadıklarıyla ilgili bir kitap yazmıştı. Todd, kitabında o güne kadar haklarında hiçbir şey bilmediği Türklerin aslında ne kadar yardımsever olduklarına yer veriyordu. Todd, ABD askerlerinin bir ‘iftiradan’ yola çıkarak terörist muamelesi yaptıkları Türk askerleriyle ilgili Amerikalılarla aynı kanıda değildi. Gözaltı sırasında bir Türk’ün kendisiyle suyunu paylaşması ona ‘Bu Türkler kimdi?’ sorusunu düşündürmüştü ve eklemişti: Hiçbiri gözüme ‘tehlikeli teröristler’ gibi görünmüyordu.

Todd, bu olaydan ötürü ABD’ye 10 milyon dolarlık dava açmıştı. Todd, gözaltı sırasında kaçırdığı sorgu tutanağını ve tulumu da davada delil olarak sunmak istemiş, ancak bu yeterli görülmemişti. Sadece tercümanlar mahkemede tanıklık ederse bu davayı kazanabileceği belirtilmişti. Michael Todd’un davasının akıbeti konusunda ise pek bir bilgiye ulaşmak mümkün olmuyor.

Operasyona katılan ABD birliğinden komutan Daniel Monk’un basına verdiği demeçler ise, savaşa gider gibi hazırlandıklarını gösteriyordu: “Silahlı destek gücümüzde 6 adet 240B makineli tüfek ile altı kademeli füzeler vardı. Humvee’lerimiz 50 kalibrelik makineli

tüfeklerle ve MK-19 otomatik el bombası atıcılarıyla donatılmıştı. Her Humvee’de AT-4 tanksavar silahlarından 6 tane bulunuyordu. Bu silahlarla Türk karargâhını ve içindeki herkesi yerle bir edebilirdik. Çok şükür bu raddeye gelinmedi. Çünkü müttefikler birbiriyle savaşmazlar.”

Monk ayrıca gözaltındaki kötü muameleye ilişkin de, “müttefik bir ülkenin askerlerine yapılması gereken muameleyi yaptık, saygıda kusur etmedik” şeklinde ilginç bir savunma yapıyordu.

Ancak serbest bırakılan Türk askerleri ve sivillerin bileklerindeki ve vücutlarının bazı yerlerindeki izler Monk’u yalanlıyordu.

Monk, turuncu tulum ve çuvalı da standart bir uygulama olarak nitelendiriyordu. Evet haklıydı, bu ABD için standart bir uygulamaydı fakat ancak ve ancak suçlular için geçerliydi.

ABD bir tek vatandaşının bile başına böyle bir hadise gelmiş olsa bunu savaş sebebi sayabilecek bir ülkeydi. Ancak Türk askerine, hele ki müttefik ülke olan Türkiye’nin askerlerine yapılan bu onur kırıcı davranış, gerek savaş hukuku, gerekse özel hukuk kurallarını altüst ediyordu.

4 Temmuz 2003 günü Kuzey Irak’ta, Süleymaniye’de yaşanan çuval olayının kilit ismi, dönemin Genelkurmay Başkanlığı eski Harekât Başkanı emekli Korgeneral Köksal Karabay, Habertürk Televizyonu’nda Basın Kulübü programına katılarak ilginç açıklamalarda bulunmuştu. Karabay olayı, bir saat sonra Özel Kuvvetler Komutanı Tümgeneral Sadık Ercan’dan öğrendiğini belirtiyor ve bunun üzerine de kendisinin Genelkurmay Başkanlığı’na haber verdiğini ifade ediyordu.

Karabay, Türk askerinin neden ateş etmediği konusunda da şunları söylüyordu: “Bizim Tim Komutanımız neden ateş edilmediğini Amerikalı General Slyvester’a açıklamıştı. Amerikalıların gerçekten teknik imkânları çok güçlü olabilir. Ama o kadar acemice giriyorlar ki sokağa, ateş emri verilse 60-70 Amerikan askeri ölürdü. Bizimkiler de ölürdü. Ama sonuçta iki ülke arasında öyle bir yara açılırdı ki, bu kolay kolay kapanmazdı. Bu nedenle ateş emri verilmedi.”

Karabay, Türk askerinin korktuğu iddialarına da sert çıkıyordu: “Ölümden korktukları için ateş etmedikleri iddiası yanlış. Bu çocuklar

defalarca ölümden dönmüşlerdir. Hepsi de kahraman arkadaşlardır. Memleketleri için canlarını vermekten asla korkmazlar. Canlarını seve seve feda ederler. Bunlar (Amerikalılar) bizim müttefikimiz. O binaya daha önce de gelmişler, oturmuşlar, konuşmuşlar, çay içmişler. 'Bir müttefikin böyle bir kalleslik yapabileceğini tahmin etmedim' diyor bizim Tim Komutanı. Bundan daha açık nasıl ifade etsin."

2003 yılında önce 1 Mart tezkeresinin reddi, ardından çuval kriziyle Türkiye ile ABD arasındaki ilişkiler sıkıntıya girmişti. İlişkilerin normalleştirilmesi konusunda yeni adımlar atılıyordu ve bu adımları da yine Türkiye atıyordu. 1 Martta tezkereyi reddeden Türkiye Büyük Millet Meclisi, aylar sonra, 7 Ekimde yeni bir tezkereye geçit vermişti. Bu tezkereye göre hükümet, Irak'a asker gönderip göndermeyeceği, gönderirse ne kadar göndereceği konularında karar verme izni almıştı.

Tezkerenin kabul edilmesine en çok sevinen Türkmenler olmuştu. Yıllardır baskı ve zulme uğrayan Türkmenler için Türk askeri kurtuluştur.

Tezkerenin uygulanmasıyla ilgili görüşmeler sürerken, Irak'taki Kürt gruplardan da çatlak sesler gelmeye başlamıştı. Tabii bölgede Talabani ve Barzani'nin etkinliği de Türk askerinin gelişyle zayıflayacaktı. Kürt liderler bunu göze alamazdı. Onun içindir ki Kürt liderler ABD yönetimini Türk askerinin Irak'ta görev yapmaması konusunda ikna etmeye çalışıyordu.

Türk askeri Irak'ta istenmiyordu. Ancak ABD kararlılıkla görüşmelere devam etti. Ta ki Irak'taki Türk Büyükelçiliği'ne bomba yüklü araçla intihar saldırısı düzenlenene kadar.

ABD Dışişleri Bakanı Colin Powell, Türkiye'nin asker göndermesini istediklerini ancak bazı zorlukları aşmaya çalıştıklarını açıklıyordu. ABD Savunma Bakanı Rumsfeld ise asker gönderme kararında Irak Hükümet Konseyinin de onayı olması gerektiğini ifade ederek, tezkerenin gidişatı konusunda pek de olumlu sinyaller vermiyordu. Gelişmeler üzerine Erdoğan'dan, "Irak'a asker gönderme konusunda çok da arzulu değiliz" açıklaması gelmişti. Bu açıklamanın ardından ABD'den de benzer açıklamalar geliyordu.

Yaşananlar yeni tartışmaları da beraberinde getirmişti. Ne olmuştu da görüşmeler bu hâle gelmişti? Türk askerini Irak Savaşı öncesinde Irak'a sokmaya çalışan ABD şimdi neden isteksiz davranıyordu? Bu talep ABD'den gelmemiş miydi? Bu sorulara gelen cevaplar çok çelişkiliydi. Rumsfeld asker göndermeyi Türkiye'nin kendisinin istediğini, Erdoğan ise talebin Amerika'dan geldiğini belirtiyordu.

Bu çelişkilere, tezkerenin Meclis'ten geçtiği tarihten tam bir ay sonra, 7 Kasım'da Türkiye nokta koyuyordu. Hükümet, Meclis'ten aldığı yetkiyi kullanmayacağını açıklamıştı. Türkiye için rahatlatıcı bir gelişmeydi bu kesinlikle. Ancak bu kararda kesinlikle Kürt grupların payı büyüktü. Yaşananlar Özerk Kürt yönetimlerin artık bölgede karar mekanizmasını nasıl değiştirdiklerini gösteriyordu.

Çuval Kime Ne Getirdi?

Dönemin Genelkurmay Başkanlığı Harekât Başkanı Korgeneral Köksal Karabay'ın, Süleymaniye baskını sebebiyle orgeneralliğe terfi edilmediği ileri sürüldü. YAŞ'ta görev süresi uzatıldığı hâlde emekliliğini isteyen Karabay, iddiaları şöyle değerlendirdi:

“Askeri Şura Toplantısı öncesi terfi etmemem durumunda istifa edeceğimi açıklamıştım. Terfi ettirilip ettirilmem Genelkurmay Başkanı'nın takdirdir. Ona saygı duyarım ama 'o dönemin Genelkurmay Başkanı ile uyuyor muydunuz?' dersiniz 'hayır' derim. Bu da normaldir. Kuzey Irak'ta yaşanan olayla benim terfimin olmaması arasında bir ilginin olduğunu sanmam.”

Amerikalı komutan Albay Mayville ise Türkiye'nin talebine rağmen görevinden alınmadı. 1991'deki 1. Körfez Savaşında da Kuzey Irak'ta görev yapan Mayville, normal hizmet süresinin sonuna kadar bölgede kaldı ve 1 yılın sonunda tayini çıkarak, İtalya'ya gitti.

Çuval baskını, bu olaya tanıklık eden bazı kişilere de yaradı. Bunların başında baskında gözaltına alınan iş adamı Deniz Türkkan geliyor. 2003 yılı öncesinde ABD'den iş alamadıklarından yakınan Türkkan, 2004'ten bu yana ise aldıkları ihâlelerin toplamının 300 milyon doları bulduğunu belirtiyordu. İş hayatında aldığı milyon dolarlık işlerden dolayı olsa gerek, Türkkan çuval olayını unuttuğunu söylüyordu.

Baskında Amerikan askerlerinin tercümanlığını yapan Tuncay Çelik ve Savaş Dalkılıç ise vatan haini ilan edildiklerini iddia ederek ABD'den sığınma talep ettiler. Amerikalı yetkilileri ikna eden Çelik ve Dalkılıç, kısa sürede siyasi iltica hakkı aldılar.

Irak'ta kendilerini izinsiz olarak çalıştırdığı ve can güvenliklerini tehlikeye attığı gerekçesiyle Titan adlı Amerikan tercümanlık şirketini dava eden Çelik ve Dalkılıç, Amerikan mahkemesi tarafından haklı bulundu. Şirket, tazminat ödemeye mahkûm oldu.

Bu parayla San Diego'da Talya adlı bir gıda şirketi kurdular ve bir sosisli sandviç dükkânı açtılar. Amerikalılar arasında çok popüler hâle gelen restoran, bölgedeki yemek siteleri tarafından 4 yıldızlı skorlarla değerlendirilince ününe ün kattı, önünde kuyruklar oluşmaya başladı.

Çuval olayının ardından tartışmaların sonuçlarının ne getirdiği yönündeki sorular cevap bulmamışken, bu süreçte en çok ses getiren olay ise şüphesiz 'Kurtlar Vadisi Irak' filmi oldu. Türk televizyon kanallarının fenomen dizilerinden Kurtlar Vadisi'nin ekibi 2006 yılında konuyla ilgili bir sinema filmi çekti. Kurtlar Vadisi: Irak' filminde Polat Alemdar, Amerikalıların başına çuval geçirerek film sahnesinde de olsa intikam almıştı. Bazı kesimler filmin sadece Türkleri duygusal olarak rahatlatmak amacıyla çekildiğini söylerken, bazıları da bunu 'çuvalın intikamı alındı' şeklinde yorumladı. Çuval olayının ardından Amerikan karşıtlığı doruk noktasına ulaşırken, "Kurtlar Vadisi: Irak" filmi Amerika'da büyük tepki uyandırdı. Filmin bu ülkede gösterimi yasaklandı. Türk halkı ise öylesine kızgındı ki, film gişe rekoru kırdı.

Film öncesinde yine Irak sınırında bir grup ABD askerinin Türk askerleri tarafından gözaltına alındığı ve başlarına çuval geçirildiği haberi basında yer almıştı. 'Çuvalın intikamı' başlıklı habere ABD'li komutandan yalanlama gelmişti.

Kurtlar Vadisi filmindeki sahneler ise tartışmalara yeni boyutlar getirdi ve gerçekliği tartışıldı. Genelkurmay Başkanlığı eski Harekât Başkanı emekli Korgeneral Köksal Karabay, tartışmalara nokta koyabilmek amacıyla şu açıklamayı yapıyordu:

“Kurtlar Vadisi filmi bir kurgudur. Böyle bir telefon hiçbir zaman gelmedi. Köşe yazarları ‘ateş etmeyin’ emrini benim verdiğimi yazdılar. Eğer bunu kanıtlarlarsa ben Taksim Meydanı’na çıkar, alnımın ortasına kurşun sıkırım. Bana sorulsaydı ‘ateş açın’ emrini verirdim.”

Bir dönem Rusya’ya karşı Washington’dan Ankara’ya çekilen kırmızı hatlardan bahsedilirdi. Böyle bir teknolojiyi hayal edemediğimiz dönemde, iki ülkenin üst düzey yetkilileri bir dakika içerisinde birbirlerine kırmızı hatta ulaşabiliyordu. Bu görüşmeleri kimse bilmezdi. Nasıl oldu da teknolojinin bu kadar geliştiği, uydularla bombaların yönetildiği, bombalanan cadde ve sokaklardaki insanların bayan mı, erkek mi olduğunun anlaşılabildiği bir süreçte Türk askerleri 57 saat gözaltında kalabilişti? Öyle ya, iki müttefik ülkeydi söz konusu olan.

Süleymaniye baskınıyla Amerikan çuvalı 70 milyonun başına geçirildi. Bilinen şu: Türk askerlerinin suikast girişiminde bulunacağı yönündeki iddialarla ilgili, Amerika ortaya tek bir kanıt dahi koyamadı. Ne bu iddialarla ilgili, ne de Türk askerinin başına geçirilen çuvala ilgili Türkiye’den özür dilemedi. Türk askerinin, dolayısıyla Türkiye’nin onuru kırıldı. ABD’nin Irak’a özgürlük ve demokrasi yalanıyla çıktığı yolculukta, yaşananlardan Türkiye de nasibini en ağır şekilde almış oldu. Türk halkının ve askerinin yüreğinde derin izler bırakan çuval olayı yıllar geçmesine rağmen unutulmadı ve unutulacağı da benzeriyor. İki ‘sözde’ müttefik ülke arasındaki ilişkiler de eskisi gibi olmayacak.

Tüm bunların ötesinde, çuvaldızı kendimize batırıp öz eleştirimizi ülke menfaatleri paralelinde yapmaz ve politikalarımızı gözden geçirmezsek; 1. Körfez Savaşı sonrasındaki Muavenet Zırhlısı olayını (1992) unutturan Süleymaniye baskını (2003), yerini yeni şoklara bırakabilir.

Gözden çıkarılmak ve gözden çıkarılmayacak kadar vazgeçilmez olabilmek. Ya da hiçbir zaman başkasının gözüne girme gibi bir derdiniz olmadan başı dik, güçlü ve itibar sahibi olabilmek! Olmak ya da olmamaktan öte mesele sanıyorum; bu!..

İKİNCİ BÖLÜM

“ERSAN’IN ARDINDAN...”

- Meslektaşlarının Kaleminden Ersan Karaoğlu -

ERSAN'IN ARDINDAN

- Meslektaşlarının Kaleminden Ersan Karaoğlu -

“Hayata Her Zaman Pozitif Bakardı”

Ersan ile İhlas Haber Ajansı'nda iki yıl birlikte çalıştık. Ben yazılı haberler servisinde gece çalışırken, O da istihbarat servisinde görev yapıyordu.

Ersan'ı iyi gazeteciliğinin ötesinde, çalışkanlığı, dürüstlüğü ve alçakgönüllülüğü ile tanıdım ve hep de öyle anacağım. O, arkadaşlarına karşı vefakâr bir dosttu.

İHA'dan ayrıldıktan sonra Ersan ile birlikte bir iş görüşmesine gidecektik. Yeni aldığı arabasıyla buluşacağımız yere gelirken maddi hasarlı kaza yapmıştı. Kazada hiç suçu yoktu. O ise buna rağmen hiç kaza olmamış gibi güler yüzü ve sâkinliğinden taviz vermemişti. Görüşme, Ersan için biraz “pahalı”ya mal olmuştu, ama o yine çoğumuzun yapamayacağını yapmıştı. Hayata her zaman pozitif bakardı. Burada da öyle olmuştu.

Ersan, hayatının baharında ümitlerini, hayallerini, sevdiklerini geride bırakarak aniden aramızdan ayrıldı. Arkasında hoş bir seda bırakarak Kadir-i mutlak'a döndü. Bu iyi insanı hep duayla anacağız. Mekânı cennet olsun.

Ahmet Turan Söyler

“En Zor Haberim Oldun”

Ben bu kitabı herkesten önce gördüm, daha taslak hâlindeydi... Son muhabbetimizin konusuydu hatta. Bülten bitimi, uzun uzun konuştuk üzerine. Ersan Abim Irak fotoğraflarını gösterdi. Tek tek hikâyelerini anlattı. Gözleri parlıyordu o günleri hatırlarken... “Bir daha gider misin?” diye sordum. Önce “evet” dedi, sonra durdu; “Yok ya, kızım daha çok küçük... Bana bir şey olursa o ne yapar” dedi.

Son görüşmemiz oldu bu. Sonra ben izne ayrıldım. O Mısır’a gitti. 18’inde acı haber geldi. 20 Şubat sabahı da, şafak vakti Atatürk Havalimanı’nda buluştuk. Küçük bir kargonun içindeydi. Hiç istemediği bir şey yapmıştı aslında. Tuana’yı babasız bırakmıştı. Keşke yine olursa da o koltuğa; “Oldu mu bu yaptığın?” desem...

Bir sırrı daha paylaşayım sizinle. Arkadaşımız Funda Keskin’e gönderdiği son bir mail vardı Mısır’dan. Birkaç satır yazmıştı. İşte o mailde benden bahsetmişti. Son rüyasında görmüş beni. Onu anlatıyordu; omzuna uğur böceği konduğunu... Okuyunca tüylerim diken diken oldu... Ve o gün en zor görevlerden biri bana düştü. Ersan abimin haberini yazacaktım. Kilitlenip kaldım. Hayatımda yazdığım en kötü haberdi kuşkusuz. Çünkü onu, o an yaşadıklarını tarif edecek kelime yoktu ki...

Ersan Abimin verdiği haber fikriyle Türkiye Gazeteciler Cemiyeti’nin en iyi haber ödülünü aldım... Yılın gazetecisi seçtiler beni. Sahneden seslendim, duymuştur. Unutmadan; evlendim de. Herkes yanımdaydı, ama Ersan Abim yoktu. Bu yokluğu çok hissettim.

Arkadaşımdı, şefimdi, hepsinden öte; yürekten söylüyorum ki gerçekten abimdi... Ve ben Abimi çok özledim.

Atıl Ayaz (Fox TV Muhabiri)

“İyilik Meleği’nin Dünyadaki Hâli...”

Aslında onun arkasından bu şekilde bir yazı yazacağım hiç aklıma gelmezdi. Ersan için “iyilik meleği” sözleri bana göre çok az kalıyor. Dürüst, samimi, doğal, önemli değer yargıları olan, açık yürekli, başarılı ve azimli bir gazeteciydi Ersan. Başardığı işler sonrası attığı çığlıklar ve “çakk” diye bağışları yıllar geçse de kulaklarımdan hiç

gitmeyecek. Herkesin sırdaşı, dostu, abisi, arkadaşıydı o. En zor zamanlarımda maddi manevi her yönden yetişen ender kişilerden biriydi Ersan.

Hayatımda aldığım en acı haberdirdi onun ölüm haberi. Bu kadar sevilen, mütevazı, hayat dolu ve yaşama dâir bir sürü planı olan Ersan'a pek yakışmadı bu giysi. Keşke üzerinden çıkarıp atma imkanı olsa bu yakışsız kıyafeti. Keşke tuttuğunu kopartan tavrını "ölüm" karşısında da devam ettirebilseydi... Olmadı, o hepimizin varacağı sona daha erken gitti.

Çok çalışan ve önemli başarıları ismini yazdıran Ersan Karaoğlu'nun, kendisinden çok ailesine ve çevresine yardım etme planları vardı. Yardım yaparken de çoğu zaman kendini deşifre etmeyi tercih etmezdi o. "Bir kızım, bir evim, bir de arabam olsun başka da bir şey istemiyorum Aysun Abla" derdi hep. Keşke isteseydi...

Onunla çok şey paylaşmama rağmen, yıllar öncesine dönüp baktığımda unutamadığım tek şey, kendisinden sıkça duyduğum bu duasıdır. Kabul olan duasının içinde onun da olması, onu tanıyan gerçek dostlarının en büyük dileğidir bence. Mekânı cennet olsun.

Aysun Özpolat

"İki Farklı Ersan"

İhlas Haber Ajansı'nda tanıdım onu... Ben çömez bir muhabir, o ise kıdemli bir editördü. Çok iyi bir öğretmen, mükemmel bir arkadaş oldu. Sonra en yakın arkadaşlarımdan birinin eşi, eşiminse en yakın arkadaşı... Kaybedeceğimi hiç düşünmediğim, kaybettiğime en çok üzüldüğüm insan...

Ersan'ı düşündüğümde önce gülen bir yüz şekilleniyor gözümün önünde. Oysa son zamanlarda hiç de öyle değildi. Hâlâ küçük olsak da, biz büyüyorduk artık ve hiçbirimiz bundan on sene öncesinde güldüğümüz kadar çok gülmüyorduk. Bunu hatırladığımdaysa o yüz kayboluveriyor ve başka bir Ersan resmi beliriveriyor hayalimde... Kararlı, inançlı, azimli, yürekli, dik... Ve ben her iki Ersan'ı da çok öz-lüyorum... Mekânı cennet olsun...

Ayşe Çal Koyuncu (Editör, ACTAMEDYA)

“Ersan’ı Anlatmak ve Yazmak Zor”

“Ersan Karaoğlu. Çok genç yaşta, zamansız şekilde aramızdan ayrılan canım Kardeşim. İhlas Haber Ajansı ve Doğan Haber Ajansı’nda omuz omuza çalıştığım ve yokluğuna hâlâ alışamadığım canım arkadaşım. Hayatta olsaydı bu kitabı güle oynaya, imza günleri düzenleyerek çıkaracaktı belki de. Ama maalesef çok erken kaybettik onu. Belki birçok gazetecininki gibi eşine, Meral Karaoğlu’na düştü görev. Onun hazırladığı, ama ne yazık ki çıkartmaya ömrünün yetmediği kitabı basıyor şimdi.

Ersan’ın vefatı hâlâ boğazımızdaki düğüm gibi. Söz konusu o olunca insan anlatmakta, yazmakta o kadar zorlanıyor ki. Kitaba konu olan Türk askerlerinin başına çuval geçirilmesi olayı gibi onlarca habere imza attı Ersan Karaoğlu. Yurt içi ve yurt dışında zor şartlarda, savaş alanlarında görev yaptı. İşin kısası bu kitap için gerekli olan birikimi bazıları gibi oturduğu yerden, internetten araştırarak değil, savaş alanlarında, tabiri caizse kelle koltukta çalışarak yaptı.

Özlemimiz büyük, hep acı bir tebessümle hatırlıyoruz Ersan’ı. Hayat akıp gidiyor. Zamansız kaybetmenin acısı ise hâlâ içimizi kemirir. Bu kitabın basılacağını duyduğumda en çok sevindiğim şey, Tuana’ya; babasından çok güzel bir mirasın kalacak olmasıydı. Güzel kızı Tuana’nın da bayrağı devralacağı günleri görmek dileğiyle...

Bulut Mülhim (DHA Muhabiri)

“Güzel İnsandı”

Ersan Kardeşim için ne yazabilirim diye düşünüyorum epey zamandır. Yazdıklarımın onu tam olarak anlatması, eksik kalmaması için bu gayretim. Çünkü o dostluğuyla, samimiyetiyle, iyi niyetiyle, adam gibi adamlığıyla hepimizin sevgisini kazandı. Onu erken kaybettik ya da Cenab-ı Allah sevdiği kulunu yanına erkenden aldı. Güzel hayalleri vardı. Görev yerleri dolayısıyla ayrı kalsak da, zaman zaman telefonlaşır, projeler üzerine konuşurduk. Olsun; o bizlere güzel izler, güzel hâtıralar bıraktı. “Güzel insandı.” Aslında belki de bu iki kelime her şeyi anlatmaya yetiyor. Daha ne olsun ki, Ersan’ımız güzel insandı. Allah mekânını cennet eylesin...

Cemal Coşkun (AA Çanakkale Büro Müdürü)

“Cephede de Karargâhta da Başarılıydı”

Gazeteciliğin temeli kuşkusuz muhabirliktir. İyi bir muhabir masa başında, yani karargâhta görev aldığı anda aklı hep cephededir. Aslında cephe deneyimleri yöneticilikteki başarısına da yansır, ama o cephede tarifi zor başka bir keyif alır.

Ersan, işte buydu... Ve muhabirliğinin en büyük deneyimlerinden birini **‘Çuval Operasyonu’**nda yaşadı.

Bu kitap hem onun aziz hâtırasına, hem de biz mesai arkadaşlarına iyi gelecek.

Doğan Şentürk (Fox TV Haber ve Spor Genel Yayın Yönetmeni)

“Susmak ve Susamak!”

Hayat, senaryosuna itiraz edemeden oynadığımız oyun gibidir. Kimi oyun çok kısa sürse de hep anlamlı ve güzeldir. Ve gidenin arkasından ağlamak kolay, zor olan yazmak becerisidir. Çünkü, anlatmak istediğin asıl şey “kelimenin üstünde, cümlelerin altında” bir yerdedir. O ifadeye tam ulaşabilmek arzusuyla yazarsın, lâkin yazı bittiğinde ulaşmadığını görürsün.

Ersan, çalışma hayatında uyumlu, sessiz, sâkin ve dost canlısı olarak tanıdığım bir Kardeşimdi. Arkadaşları tarafından aranan ve sevilen bir kişilikti. Benim açımdan ise zor işlerde güvenilebilecek, mesleğine âşık bir gazeteciydi. İşte bu sebeptendir ki, Afganistan ve Irak gibi savaş bölgeleri de dâhil etrafımızdaki ateş çemberine defalarca girip çıkmış, çok güzel işler yapma becerisini göstermiştir.

Şimdi aklıma Ersan geldiğinde bir hüznün dağlar bedenimi ve susarım. Çünkü, susmaktan başka söylenecek söz, yapılacak iş kalmamıştır. Susmak ve susamak! Çölün içinde suda boğulmak gibidir. Hüzünlü ve anlaşılmaz.

Bu kitaba emek veren meslektaşımın da bildiği gibi, görevim gereği insanlara sürekli toplu e-mailler gönderirim. Ersan’ın ismi de bu adres defterinde bulunur. Her defasında “Gönderdiğiniz mail adrese ulaşamadı” mesajının gelmesi, benim için Ersan’ın ruhuna Fatihâ okuma zamanını gösterir. Başka bir açıdan bakarsak, hâlen ondan e-mail alıyorum diyebiliriz.

Ersan Karaoğlu, kısacık ömründe ve meslek hayatında çok önemli haberlere imza attı. Lâkin, Kuzey Irak'ta Türk askerlerinin başlarına çuval geçirilmesini dünyaya duyuran haberi, Türk milletine dünya üzerinde yaşadığı sürece unutamayacağı bir travma yaşattı.

O, mesleğinin hakkını vererek aramızdan ayrıldı. Buna rağmen bizlere bıraktığı en anlamlı iz, minik yavrusudur. Allah, eşine ve evladına güç versin. Dualarımız hep onunla. Mekânı cennet olsun.

Dursun Eker (FPA General Koordinatörü)

“Seni Unutmayacağız”

Ersan Karaoğlu...

Ustam, Abim, arkadaşım... Her şeyimizdi o bizim...

Bir daha dönmeyeceği Mısır seyahatinden önce beni yanına çağırdı. “Çıkışta seni eve ben bırakırım, tek gitme” dedi.

Arabaya bindik ve yol boyunca anlatmaya başladı. Meslekten bahsetti, öğütler verdi. Yapmamam gerekenleri sıraladı uzun uzun...

Çok şaşırmıştım, bir veda konuşması gibiydi... Sanki içine doğmuştu dönmeyeceği bir daha, hiç sevmeyeceğim Mısır'dan.

Veda eder gibi hiç susmadan anlattı durdu, hem mesleğe hem de hayata dâir. Vedalaştık sonra Mısır'da kendisine dikkat etmesini söyledim... Sonra o acı haber geldi, yıkıldık... İş arkadaşını kaybetmek aileden birini kaybetmek gibiymiş.

On kişinin oturduğu uzun bir masada yan yana otururduk, işte o kadar yakındık. Hani her insanın hayatında kırılma noktaları vardır. Ersan Karaoğlu'yla birlikte çalışmak da benim kırılma noktamdı.

Beni mesleğe kazandırdı, hep destek oldu, inandı. Ama ne acıdır ki ilk canlı yayıнімda yoktu. Ama bizleri bir yerlerden izlediğine eminim. Onu unutmadık, unutmayacağız...

Emre İzkübarlas (Fox TV Muhabiri)

“Samimiyet, Fedakârlık ve Cesâret...”

Ersan’la 2003’te Irak’ta tanıştık. Erbil’de kaldığım günlerde İHA ekibiyle, özellikle de Ersan’la zaman geçirme fırsatım oldu. Tüm olaylar boyunca Ersan her zaman soğukkanlılığı, dostluğu ve inancı ile ekibini bir arada tuttu. Ben tek başıma görev yaparken bana çok destek oldu. Zâten bu tür sıcak bölgelerde bizleri, bizler gibi habercileri ayakta tutan da, günlerce uyumasak da çalışacak gücü bulmamızı sağlayan da bu değil midir? Samimiyet, fedakârlık ve cesâret. Ersan da tam böyle bir adamdı.

Erhan Sevenler (AA Muhabiri)

“Başarılarını Anlatmadı, Başkalarından Dinledim”

“Ersan Kardeşimi rahmetle anarak başlayayım, her zaman olduğu gibi...”

İş ortamında sırt sırtaydık, iş çıkışı aynı araçta yol arkadaşıydık. Sırdıştık, kimseye anlatmadığımızı birbirimizle paylaştık. Bana “ihtiyar” diye seslenirdi. “Hayat kısa, hiçbir şeye üzülmeye değmez” derdi. Hemen her gün öğle yemeklerimizi birlikte yerdik. Yediklerime karışır, “Yaşın ilerledi, artık yediklerine dikkat etmen gerek” diye uyarırdı. Canı sıkıldığında söylediği “Allah’ım sana geliyorum” lafına kızardım. Hayalleri vardı, yapmak istedikleri. Ama zaman yetmedi ne yazık ki... Ve Allah yanına aldı. Mekânı cennet olsun...

Mesleki başarılarından bahsetmeyeceğim... Yazdığı kitabın konusu bile başarısının bir kanıtı... Güneydoğu’da, Kuzey Irak’ta tanıştığım meslektaşlarımın Ersan’ı sormaları, yaptıklarını uzun uzun anlatmaları da bunun ispatı. Alçak gönüllüydü, yaptıklarını anlatmazdı. Benim gördüklerimin yanı sıra, başkalarından da dinleyerek, daha birçok başarısı ve özelliğinin olduğunu öğrendim. Yaşasaydı, eminim daha birçok önemli habere imza atacaktı...

Yaşarken paylaştığımız birçok şeye, hayatını kaybettikten sonraki süreç de eklendi anılarıma. Beni en çok yaralayan ve unutamadığım anı da bu oldu. O acı haberi aldıktan sonra cenazeyi getirmek görevi bana verildi. İlk uçakla Mısır’a uçtum. Gece yansı Kahire’ye vardım, oradan da hiç beklemeden Sharm el Seikh’e devam ettim. Beni karşılayanlar otele

götürdü. Guruptaki arkadaşlarından rahmetli Ersan'ın hayatını nasıl kaybettiğini, son günlerini dinledim. Herkesin gözyaşları sel oldu aktı âdeta...

Ertesi gün, büyük gayretler sonucu cenazeyi alabildik. Hastanede, morgun kapısında beklerken bile bir umutla, inşallah Ersan değildir diye dua ettim. Karşıma geçip "ihtiyar nasıl işlettim hepinizi" demesini bekledim. Tabuta konmadan, yüzünü görmek istedim. Önce izin vermediler, ısrar edince yüzü açıldı. Ne yazık ki orada yatan Ersan'dı. Bu sahneyi de gördükten sonra dayanacak gücüm kalmamıştı ama ayakta kalmak zorundaydım. Ersan'ı bir an önce ailesine kavuşturmalıydım.

Arka koltukları yatırılmış otomobilin arkasına koyduk tabutu. Mısırlı iki şoför, ben ve Ersan... İş çıkışı her akşam evimize birlikte yolculuk yaptığım Ersan ile bu kez böyle bir yolculuk yapıyordum. Hem de yaklaşık 8 saat süren bir yolculuk. Sharm el Sheikh'ten, Kahire'ye kadar... Oradan da İstanbul'a birlikte uçtuk.

Güzel birçok anının yanında, işte böyle acı bir anı bırakıp gitti bizi Ersan.

Onu yazmak bir kitaba sığmaz... İyiliğini herkes biliyor. Bize yaptığı en büyük kötülük, erkenden bırakıp gitmek oldu... Ruhu şâd olsun, nur içinde yatsın, mekânı cennet olsun..."

Erol Candabakoğlu (Fox TV Editörü)

"Kartallar Yüksek Uçar"

Sevgili arkadaşım Ersan. Uzun yıllar birlikte çalıştık. O, hem iyi bir iş arkadaş, hem de iyi bir dosttu benim için. Maalesef aramızdan çok erken ayrıldı. Önemli işlerde şirkette sabahladık. İşten erken çıktığım bir gün, "Ne de olsa gece geri geleceksin!" dedi ve o akşam cezaevi operasyonlarının düzenlenmesiyle birlikte saat 03.00'te şirkete geldiğimde, "Ben sana dememiş miydim, boşuna eve kadar gittin" diyerek karşıladı beni. Sabahın 06.00'sında şirkette lahmacun yiyerek bir ilke imza attık. Bunlar onunla paylaştığımız anılardan sadece birkaçı.

Her zaman gönlümüzde olan Ersan'ın adı, bu kitapla bir kez daha yaşatılacak. Mekânı cennet olsun. Yazımı onun dilinden düşmeyen şu ifadeyle bitirmek istiyorum: "Kartallar Yüksek Uçar."

Esra Yargıcı Şimşek (İHA Görüntülü Haberler Müdürü)

“Uzaktık, Ama Anı Hissettiriyordu”

“Ersan Kardeşimin örnek aldığı çok özelliği vardı. Özellikle tevekkül sahibi olması bende saygı duyma hissini uyandırır. Kuzey Irak’ta birlikte görev yaptığımız dönemdi. ‘11 askerimizin başına çuval geçirilmesi’ istihbaratını aldığımızda hava kararmaya yüz tutmuştu. Olay yeri, bulunduğumuz yere 2 saatlik mesafedeydi. Canlı yayın ekibi olarak gitmemiz hem gece olması itibarıyla, hem de olayın sıcaklığını kaçırma ihtimalimiz açısından riskliydi.

Çok seri verilmiş bir kararla Ersan kamera ile acil taksi kiralayarak yola çıktı. Döndüğünde her zamanki gibi yaptığı haber ve çektiği görüntüleri izlerken cesaretini, olay ne kadar sıcak olsa da konuya hâkimiyeti, insanlarla iletişimi, olayın çok uzağında bile olsa anı hissettiriyordu.”

Faruk Söztutan (İHA Uplink Operatörü)

“Sesin Yankısını Yitirdi Mavi Sularda”

En iyilerimiz öldüler
Kalanlar daha ağır bir cezaya,
ölenlerin anısını ömür boyu sırtlarında taşımaya
ve küçük hayat mücadelesi ile uğraşmaya mahkum edildiler...

Kimimiz yükümüzü ölenlerin yıldızlı serüvenlerini küçük
canlandırmalarla hafifletmeye çalıştık
Unutulmasınlar diye fotoğraf albümleri çıkardık
Türküler söyledik hiç durmadan
Onlardan, eski günlerden bahsettik...

Nafile, yük çok ağırdı
Ölenler öldükleriyle kalmamışlardı,
geride bıraktıkları anılarıyla her gece ziyaret ettiler hayatlarımızı
Biz de mecburen hayata döndük yüzümüzü...
Ersan’ım, kardeşim
Durgun bir denizle, yanan bir yürek arasında bıraktın beni

Deniz sıçradı üzerine tuza, yakamoza, maviye aldanıp gittin.
Şimdi gökyüzünde uçmak zamanıdır öyle mi?
Bırakıp gitmek var mıydı?
Şimdi başka dünyada şarkı söylemenin zamanı mı?

Sevdiklerinden, doğup büyüdüğün topraklardan çok
uzaklarda bir yerdesin.
Sesin yankısını yitirdi mavi sularda
Kıvrılıp yüreğinin içine büzüldün, kıvrandın
Kanadın, bir dost aradın
Gözlerin, sözlerin çaresiz kaldı...
Uzun ince bir ah gibi, bir sızı gelip saplandı kalbinin tam
orta yerine burgulu bıçak gibi
Ne kadar sevgi varsa kanadı içinde, ne kadar özlem varsa yandı...

Canım kardeşim, yüreğimin ağladığını hissediyorum
Acıların dehşetli dalgalarında yolunu yitirmiş bir gemi gibi
kalakaldın tanımadığın denizlerin ortasında
Şaşkın, bitkin, bir o kadar da çaresiz
Unuttun içindeki ışıkların beyazlığını
Bütün renkler siyaha çalmıştır artık
Dalgın dalgın bakarsın sulara
İçindeki bütün pınarlar kanamaya başlamıştır
Ve sessizce solarsın bir hazan yaprağı gibi
Tükenir nefesin, artık hüznün kokar mavi sular

Bırakıp gittin bizi öyle mi?
Şimdi göz pınarlarımdan akan damlalar, bir nehir gibi süzülerek
Kızıldeniz'in kızıl sularına karışıyor.
Daralıyorum, çıkıp bir dağ başına haykırmak istiyorum
Yüreğimde yanan ateşi söndüremiyorum
Kanadım kırık, yüreğim kan revan, kan revan
Nur içinde yatsın sevgili kardeşim...

Eyüp Karasakal (CNN Türk Editörü)

“Çuval Olayı Ona Kismet Oldu”

Bu gibi bir durumda çok şey yazamıyor maalesef sayfa sayfa haber yazabilen parmaklarımız. Onu kaybettiğimizi ilk duyduğün an, ne hissettiğimi bile hatırlayamayacak kadar üzüntüye boğulmuştum. Bir anda gözlerim Sarayburnu’ndan denize daldı. 2003 yılına Irak Savaşı’na gittim.

Birlikte uzun bir dönem Silopi’de savaş öncesi gelişmeleri takip etmiştik. İkimiz de aynı ekipte Irak’a gitmeyi çok istemiştik. İstedüğimiz de oldu. Bir süre sonra aynı ekipte Irak’a gittik. Ben Erbil’de, o ise Musul’da görev yapacaktı. Onu Musul’a bıraktıktan sonra Erbil’e döndük. Sürekli birbirimize ‘kuzen’ diye hitap ederdik. Zaten kardeş kadar yakındık birbirimize.

Bir gün Musul’da isyan çıktı ve biz de Ersan’a takviye için olayların çıktığı yere gittik. Musul’a vardığımızda büyük bir kaos vardı. Merkez Bankası ve resmi binalar ateşe verilmiş ve bir meydanda isyan devam ediyordu. AA’dan Erhan Sevenler ile birlikte isyanı takip ederken saldırıya uğradık. Ben sırtımdan yaralandım ve otelede gözümü ilk açtığımda Ersan’ı gördüm. Yine her zaman olduğu gibi espiyle birlikte, “Kuzen, hesapta bana takviye olmaya gelmiştin, ben burada başında bekliyorum” diyerek gülüyordu.

Aradan bir süre geçtikten sonra Türkiye’ye dönüş vaktimiz gelmişti. Beni değiştirecek ekip erkenden gelmiş, ancak Ersan’ı değiştirecek ekip henüz Irak’a gelmemişti. Onu değiştirecek ekip de sanırım bir hafta sonra gelecekti. Bir an önce Türkiye’ye dönme isteğiyle Ersan’ı Irak’ta bırakıp dönüş yoluna geçtim. Tam Silopi’ye varmışken telefonum çaldı. Arayan Ersan’dı. Türk askerinin başına çuval geçirildiğini söyleyerek şakayla karışık geri dönmemi istedi. Ben de “Kuzen, kusura bakma ama hiçbir güç beni oraya geri getiremez” dedim ve evime doğru yol aldım. İşte çuval olayından hafızamda kalan bir not.

Felat Bozarslan (DHA Muhabiri)

“İnce Düşünürdü”

Rahmetli Ersan, “Anlatsan ansiklopedi olur” tarzında arkasında çok güzel işler ve ilişkiler bırakmayı beceren nadir insanlardan biriydi.

Benim, Ersan'ın Mısır'a gittiğinden haberim yoktu. Akşam saatlerinde cep telefonunu aradım. Uzun zamandan beri görmemiştim. Ertesi günkü programını öğrenip ona göre ziyaret etmeyi düşünüyordum. Sesi hâlâ kulaklarımda. "Müdür ne yapıyorsun?" diye açtı telefonu. "Kardeşim iyiyim. Bu kadar da vefasızlık olur mu, neden aramıyorsun?" diye serzenişte bulundum. "Ben de seni özledim Abi ancak şu an Mısır'dayım. Gazeteci arkadaşlarla birlikte geldik. Şu anda kabile hâlinde geziyoruz. Biraz buraların tadını çıkarayım" dedi.

Ben de kendisine şaka ile karışık, "Kardeş sen oralarda keyif çat, biz sürünelim. Bu arada Mısır telefonunun faturası da bize geçsin" deyince kahkaha attı. Sonra vedalaşıp telefonu kapattım.

Aradan 5 dakika geçmeden telefonum çaldı. Baktım rahmetli arıyor. "Müdür kusura bakma, laf kalabalığında sormayı unuttum. Benden bir isteğin mi var, yapabileceğim bir şey var mı?" diye sordu. Ben de kendisine, "Kardeş sağ ol, sadece özledim. Gelince çay içelim, sohbet ederiz" dedim. Bana, "Kismet olursa pazar akşamı dönüyorum. Gelince ararım ailecek bir araya gelelim. Epey zaman oldu görüşemedik. Ben havaalanına inince seni ararım, haberleşir, görüşürüz inşallah" demişti.

Ertesi gün saat 11.00 sıralarında internette haberlere bakarken "Fox Tv'nin acı kaybı" haberini görünce beynimden vurulmuşa döndüm. Meğer rahmetli yüce rabbimin emanetini teslim etmiş.

Onu her pazar günü gelecekmış gibi bekleyeceğim ve hâtırasını yaşatmak için elimden geleni yapacağım, ta ki kavuşacağımız güne kadar. Nur içinde yatsın.

Fırat Aydınay

"Can Kardeşim, Mütevacı... Mütebessim...

Adam Gibi Adamdı..."

Nereden başlayıp, neyi, nasıl anlatacağımı bilemediğim anlardan biri, Ersan Karaoğlu'nu anlatmak.

Ersan ile İstanbul'da İhlas Haber Ajansı'nda stajyer muhabir olarak çalıştığım dönemde tanışmıştık. Ersan, istihbarat servisinde editörümüzdü. Kendisine gelen haberleri düzenler, muhabir ve ka-

meramanları yönlendirirdi. Ersan, çalışkanlığı, azmi ve ahlaki ile isminden söz ettiren, gelecek vadeden bir isimdi.

Zorluklar içinde okumuş, okurken hep çalışmış, yılmamış, hayata hep pozitif bakarak umutları ve hedeflerinin peşinden koşmuş bir kardeşimizdi. İş hayatındaki takdire şayan yapısının yanı sıra, kişilik olarak da bizlere örnek olmuş, ahlâklı, dürüst, güler yüzlü, mütevazı bir insandı.

Askerlik için Erzurum'a gelmişti. Ben de Atatürk Üniversitesi'nde okuyordum. Çoğu zaman olduğu gibi yine soğğun hâkim olduğu bir akşamda onu Dadaşkent'teki birliğine teslim etmiştim. Helalleşip yanından ayrıldım. Bir hafta sonunda, yanında birkaç arkadaşı ile öğrenci arkadaşlarımla kaldığım evimize gelmiş, 10'a yakın genç hep beraber yer sofrasında yumurtanın ağırlıkta olduğu bir menü ile karnımızı doyurmuştuk. Onlar askerlik anılarını, biz ise okulda yaşadıklarımızı anlatıp gülüp sohbet etmiştik.

Askerliğini bitirip tekrar İstanbul'a döndü. Ben de okul ve askerliğin ardından İstanbul'a döndüm. Hâlen çalışmakta olduğum Doğan Haber Ajansı'na girmeme vesile olmuştu. Ben muhabir, o editörümüzdü.

Ersan, kendisinde ve çalıştığı mesai arkadaşlarında, haberin ve haberciliğin getirdiği stresi en az düzeye indirebilen, soğukkanlı, ileri görüşlü bir yapıya sahipti. İnsanların fiziki-psikolojik yeterlilikleri ve işin yapılabilirliğinin üst limitini dikkate alarak, birlikte iş ürettiği insanlara pozitif enerji veren profesyonel bir editördü. Onunla çalıştığım hiçbir haber beni yormadı.

İş dışında da çok kez görüştük. Planlarından, hayallerinden, sevinç ve hüzünlerinden bahsederdi. Kızını anlatırken gözleri parlardı. Karşısındakini sonuna kadar dinler, bir kardeş, ağabeyi gibi hasbihâl ederdi. Sohbeti, insanın zihninde tat bırakırdı.

DHA'dan FOX Haber'e geçişine sadece kendisi değil, onu seven herkes sevindi. Yeni bir sayfa açtı hayatına ve hedeflerini daha üst noktalara taşıdı. Güzel işler yaptı, yapacaktı da...

Vefatından 15 gün önce bizleri ziyarete gelmişti. Sohbet edip, dertleşmiştik. İHA için 2003'te Irak'ta görev yaptığı sırada yaşanan

ve an be an takip ettiği “Çuval olayı” olarak anılan Amerikan askerlerinin Süleymaniye’deki Türk karakoluna baskınları ve askerlerimizimizin başlarına çuval geçirdikleri hadiseye dâir yaşadıklarını bir kitapta toplamaya çalıştığını, bu kitabı bitirmek için uğraştığını söylemişti. Fazlasını kitabında bulacağımızı söylediği ‘o anlar’ı anlatırken yine aynı haberci heyecanı vardı yüzünde.

Bunlar ve daha niceleri... Yakınlarımdan hayatını kaybedenler oldu, üzüldüm elbette ama bu bambaşka oldu. Can kardeşim Ersan Karaoğlu... Tertemiz kalbi, yığınla umutları ile hayata güler yüzle bakan adam gibi adımdı. İnançlı, çalışkan, ahlâklı, dürüst ve yapıcı kişiliği ile örnek bir hayatı oldu. Tam ‘her şey yoluna girdi, sıkıntılı ve zor yılların ardından Ersan hak ettiğini almaya başladı’ derken, aramızdan ayrıldı.

Geride Tuana’sı, gözü yaşlı eşi-ailesi ve onu hayır ve dua ile yâd eden insanlar bıraktı. Her ne zaman ne yaptıysa hep mütevazı, hep mütebessim oldu. Canım Kardeşim... Mekânı cennet olsun...

Galip Eraydın (DHA Muhabiri)

“İnsanlardan Umut Kesmemeyi Öğretti”

“Vicdan” denilen duygunun kaybolduğunu düşündüğümüz bir dünyada tanıdık onu. Ersan Karaoğlu yaptıklarıyla bana insanlardan hiçbir zaman umudu kesmemek gerektiğini öğretti. Hep verici oldu, hiçbir zaman fazla istemedi. Her zaman genç meslektaşlarının arkasında durabilmek için çırpındı durdu. Onu daha mesleği adına çok şey yapabilecekken kaybettik ama bu eseri ile bir kez daha kalbimize ve aklımıza kazıyoruz.

Gökhan Kayış (Fox TV Muhabiri)

“O, Olmasını İstedğim Abimdi”

Deli gibi yağmur yağıyor, İstanbul’da sel üstüne, sel... Bir habere gidiyorduk ama yol kaygandı, kaza yaptık. Önde oturuyordum ve emniyet kemerim takılı değildi. Yüzümü cama patlattım, burnum kırıldı. Olay yerine yakın bir poliklinik vardı, oraya götürdüler beni hemen.

Ersan Abiye haber verilmiş tabii. O da hemen arabaya atlayıp kaza yerine geldi. Arabanın hâlini görünce başlamış bağırmaya “Gülşah nerede” diye. Hatırlıyorum o sesini... Hemen başka bir hastaneye götürmek için beni çıkardıklarında kapıda görmüştü, sarılmıştı. “Sana bir şey oldu diye çok korktum. Sensiz ne yaparım ben deli” dedi. Ha ağladı ha ağlayacak. Onun yerine ben ağladım. O benim müdürümdü, şefimdi. İşini örnek aldığım bir haberci, karakterini örnek aldığım bir insandı ama aynı zamanda o benim hep olmasını istediğim abimdi.

Ameliyata girdim, o vardı. Çıktım, yine o vardı yanımda. Şimdi yok. Asıl ben ne yapacağım onsuz?

“Mekânı cennet olsun” diyeceğim fakat biliyorum ki cennette olacak. Çünkü o cennete gitmezse eğer kimse gidemez. Bir de çok özledim abimi...

Gülşah İnce (Ersan Karaoğlu'nun çırağı, Fox TV Muhabiri)

“Ersan’daki Cevheri Anlamamak İmkânsızdı”

Gülümsemenin en güzel yakıştığı dostum, can arkadaşım Ersan
Gönlü güzel, yüzü güzel kardeşim
Yavaş yavaş uzaklaşıyorsun
Ellerde, gönüllerdesin, gidiyorsun
Gelemiyorum, sana gelemiyorum
Ellerde gidiyorsun.

‘İşim yüzünden geledim’ diyorum
Hafifçe gülümsüyor, el sallıyorsun.
Ankara’da bir yerlerde,
uçsuz bucaksız çiçekler içinde yüzüyorsun
Sana gelmek istiyorum, haykırıyorum
Dönüp tekrar el sallıyor ve daha uzaklara gidiyorsun

İçim acıyor Ersan, kızma ama içim acıyor
Şöyle sol tarafım dostum, sol tarafım ağrıyor
Ama sen sağ yanımdasın
Şiirler ile süslemek isterdim seni özene bezene
Zifin çiçeklerini bilir misin?
Sapsarı deriz, yumak yumak

Trabzon dağlarında,
Sümela dağlarında
İşte o çiçeklere sardım seni düşümde kardeşim

Gözlerim dolu dolu ve penceremdeki minik serçe misali uçup gittin.
Işığa git diyorum, ben de geleceğim, ışığa git!
Ve dönüp gidiyorsun beyaz kelebekler gibi
Gülümsüyor, el sallıyorsun, gidiyorsun.

Doğan Haber Ajansı'nda tanıdım Ersan Karaoğlu'nu... Sürekli yüzünde ince bir gülümseme vardı ve sürekli bir gayret içinde, işi ile ha bire mücadele içinde idi. Kısa sürede sevdim Ersan'ı. Zira biz eğitimciler insan sarrafıyız. O işindeki profesyonel tavrı ve aldığı doğru kararlar ile Türkiye ve Dünya üzerine, politik ve ekonomik yapılanmalardaki dalgalanmalar üzerine söylediği tüm fikirler ile güzel bir çocuktuk, Kardeşimdi. Kısa sürede hayata bakışı, insanlara bakışı, işine bakışı ile kendini çok sevdirdi.

Doğan Haber Ajansı'ndan Fox TV'ye geçti ve doğal olarak bu güzel insan hemen kariyerinin en güzel yerine getirildi. Zira bu güzel insandaki cevheri anlamamak, değerlendirmemek imkânsızdı. Ve bu kararı alanlar da yanılmadıklarını kısa sürede anladılar. Zira Ersan Karaoğlu haber alanında bulunduğu servisi bir iki basamak üst konuma getirmeye başardı.

Ama sevgili dostum Yaradanım tarafından da çok sevilirdi ki, daha fazla sabretmeden onu yanına aldı. Onu tanımaktan, ona dost, ona arkadaş, ona 'Kardeşim' demekten büyük onur duydum.

İlhan Parçalı (DHA)

"Kriz Yönetimi Mükemmeldi"

Ersan... En ufak kriz anında ortamı sâkinleştirmeyi bilen bir yapısı vardı. Kriz yönetimi algıları mükemmeldi. En özlediğim sözü; "Hayırlısı be İker'im."

O başarılı bir gazeteci, iyi bir eş ve babaydı. Nur içinde yatsın Ersan'ım...

İlker Özkap (24 TV Kameramanı)

“Adam Gibi Adamdı...”

Ersan Kardeşimiz, bizlere de örnek olan hayata bakışı ve pozitif düşünceleri ile tanıdığım ve çok da özlediğim bir dostum, mesai arkadaşım, sırdaşım. Bu zamanda insanın canını, malını, her şeyini emanet edecek kaç kişi tanırız ki? Hayatımız boyunca bir elin parmaklarını geçmez herhâlde. Biz bu insanlara artık arkadaştan öte, ‘kardeşim’ diye hitap ederiz. Ersan benim için böyle biriydi. İşine ve ailesine düşkünlüğüne ayrı bir paragraf açmak gerekir ama anlatmaya ne sayfalar, ne kelimeler yeterli olur. Kısaca bir anımı paylaşmak isterim.

Yıl 2003. Irak Savaşı devam ederken Musul’da beraber görevdeyiz. Harabeye dönmüş bir otelde kalıyoruz. Ersan Kardeşim her sabah erkenden kalkar, yüzünü yıkamadan laptopuna sarılır ve gündeme bakardı. “Bir sabah da kahvaltıdan sonra başla şu işlere” diye takılırdık kendisine. Musul’u tamamıyla ele geçirmek isteyen ABD savaş helikopterleri, basını da oradan atmak istiyordu. Savaş helikopterleri bir gün bizim kaldığımız otele saldırdı. Hepimiz yere yattık, sığınağa inmek için saldırının geçmesini bekliyorduk. O karmaşada Ersan Kardeşimizin sesi yankılandı “Herkes iyi mi?” diye. Bir anda gözüm Ersan’a takıldı ve Ersan’ın o anda bile fotoğraf çekmek için makinesine sarılışını gördüm. Bir yandan arkadaşlarının durumunu soran, bir yandan işini yapmaya çalışan adam gibi adamdı Ersan Kardeşim. Mekânı cennet olsun.

İsmail Aydoğdu (Fox TV)

“Özlediğim Gerçek Dostum İçin”

Hayat zor zanaat! Özellikle büyük kentlerde yaşamak çok zor. Çünkü dostun olmadığı yerde kalabalık pek bir şey ifade etmez. Hatta hiçbir şey ifade etmez. Etrafımız yüzlerce, binlerce insanla doludur ama küçük yerlerdeki sıkı ilişkiler yoktur. Kent, sıfatına yakışır bir şekilde dağıtmıştır dört bir tarafa dostları. Eğer gerçek bir dostunuz yoksa hayat iyiden iyiye çekilmez olur. Varsa mesafeler yakın olur. Gerçek dosta sahipseniz, yanında tüm insani duygularınızla var olabilirsiniz. Zavallı görünmekten korkmazsınız. Sizi asla değiştirmeye

çalışmaz ve yargılamaz. Aynı fikirde olmak zorunda değilsinizdir. Mutlaka ortak bir noktada buluşabilirsiniz. Ne olursa olsun köprüler asla atılmaz. Gece yarısı telefonunu çaldırdığınızda hiçbir şekilde rahatsız olmaz... Vardır mutlaka herkesin bir dostluk tarifi... Aklıma ilk gelenleri yazdım ben. Bu satırları yazdıran ise her daim rahmetle, sevgiyle ve duayla anacağım dostum Ersan Karaoğlu... Mekânı cennet olsun...

İsmail Bölükbaşı (Gazete Habertürk)

“Suya Yazı Yazmayı Başardı”

Sivas ona dar gelmişti. Ve bir gün, “Abi ben burada yapamayacağım” demişti. Kayseri’de kalması için ikna çabalarım boşunaydı. İsmail Güneş’i onun yerine bırakıp, Ersan’ı İstanbul’a göndermiştik.

Ersan Karaoğlu ile en son, helikopter kazasında kaybettiğimiz can dostumuz gazeteci İsmail Güneş’in cenazesinde görüştük. Cenazede bana, “Şimdi o helikopterde ben olacaktım. Değil mi Abi?” dedi.

Ve yaklaşık bir yıl sonra da Ersan’ı kaybettik.

Gazetecilik suya yazı yazmaya benzer. Bugün yaptığın haber, ertesi gün ömrünü tamamlamıştır. Her gün yeniden başlar, yeniden yazarsın... Yıllar da geçse unutulmayacak haberlere ancak, hırslı, başarılı, mesleğini seven gazeteciler imzasını atar. Ersan mesleğini çok seven, gazeteci gibi yaşayan başarılı bir insandı ve unutulmayacak haberlere imzasını attı, ölümüyle de tüm sevenlerin gönlüne...

İsmail Oral (Kanal K Genel Müdürü)

“Soğukkanlı ve İşine Düşküdü”

Irak’ta savaş yerini direnişe bırakmıştı. Bizler de tatlı bir görev değişimi heyecanı yaşıyorduk. Ersan muhabir olarak Irak’ın kuzeyine gelmişti. Bizim değişim süremiz de birkaç ay sarkmış, Ersan gelmeden önce Musul’a geçmiştik. Ama ortam biraz gergindi. İlk isyan ateşinin yandığı şehir olan Musul’da Ersan’la iki gece geçirdik. Ersanların bulunduğu otel Amerikan askerlerince taranmıştı. Anadolu Ajansı’ndan

Erhan Sevenler, İhlas Haber Ajansı (İHA) ekibinden Tamer, İsmail Aydoğdu, Mustafa Karaca ve ben canlı yayın aracılığıyla nehrin karşı tarafında sabahlamıştık. Musul'da Ersanların çektiği görüntülerin canlı yayın aracından geçilmesi ve hızlı bir şekilde televizyon kanallarında yayınlanması Amerikan askerlerini kızdırmıştı. Bizi arıyorlardı. Otelcilere baskı uyguluyorlardı, otel sahipleri de bizi otele çıkarmak istiyordu.

İki gün daha Musul'da kalmayı başardık. 48 saat çok uzun sürmüştü, çok zor geçmişti. Sonunda şehri terk edip daha kuzeyde, ofisimizin bulunduğu Erbil'e geçti. Amerikan askerlerinin bu kadar sert karşılık verdiği ve bu kadar şaşkına döndüğü ilk olaydı bu. Daha sonra Musul'a, Tellafer'e, Kerkük'e birlikte birçok kez gittik. Çok haber yaptık. Petrol boru hatlarına sabotajdan Musul'daki gösterilere kadar birçok habere imza attık. Ersan'ın bu süreçteki soğukkanlılığı, olaylar sırasında haberi, fotoğraf çekmeyi ve görüntü almayı ihmal etmemesi beni çok etkilemişti.

O gerçekten işiyle yaşayan, işini çok iyi yapan bir gazeteciydi. Onunla çalışmak tüm ekip arkadaşları için bir fırsattı, büyük bir rahatlıktı. Biz kameramanların en büyük problemi muhabirlerin kameramanını korumaması, kollamaması diyebiliriz. Ersan kameraman olarak da görev yaptığı için, omzunda kamera bulunan bir kameramanın neden ve nasıl kollanması gerektiğini en iyi bilenlerdendi. Mekânı cennet olsun, Allah rahmet eylesin. (Amin).

Masum Er (İHA Kameramanı)

"Bir Karaoğlan Vardı"

Halk arasında "İyiler hep erken gider aramızdan" derler; ya da "Kıymeti ölünce anlaşıldı" deriz... Sonuçta her iki deyişte de acı vardır, ayrılık vardır. Yaşarken fark etmeyiz yanı başımızdaki renkleri. Renkler solunca anlaşılır hayatın griliği. Mücadele, zamanla yarışla başlıyorsa daha da çetindir hayat...

Bizim de meslek böyle. Ne gecesi var ne de gündüzü. Ne özel hayatı var, ne de planlı bir yönü... Hele haberci isen, her an kapını bir sürpriz çalabilir.

Gençsen, atılgansan seni bulur her iş. Ajans atmosferi böyle bir şey olmalı... Televizyon yayıncılığımın onuncu yılında yabancı olmadığım İhlas Haber Ajansı'na bir çalışanı olarak ilk merhaba dediğim günlerde, her zaman bir başka telaşla başlardık mesaiye. Ekonomi servisinde şefimiz Sedat Yılmaz ile geceden kalan haberleri tararken, başımızın ucunda arı gibi çalışan bir ekibin telaşına şahit olurduk. Ersan'ı o günlerde dışarıya çıkan bir muhabir olarak tanıdım... Elinden telefon düşmeyen, telsize sürekli kulak kabartan bir acar muhabir. Zaman zaman da merkezde durur, istihbaratın beyni olarak haber trafiğini sağlardı. Yeri geldiğinde çayını da paylaşırdı, bir lokma ekmeğini de. Ama her zaman aynı ses tonuyla tanıdım onu, en sinirli anında bile...

2003 yılının ilk günlerinde İHA'dan ayrılıp Tercüman'a geçerken bana, "Abi sana piyango vurdu. Darısı diğer arkadaşlara" demişti. Bana vuran piyangonun rüzgârına kapılmadan, sürdürdük gönül bağımızı... Bir gün o da uçtu yuvadan (İHA'dan), ama gönlünü verdiği ağırbaşlı bir hanımefendiyle hayatını birleştirmenin temellerini atarak... Doğan Haber Ajansı'na iyi bir görevle başladığında onu tebrik için telefon açtığımda, "Abi istediğin zaman ara, bir şey olursa paylaşırım" demişti. Ben de birkaç önemli ismin iletişim bilgisini istediğimde 3 dakika sonra fakslamıştı... Yani, başka yerlerde olmasına rağmen paylaşmasını bilen bir dosttu... Bunu Fox TV'ye geçtiğinde de yaptı. Herkesle dost kalmasını bildi...

Acı olaydan tam bir hafta önce Fox'ta ziyaretine gittiğimde 40 dakika sohbet ettik. Bir hafta sonra bir balık restoranında kendisini hizmet verdiğim üniversitenin değerli isimleri ile bir araya getirme sözü verip ayrıldım... Ama buluşamadık... Kader bu, acı haber tez duyulur... O haberi alınca dünyam yıkıldı âdetâ. Mekânı cennet olsun...

Adı Ersan'dı ama Karaoğlan misali yürekli ve cengâver bir dosttu... Adını yaşatmak için mücadele veren hanımefendisine ne mutlu ki, onun için hayırlı olacak bir evlat yetiştiriyor... Günü geldiğinde, "Babam ne de çok sevilorymuş" diyecek bir evlat...

Mehmet Canıatlı (CİNE 5 Haber Editörü - İTİCÜ Basın Müşaviri)

“Muhabirlik Ruhunu Hiç Yitirmedim”

Ersan’la, İHA’da çalışırken uzun süre masa komşuluğu yaptık. Farklı servislerde çalışmamıza rağmen, aynı iş istasyonunun, karşılıklı iki ucunda oturuyorduk. O dönem biz “operasyoncu”, onlar da “haberci” idi. Karşılıklı olarak esprilerle servislerimize laf atar, her iki birim arasındaki organize şakaların başını çekerdik.

2003 yılının ortaları, Irak’a düzenlenen kara harekâtı henüz başlamış. Bağdat’taki İHA ekibini değiştirmek üzere, kara yoluyla Kuzey’den ülkeye giriş yapmak üzere hareket ediyoruz. “Erbil’de Ersan var. Sizi onlar karşılayacak” dediklerinde, yüzümde bir tebessüm belirliyor. Uzak coğrafyalarda, yabancı topraklarda gezenler için, insanın tanıdık bir sima, gülen bir yüz görmesi, sıcak bir “hoş geldin” sözü işitmesi kadar kıymetli bir şey yoktur herhâlde. Sınır kapısını geçer geçmez kucaklaşıyoruz Ersan’la. “Oğlum burada da mı rahat yok, senden kaçtım, arkamdan gelmişsin. Ama Allah’tan, Bağdat’tan yukarı çıkmayacaksınız. Burada kafamı dinlerim” diyor, gülüşüyor. Çok değil, bizden kısa bir süre önce girmişti o da aynı kapıdan. Ama bir gün de olsa, bizden kıdemli. Ev sahipliği yapıp, bizi ağırlamaya çalışıyor.

“Dikbayır, çok güzel lahmacun yapan bir yer var, karnınızı doyuralım, öyle devam edersiniz” diyor. Yemek olunca itiraz yok, düşünüyoruz peşine. “Bana dört tane söyle, çok açım” diyorum, “Sana iki tane yeter, ben de bir tane yerim” diyor. Benimle uğraştığını düşünürken, siparişler gelince anlıyorum ki, Erbil’de lahmacunlar fırın tepsisi büyüklüğünde oluyormuş. Sonra, hemen bir çırpıda bize orda öğrendiklerini anlatıyor. Lahmacun kelimesinin, Arapça et ve hamur anlamında iki kelimeden türetildiğini, bazı yerlerde üzerine yumurta kırılarak yendiğini ondan öğreniyorum. Sahadan gelen bir haberci olarak, “muhabir” olma ruhunu hiç kaybetmemişti.

Çaylarımızı içerken çantasından çıkardığı yeni kamerasını gösteriyor heyecanla. “Bak” diyor, “Sen seversin böyle şeyleri. Sana da alalım bir tane, çantanda duracak. Nerede ne göreceğini bilmiyor insan.” Gerçekten de öyle oldu. Bizim arkamızdan birkaç ay sonra İstanbul’a döndüğünde, Beyoğlu’nda Sinagoglara yapılan bombalı saldırıdan hemen sonra, o gösterdiği kamerayla çok özel görüntüler çekmişti o zaman. En son görüntülerini de Mısır’da kaydetti zaten.

Ersan, daima buruk bir tebessümle hatırlayacağım, ölümü, bugün bile yaptığı şakalardan birisiymiş gibi gelen “adam gibi” arkadaşlardan birisiydi. Mekânı cennet olsun inşallah.

Mehmet Dikbayır (MYD İletişim)

“Güvenilirdi”

Sevgili Ersan’ı İhlas Haber Ajansı’nda tanıdım... Duruşu, çalışkanlığı, arkadaşları ile ilişkilerindeki tutarlılığı ve yardımseverliği ile, beni de kısa sürede etkileyen ender insanlardan birisi oldu Ersan... Ben oradan ayrıldıktan sonra da dostluğumuz devam etti. Zaten kısa bir süre sonra kendisi de ayrıldı ve...

O beni, ben de onu sevmişiz ki; onun başka bir kuruma geçmesine (naçizane) vesile oldum. Onu tavsiye ederken hiç tereddüt etmedim, çünkü; o bunu hak eden bir insandı. Aramızdan ayrılışı erken oldu... Kendisini rahmetle anıyorum...

Metin Yener

“Çalışmadık, Beraber Yaşadık”

İhlas Haber Ajansı’ndan Doğan Haber Ajansı’na kadar beraber çalıştık. Aslında çalışmadık, beraber yaşadık Ersan’la. Haberciliği bir yana, herkes insanlığını severdi onun. Çünkü arkadaştan daha çok, iyi bir dosttu. Biz yaşarken de çok şey paylaştık onunla. Bu kadar kısa ömürde onunla iyi ki paylaşmışım hayatı. Ersan çok takılırdı, “Karpuz gibi yatıyorsun” diye. Kalbimizde takılı kaldı sevgili dostum...

Murat Çakır (DHA Muhabiri)

“Ahlâkına ve Vicdanına Hayran Olduğum İnsan...”

Bizim adaletsiz dünyamızda sonsuz adaletiyle herkese, her şeye karşı dimdik duran sevgili müdürüm; ahlâkına ve vicdanına hayran olduğum güzel dostum Ersan Karaoğlu... Birlikte, 2 iş yeri çatısı altında, tam 5 yıl paylaştık. Hâfızamda canlanan her hatırası iyilik, güzellikle dolu. Bazı insanlar hiç ölmez, Ersan gibi. O bir huzur yol-

culuğuna çıktı, o kadar! Pırlanta kalpli eşi ve tertemiz evladı çalışmaya devam ediyor. Onların emeğiyle biz bu kitapta yine Ersan'ın usta gazeteciliğine ve güzel insanlığına tanık olacağız. Ne mutlu...

Nazlı Yerebasmaz (Fox TV Muhabiri)

“Özledim...”

Önce yollarımız kesişti Ersan'la, sonra ümitlerimiz, hayallerimiz ve kalplerimiz. Beraber çalışma şansını yakaladığım bu güzel insanla aynı yastığa baş koyduk, birlikte sabahladık, hatta ağladık. Tek amacı çok sevdiği eşi Meral ve biricik kızı Tuana için daha iyi bir gelecek hazırlamaktı. İyilik dolu kocaman kalbini minicik bünyesine sıkıştırmayı başarmış nâdide bir insandı. Hâtıralarıyla bırakıp gitti bizi.

Ömer Faruk Aydemir (İHA Muhabiri)

“Baba Adam”

Bir gün aradı “Hoca, bizim Tuana'nın nüfus kağıdı çıkarılacak. Var mı tanıdık?” diyerek. Ersan DHA'da istihbarat şef yardımcısı o zaman, bense öğretmen. Anladım, tanıdık tanımadık herkesin derdine çare bulan, yardımını esirgemeyen Ersan, şahsi işi oldu mu mesleğinin ona sağladığı kolaylıkları kullanmayı kendine yakıştıramamıştı bir kez daha.

Ersan yüreğiyle, fitratıyla ‘Baba adam’dı. İyiler fazla mekân tutmuyor ya dünyayı.

Ölüm kolay!

Ah be kardeşim,

Geride kalanlar olmasa,

Olmasak... olmasak... olmasak...

Hasret zor, kabullenmek zor,

Yokluğuna alışmak zor be...

Ömer Üneş (Coordination, TV Network & CONET)

“O Anlarda Oradaydı”

Gazeteciliğinde Ortadoğu'nun yeri başkaydı. ‘O an’larda hep oradaydı, ‘Son an’ında da oralarda oldu. İstanbul’da belki de hiç omzuna konmayan uğur böceği bile yine Ersan’ı o topraklarda, çölün ortasında buldu, tıpkı ölüm meleği gibi. Ölümü bir kere daha bize şunu hatırlattı; her şeyimiz anlık. Yakaladığımız güzel bir haber de, verdiğimiz son bir nefes de. Mekânı cennet olsun...

Öner Seven (İHA Trabzon Bölge Müdürü)

“Camiaya Onun Gibiler Gerek”

“Masamızda oturmasından mutluluk duyduğumuz müdürümüz. Kısa süre çalışmak nasip oldu. Şartlar gereği bizden ayrıldıktan sonra sevgiyle andık onu. Sonra bir kere daha ayrıldı aramızdan. Hâlâ anıyoruz her vesilede, doğrusu anmadan edemiyoruz.

Şimdi sevgili eşi de çok değerli bir çalışmayı gün yüzüne çıkarıyor. Hâfızalarımızdaki yerini sağlamlaştıracak ve ondan bir kere daha memnun olacağız bize bıraktığı bu hediyeden dolayı.”

Özgür Arslan (DHA Haber Kameramanı)

“Ondan Çok Şey Öğrendim”

O benim arazide sadece çalıştığım arkadaşım değil, aynı zamanda hem ev arkadaşım, hem de oda arkadaşımdı. Bekârken varlığı yokluğu birlikte yaşadık. Paramız yokken Bilecikli ev arkadaşımızın getirdiği zeytinyağına kuru ekmek bandık, paramız varken balkonda mangal yaptık.

Yurt dışından döndüğümde gecenin bir yarısı yattığı yataktan kalktı, ‘Hoş geldin kanki’ diye karşıladı beni. Süleymaniye baskınında irtibat bürosunun görüntülerini çekmemin ardından beraber yaptığımız oradaki tanıklarla röportaj ise tarih için bir dönüm noktasıydı. Ama biz onunla zâten Irak’ta çok şey yapmıştık ve bunlar bir şey değildi. Biz dosttuk. İkimiz de Anadolu’nun bir köşesinden tasımızı tarağımızı toplayarak gelmiştik ve bu benzerliğimizin farkındaydık. Bu yüzden dostumu, arkadaşımı çok sevdim, ondan çok şey öğrendim.

Özgür Yorul (İHA Canlı Ekipleri Şefi)

“On Parmağında On Marifet”

Ersan Karaoğlu, birlikte çalışmaktan büyük haz aldığım, hayatımda iz bırakan ender insanlardan biriydi. Onunla 2000’li yılların başında tanıştık. Ben o tarihlerde İhlas Haber Ajansı İstanbul Bölge Müdürlüğü görevini yürütüyordum. Ve bir gün İstanbul Bölge Müdürlüğü’nde çalışmak üzere Konya’dan iki kişinin geldiğini söylediler. Bunlardan biri daha sonradan can dostum olacak olan Ersan Karaoğlu idi.

Yıllarca birlikte çalıştık. İstanbul’a gelmesinin ardından kısa sürede kendini kabul ettirdi ve İHA İstanbul gece haberleri sorumluluğu görevine geldi. Ersan on parmağında on marifet misali kamera kullanır, haber yazar, fotoğraf çeker, hatta montaj yapardı. Anadolu’nun bağrından çıkıp İstanbul piyasasında tutunmayı başarmış ender insanlardandır. Onunla yıllarca Irak, Afganistan gibi savaş bölgelerinde birlikte görev yapmanın mutluluğunu yaşadım.

Ersan’ın en belirgin özelliği sözünün eri olması ve hep doğrularıyla yaşamasıydı. Ersan’ın yanı sıra eşi Meral ile de aynı çatı altında çalışmanın benim için bir şans olduğunu düşünüyorum. Sevgili Meral’e, biricik kızı Tuana Ela’ya hayatları boyunca mutluluk diliyorum. Biricik Kardeşim, dostum Ersan, yüreğimizi yakıp göçtü bu dünyadan, geride sevgisini, özlemini bırakarak... Mekânı cennet olsun...

Recep Şeyhoğlu

“Dosta Duyulan Özlem!”

O kuru, incir dalı kadar zayıf gövdesiyle dirayetin de metanetin de ta kendisiydi sevgili Ersan... Karakteriyle öldüresiye göz kamaştırıcı, dostluğuyla can alıcı bir arkadaşımızdı...

Mesleki açıdan aynı kuşak haberciler olarak; entrikalarla kurulmuş ne hükümetler, darbe söylentileriyle çalkantılı bir ülke, o ülkede işçi grevleri, Hizbullah vahşetleri, El Kaide saldırıları, 28 Şubat krizleriyle dolu bir ülkenin karanlık tarihine birlikte tanık olduk Ersan’la... Gazeteci olarak ateş çemberinin içinde hırs bulutları saçan bir insan, işinin dışında sıcak dostluğu, samimiyeti ve insanlığıyla apayrı bir arkadaştı. Kimi zaman o gazetecilik hırsını, sükûnetle inatlaşarak yatıştırmasını da bilirdi.

Bu sancılı çağın ortasında bir dönem aynı ajansta, çetin şartlarla örülü sahada omuz omuza birlikte görev yaptığım “can dostum”u bugün çok daha fazla özleyorum. Maziye hatırladıkça, yıllarca birlikte geçirdiğimiz zamanın izlerine rastlıyorum. İşte o zaman tarihe gömüldü sandığım dosta özlem, yeniden hortluyor. Bir daha geri dönmeyeceğini bile bile içimde sakladığım umut, şimdi uzaklarda bir “düş”. Yüreğine, dosta duyulan hasretin acı yönünü ilıştiren bir insanın hüznünlü feryadı bu; birlikte görev yaptığımız o zorlu yılların derin özlemi.

Kızıldeniz’de kollarına koştugu o ölüm haberi, mesleki hayatım boyunca duyduğum en acı, en sarsıcı, en “kara” haberdı. Bu boğuntu gazelin vahim hâlinde, bu düzeni bozuk dostlukların soluk ışıklarında kaybolmak yerine, böylesine temiz bir dostum olduğu için minnettar, o dostu erken yitirdiğim için de bir o kadar şanssızım... Kaderini acıya banmış, çilenin ayazında sınanmış, az yaşamış, erken göçmüş olan dostum Ersan’a bir kez daha rahmet diliyorum. Ruhu şâd, mekânı cennet olsun.

Sadık Kahraman (İHA Muhabiri)

“Kandil Olsun”

Bir köprüdür bu dünya
Keskin törpüdür ömre
Süslemeden çabuk geç
Gül Ahmed aşkına!

Soy ağacı Oğlu Kara
Bir de ahuları kara
Kandil olsun, hem çare
Gül Ahmed aşkına!

Koştı haberden habere
Düştü ummanı dâre
Düş oldu artık cana
Gül Ahmed aşkına!

Ersin niyazlar O’na
Ersen bağlanırsın O’na

Ersan ulaştı O'na
Gül Ahmed aşkına!

Karındaştan öte ona
Her daim dua suna
Sedad yazdı cihana
Gül Ahmed aşkına!

Merhum Ersan Kardeşimin ruhu şâd, makamı pür nur, mekânı cennet olsun.

Sedat Yılmaz

“Yükseldikçe, Alçalmasını Bilendi”

Kısa yazmam gerekiyor biliyorum. Ama üç beş cümleyle anlatamam Ersan'ı, anlayışınıza sığıyorum.

Ersan'la Konya'da, Selçuk Üniversitesi'nde okuyup, aynı zamanda yerel televizyonda çalıştığı yıllarda tanıştım. O zaman zıt kardeşler gibiydik. Haber atlatınca birbirimizle dalga geçer, haberin telaşı bittikten sonra yine Anadolu'nun zorlu ama içten ortamını paylaşmaya devam ederdik. Sonrasında Ersan Sivas'a gitti, ben İstanbul'a geldim. İrtibatımız hiç kopmadı. Sivas'tan o günün şartları gereği apar topar ayrılışını anlattığı anlar, mimikleriyle gözümün önünde.

Sonunda İstanbul'da buluştuk, hem de ilâhî emrin tecelli ettiği güne kadar ayrılmamak üzere. Evlendim, o da eşimin en yakın arkadaşıyla evlenmişti. Hani bir deyimimiz var, 'Yedikleri içtikleri ayrı gitmez'. Biz de öyle olmuştuk. Böylece onu daha yakından tanıma fırsatı bulmuş, 'Erligiyle, yiğitliğiyle ünlü' Ersan isminin karşılığını yaşayarak öğrenmiştim.

Anadolu'da yetişmişti Ersan. Anadolu insanının erken olgunlaşmışlığı, kısıtlı şartlarda yetişmişliğin getirdiği tecrübeyi idealleriyle harmanladı. İstanbul'da medya sektöründe olmak onun kişiliğini bozmadı, alçakgönüllülüğünü etkilemedi. İstanbul'da benliğini, kişiliğini yitirenlerden olmadı. Değişim; artan tecrübeleri, işinde tırmandığı basamaklar oldu. Mesleğinde yukarıya çıktığı kadar gönlünü alçaltmayı bildi. 12-13 senesine şahit olduğum Ersan, hep mütevaziydi.

O çok iyi bir haberciydi. Gazete için gazeteci, foto muhabiri. Televizyon için muhabir, kameraman, prodüktör. Gecenin bir vakti elinde kamerasıyla herhangi bir olayın ortasında bulmak mümkündü onu. Ya da bir operasyonu yönetmek için sabahın köründe haber merkezinde. Bir gazetecinin ihtiyacı olan pratik zekanın zirvesindeydi. Hızlı çözüm üretip sonuca gitmeyi bilirdi.

7 Ocak 2010...

"Müdür, bir kameraman daha işsiz kaldı. Belki faydamız olur."

14 Ocak 2010...

"Müdür, iki isim daha atıyorum. Belki vesile oluruz." Devamında işsiz kalan meslektaşlarımızın isimlerinin ve telefon bilgilerinin yer aldığı Ersan Karaoğlu'ndan gelen iki mail dahi, aslında Ersan'ı özetlemem için yeter. O işsizliğin, yardımseverliğin, aile geçindirmenin ve sorumluluğun ne olduğunu çok iyi bilen bir yöneticiydi. İdare eden bir idareci değildi!

"Allah'a çok şükür müdür, sabrederim. Nice insanlar var."

En kötü anlarda dahi beterin beterin en güzel örnekleriyle aktaran, kötü anlarında yaşamıyla bunu anlatandı.

Pierre Van Hooijdonk'un Fenerbahçe'de forma giydiği dönem. Ben kameraman, o muhabir-foto muhabiri... Bir Hollanda televizyonu ve gazetesi için röportaj yapacağız. Sıfır bir mikrofon sünger aldık şirketten logosuz. Röportajı yaptık, fotoğrafları çektik. Ben mikrofon süngerini düşürdüm, köpek kaptı. Peşinden koşup aldım ama artık kullanılamaz hâle gelmişti. "Sakar, yine vukuattan geri durmadın!" diye çok dalga geçti.

Ama asıl bombayı birlikte patlatmıştık. Hooijdonk'un çok sayıda fotoğrafını çekmiştik. Deniz kenarında, teknede, çay içerken, taraftara imza dağıtırken. Bir karede ise Hooijdonk seyyara ayakkabı boyatıyor, ben de yanında oturuyorum. Ama Hooijdonk'un ayağında spor ayakkabı var. Fotoğraf, Hollanda gazetesinde "Hooijdonk İstanbul'da vaktini yakın arkadaşlarıyla geçiriyor" ifadesi ve "Hooijdonk yakın arkadaşını ayakkabı boyatırken bekliyor" alt yazısıyla yayınlanmıştı.

Tatlı atışmalarımız sakarlık üzerineydi. Zaman zaman küçük sakarlıklarına şahit olmuşsam da bu konuda ondan daha maharetli biri olarak, 'sakar' deyişi kulaklarımda hâlâ yankılanmaktadır.

Babam kalp krizi geçirmişti. Haberdar olduğu an itibariyle gerek maddi gerek manevi hep yanımda olmuştu. Sabah işbaşı yapmadan, öğle yemeği arasında, akşam evine gitmeden ve gecenin bir yarısı... Gerçek bir zor gün dostuydu...

Şahidim ki; kimin yardıma ihtiyacı varsa koştu, koşulmasına ön ayak oldu. Kimilerine sessiz sedasız yardım etti, kimilerine yardım toplanmasına aracı oldu. Hasta için kan arandı, belki birkaç kez gördüğü insan için kan aradı. Yolda kalanlar oldu, gecenin bir yarısı onları almak için seferber oldu. Birilerini aradıysa, birilerine yardımcı olmak için aradı. Hiçbir zaman kendisi için 'yok', 'ihtiyacım var' demedi.

Benim bir erkek kardeşim, abim yok. Bu eksikliği onunla doldurmuşum diyebilirim. Bugün ise eksikliğini dolduramadığımı belirtmeliyim. Zira, ne zaman herhangi bir konu için başım sıkışsa, 'Ersan olsaydı, bu işi mutlaka hallederdi' diyorum. Yokluğunu biliyorum ama elim telefona gidiyor. Çünkü varlığı öyle sarmıştı ki.

"Anlatılmaz, yaşanır!" Sık kullanıldıkça anlamını yitiren, sıradanlaşan bir cümledir. Ersan, anlatılmayıp yaşanan bir insandı. Çok şükür ki, Allah bana onu tanımayı, ötesi onunla nice güzel günleri yaşamayı nasip etti. İmanına, yaşamına, niyetlerine, düşüncelerine şahidim. İncim ve duam odur ki, 'şehid' olarak son nefesini verdi. Duaları bol, kabri nurlu, hesabı kolay ve mekânı cennet olsun. (Amin).

Selahaddin Koyuncu (Fenerbahçe Televizyonu – ACTA Medya)

"İnsan Ne Demek, İnsan Nasıl Yaşamalı?"

2006 yılında tanışabildiğim Ersan Abi, insan "ne demek" ve "nasıl yaşamalı" sorusunun cevabıydı âdeta. Anılar, acılar, hüznün ve sevinçlerin, kısacası her şeyin ortağıydı. İster dert, ister tasa, isterse de sevinç fark etmiyordu. Biliyordun ki bir sıkıntının da olsa, bir mutlu anın da olsa Ersan yanıdaydı. Sevmek bir yana, sevilmenin de önemli olduğunu anlatıyordu insana o cennete çıkan merdiven gibi gözlerinde... Ama biz ona, onun bize davrandığı kadar iyi davranabildik mi? Cevabı olmayan bir soru. Umarım onu hiç üzmemiştir.

4 yıl gibi kısa bir süre birlikte olduysak da gerçekten yetti. Hakkın, hakkaniyetin, insanlığın, mertliğin, adamlığın timsali... Varlığının verdiği huzur yok artık. Ne onun gibi canla başla yaşamak istiyor insan, ne de konuşmak, gezmek tozmak... Keşke yanımızda olsaydı, keşke bir yanımızı yitirmeseydik. Geldi ama geçmedi. Hep kaldı, kalacak da... Onu tanımak gerçekten güzeldi.

Sinan Bilgili (DHA Muhabiri)

“Üzerine Düşeni Yaptı”

Bu kitabında kaleme aldığı hadiselerin yaşandığı zamanlarda Ersan Erbil’de, ben de Bağdat’ta görevliydim. Ben Bağdat’tan karayolu ile Erbil’e giderken aynı gün Taha Yasin Ramazan’ı yakalamışlardı. Şimdi ders kitaplarında okutulan tarih bilgilerine bizler şahitlik etmiştik. Günler sonra karayolu ile Kuzey Irak’tan beraberce İstanbul’a dönmüştük.

Milletimizin şanlı tarihinde bir eşine daha rastlayamayacağımız bu talihsiz olaya şahit olduğumuzdan dolayı biraz hicap duymaktayım. Aynı duyguları Ersan’ın da hissettiğinden hiç şüphem bulunmamaktadır. Ersan’la yıllarca aynı masada karşı karşıya da çalıştık. Dış haberler servisinin yükünü en çok çeken isimdi. Çalışkanlığıyla her zaman çevresine örnek oldu.

Ersan üzerine düşeni yaptı. Cenabı Allah huzurunda utandırmasın, mekânı cennet olsun.

Sinan Yerebakan (İVİD TV Yayıncılık)

“Yattığı Yer, Yüreği Gibi Aydınlık Olsun”

Aramızdan ayrıldı ayrıralı yüreğimin bir tarafı hâlâ onu kaybetmenin hüznüyle çarpıyor. Onu hiç unutmayacağım. Görev adamı, iyi insan, yattığı yer yüreği gibi daima aydınlık olsun.

Tuncer Cengiz (İHA Muhabiri)

“Riyasızdı...”

Rahmetli Ersan Kardeşimin bende bıraktığı bir dolu etki vardır. Ama ilk aklıma geleni, riyasız, imanlı bir insan olması. Bu yönünü çok beğenirdim. Beni etkileyen diğer bir yönü de, yüksek iş ahlâkıdır. Irak Savaşı yıllarında kendisi ile Erbil’de beraber oldum. Zor şartlarda çalıştık. Günü, işini yaparak bitirirdi. Allahü teâlâ rahmet buyursun...

Y.Ümit Önal (İHA Uplink Operatörü)

“Cesur Yürek”

Onu çalışkan, kendine özgü, dürüst ve objektif haberciliğiyle tanıdım. Her konuda desteğini alabileceğiniz arkadaş, dost, sırdaş, güzel insan... Gazeteci Ersan Karaoğlu’nun ardından yazı yazmak bana zor geliyor, içim burkuluyor, yüreğim yanıyor, ellerim titriyor ve üzülüyorum. Hayatının baharında, genç yaşta yitip gitmesi ne denli acı, düşünülmesi bile zor...

Dostları ve arkadaşları arasında sevilip sayılan ve tuttuğunu koparan bir gazeteciydi. Fox TV’de Haber Müdürü olarak görev yapan Cesur Yürek Ersan Karaoğlu; Kızıldeniz’de boğularak hayatını kaybetti. Hepimizin gideceği o yere bizden daha erken gitti. Mekânı cennet olsun can dostumun. İyi ki onu tanıdım.

Yüce Kuyucaklıoğlu (Fox TV Muhabiri)

“Hisleri ve Haberciliği”

Bir şeyler yazmadan önce merhum arkadaşım Ersan’a Allah’tan rahmet diliyorum. Mekânı cennet olsun inşallah.

Ersan’ın kameramanı olarak çalışma şansım oldu. Gerçekten Ersan etrafına pozitif enerji yayan neşe dolu bir arkadaşımızdı. Beraber habere çıktığımız bir gün Beşiktaş Barbaros Bulvarı’ndan Levent’e doğru giderken Zincirlikuyu mevkiine geldiğimizde, Ersan bir anda karar değiştirerek geri dönmemizi istedi. Ne olduğunu anlamasak da geri döndük, fakat aradan 5 dakika geçmemişi ki büyük bir patlama oldu. Levent’teki HSBC Bankası binasını bombalamışlardı. Trafik tıkanıp için gidemiyorduk. Ersan yoldan geçen bir motora at-

layarak olay yerine benden önce gidip küçük kamerasıyla görüntü çekip merkeze herkesten önce ulaştırmıştı. Olay yerine vardığımda gördüğüm manzara dehşetti. Ölenlerin birçoğu arabaları içinde, yolda işlerine giden insanlardı. O gün Ersan Kardeşimiz geri dönme kararı vermeseydi, belki de o araçlardan birinde biz olacaktık. Belki de şu anda hayatımı ona borçluyum. Bu bir örnek, ama birçok sebepten ötürü her zaman anılarımda ve dualarımda olacak.

Yüksel Şimşek (Kameraman)

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

VEDA YAZISI

VEDA YAZISI

Ersan Karaoğlu'nun Mısır seyahatinde cep telefonunun notlar bölümünde yer alan yazısı... Gün içerisinde yaptığı gezinin, çektiği görüntülerin ardından aldığı notların, yazdığı yazının konusu ölüm üzerine... Notlar, ölümünden iki gün önce, 16 Şubat 2010 tarihinde yazılmış...

“Hayata Ölü Başlamak...”

Hayata ölü başlamak... Hiç doğarken hayata ölü başlamayı düşündünüz mü? Nasıl olur ölü hayata başlamak? Sizin varlığınızdansadece sizin değil, ailenizin varlığından insanların haberdar olmaması nasıl bir duygu? Bunu yaşadım, daha doğrusu, bunu beş yüz bin kişinin yüzünde gördüm ve hissettim... Varsınız, ama yoksunuz... Sizin varlığınızı gören yok...

Onun için burası ölüler şehri... Ölümle başlayan gerçek hayatların, yaşayan ölü olarak devam ettikleri bir yaşam... Kendinizi ispat etmenin, yaşadığınızı kanıtlamanın tek bir yolu olmadığı bir hayat... Ölülerle koyun koyuna geçen, her günün bir ömür törpüsü olduğu bir yaşam... Kaç kişi böyle bir hayatı kabullenir?

Mısır'dayım. Başkent Kahire... Ve bu medeniyet beşiği kentte medeniyetsizliğin en büyük örneklerinden biri ölüler şehri... Dahası da yok dedirten kent... Milattan önce insanların bu dönem düşünmeyi dahi akıl edemediklerini yapmışlar. Ancak o günden bu güne gide-memişler. Geri geri gitmişler ve devam ediyorlar. Ölüler şehrindeki

yaşama paralel, onlar da ölüme doğru gidiyor. Onlara medeniyet yaşam değil, ölüm getirmiş.

Milattan önce yapılanlara bakıp da bugünü görünce insanın o devirde yaşayışı geliyor. Hele bir de beş yüz bin insanın yaşadığı hâlde insan yerine konmadığını gördükten sonra.

Mısır'ın başkenti Kahire'den dünyaya "bu nasıl bir hayat?" dedirten insanları görmezden gelmeyen UNESCO harekete geçti. Hepsi kent dışına taşınacak. Kimlik verilecek. İnsan oldukları için bu değeri almıyorlar, yaşadıkları alanın kültürel ve tarihî bir değerinin olması UNESCO'yu harekete geçirdi. Yoksa onların da yaşayanlara baktıkları, yoo...

İnsanlık tarihine vurulan kapı gibi bir tokat ve getirdiği ders!..

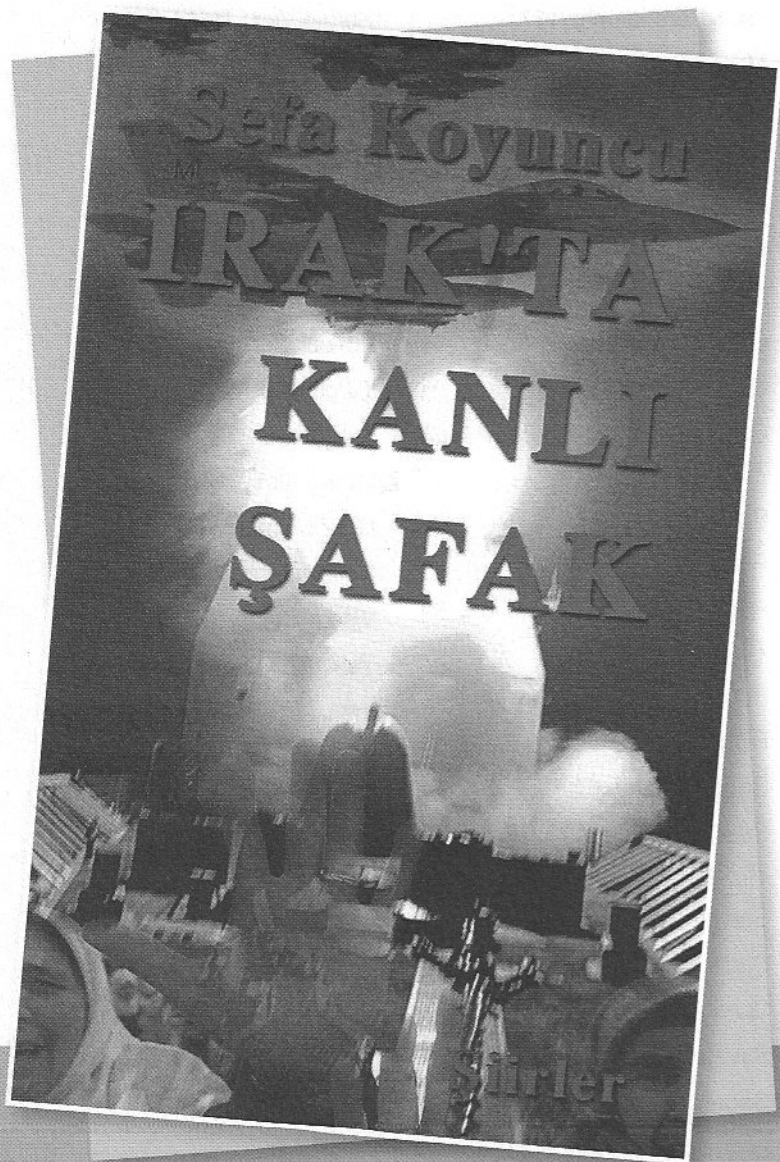
ERSAN KARAOĞLU
16 ŞUBAT 2010 Kahire

DİZİN

- Abdullah Gül 65, 70
Abdullah Kılıçarslan 81
Abdullah Öcalan 48
Abdülkerim Hassam 29
Adam Mausner 23
Ahmet Abdullah 53
Ahmet Cem Ersever 31
Ahmet Turan Söyler 95
Ali Babalar 40, 68
Ali Mehdi 22
Amir Said Selbi 21
Atıl Ayaz 96
Aydın Eser 26, 58, 61, 78
Aysun Özpolat 97
Ayşe Çal Koyuncu 97
Aytaç Yalman 85
Bafel Talabani 56, 58
Baki İlkin 64
Barack Obama 16, 17
Bekir Kalyoncu 83
Bulut Mülhim 98
Burhan Tayip 22
Celal Talabani 30, 49, 56, 58, 75, 83, 88
Cemal Coşkun 98
Cengiz Aytmatov 56, 60
Cengiz Mevlüt 66
Colin Powell 65, 88, 89
Daniel Monk 87, 88
Deniz Türkkkan 76, 90
Dick Cheney 69, 70
Doğan Güreş 32
Donald Rumsfeld 72, 82, 89
Doğan Şentürk 99
Dursun Eker 100
Emel Mevlüt 66

Emre İzkübarlas 100	İsmail Oral 112
Erhan Sevenler 39, 73, 101	İza Muhammed 77
Erol Candabakoğlu 102	James Jones 64
Ersan Karaoğlu 9, 12, 26, 129, 130	James Woolsey 83
Erşad Salihi 22	Köksal Karabay 88, 90, 91
Esra Yargıcı Şimşek 102	Kusay Hüseyin 47
Eşref Bitlis 31, 32	Lawrence Eagleburger 31
Eyüp Karasakal 104	Lebid Abbavi 48
Faruk Loğoğlu 65	Leon Panetta 18
Faruk Söztutan 45, 53, 54, 103	Mahmud Osman 72, 73
Felat Bozarslan 40, 105	Mark Parris 85
Fırat Aydınay 106	Masum Er 39, 40, 113
Galip Eraydın 108	Mehmet Canıtatlı 114
General Slyvester 88	Mehmet Dikbayır 116
George Bush 14,	Meral Karaoğlu 12
George W. Bush 14, 16, 65, 69	Mesut Barzani 49
Gökhan Kayış 108	Metin Yener 116
Gülşah İnce 109	Michael Todd 58, 87
Hans Blix 15	Mike Williams 18
Hasan Özmen Albayati 19, 20	Muhammed Bakır El Hakim 16
Hidayet Eriş 74	Muhsin Kasap 63, 67
Hilmi Özkök 64, 65, 70, 80, 83	Mukteda Sadr 16
Hüseyin Kıvrıkoğlu 79	Murat Çakır 116
İlhan Parçalı 110	Murat Yetkin 85
İlker Özkap 110	Musa Ali 21
İsmail Aydoğdu 111	Mustafa Mohammad Raho 21
İsmail Bölükbaşı 112	Naci Özdemir 81

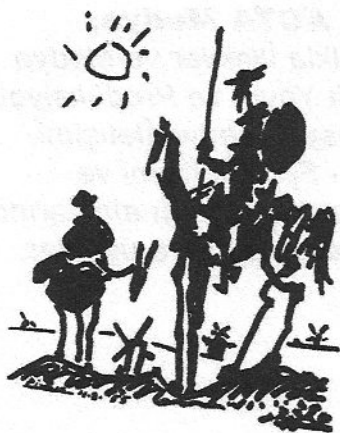
Nazlı Yerebasmaz 117	Sergio Viero De Mello 15
Necati Özgen 32	Sinan Bilgili 124
Nihat Raza 77	Sinan Yerebakan 124
Nuri El Maliki 17	Tansu Çiller 31
Nüzhet Kandemir 31	Tercüman Ali 36
Ömer Faruk Aydemir 117	Tony Blair 17
Ömer Üneş 117	Tuncay Çelik 63, 91
Öner Seven 118	Tuncer Cengiz 124
Özgür Arslan 118	Turgay Tahhan 76
Özgür Yorul 26, 45, 53, 54, 68, 73, 118	Turgut Özal 32
Polat Alemdar 91	Uday Hüseyin 47
Recep Şeyhoğlu 119	Uğur Mumcu 31
Recep Tayyip Erdoğan 65, 69, 70, 89	Usame Bin Laden 48
Rıdvan Mohammad Yunus 21	Visam Burhan 22
Richard Myers 64	Yaşar Büyükanıt 57
Robert Deutch 64	Yavuz Efendioğlu 21
Saddam Hüseyin 13, 15, 16, 29, 30, 35, 46, 47, 48, 49, 84	Yıldırım Demirci 22
Sadık Ercan 88	Yiğit Bulut 80
Sadık Kahraman 120	Yüksel Şimşek 126
Sami Abdurrahman 85	Yüce Kuyucaklıoğlu 125
Savaş Dalkılıç.63, 91	Y. Ümit Önal 125
Sedat Yılmaz 121	William Mayville 58, 59, 79, 80, 81, 89, 90
Selahaddin Koyuncu 23, 123	
Semra Özal 32	

e-mail: info@actamedya.com

Sefa Koyuncu

Don Kiřot Sendromu
ermeni soykırımı
komedyası

e-mail: info@actamedya.com

ACTAMEDYA

"İletişimin İlk Adımı"

ACTA Medya,

görsel, yazılı, işitsel ve elektronik
iletişim araçları için çözüm önerileri sunar.

ACTA Medya;

- Halkla İlişkiler ve Medya
- Canlı Yayın ve Prodüksiyon
- Sosyal Medya İletişimi,
- Spor İletişimi ve
- İnternet Yayıncılığı alanlarında
projeler üretir ve uygular.

Bize Ulaşın

www.actamedya.com

Fatih Caddesi Gençlik Sokak

No: 20 Yenibosna / İSTANBUL

Telefon: 0212 8765299

GSM: 0505 5172341

E-Posta: info@actamedya.com

ÇUVALDIZ

Ersan KARAOĞLU

Ersan KARAOĞLU, Kuzey Irak'ta yaşanan, Türk askerlerinin başına çuval geçirilmesi olayını ilk haber yapan gazeteci olarak hafızalarda yer etti.

Dünya, 'Çuval Olayı'nı onun geçtiği görüntülerden öğrendi.

'Çuval Olayı', üzerinden geçen 9 yıla rağmen gizemini koruyor.

13 Şubat'ta, bir tur şirketi tarafından düzenlenen Mısır seyahati **Ersan KARAOĞLU**'nun son haber yolculuğu oldu.

Çok sevdiği habercilikte bu kez kendisi habere konu oldu.

18 Şubat 2010'da Şarm El Şeyh'te Kızıldeniz üzerindeki seyahatte hayatını kaybetti.

Ersan KARAOĞLU'nun savaş ortamında yaşadıklarını ve gördüklerini kaleme aldığı bu kitapta, bütün detaylarıyla 'Çuval Olayı'nı ve meslektaşlarının kendisi hakkında yazdıklarını bulacaksınız.

ISSN 978-675-876-633-2

9 780740 786632